

Luk Luk Re Basrasem Tuma Yenbo

Kiyi late tuma.

Kiyi temenem tame, reri sig Luk, re gwor tuma basrasem. Jisas rene nawo te wuremkap, God rekene tuma namrebo wule, Luk re etop basrasem. Jisas re Juda tatamekene agerbo nowselri tatamekene remne heyar nenbem wule, re woskene bo tatame remne pap metbem wule, Luk re etop basrasem. God Reri Wow re God rene omuteke habobem tatame remne kwobo labo wulekene God reri kelmenabo wulekene re etop basrasem. Jisas re nenbem wule nugwape Luk re okbop tem, eker re gwor siglow basrasem.

Luk, re agerbo siglow kirkir basrasem. Jisas Re Werassen Yim Tame Remri Yuri Nenbem yakukap, re etop kirkir basrasem.

Luk re gwor tuma basrasen Tiofilus rene newopitim.

¹ Keryen yen Tiofilus, kiyi nugwape tame rem God reri nenbemkap rem basrasem. ² Tame rem Jisas rene lam, rem reri tobotan yam yaku lam, rem nemne etop wesowem. Remri lan wesowemkap rane tame rem etop basrasem. ³ Aren mere, an er tuma basrasen nene newopitite selbo. Remri basrasem tumakap an etop heyar lam, an etop heyar basrasbo. ⁴ Er tuma rem nene kiyi wesowem, ne metem. Er tuma an basrasen nene newopitite, ne op mette, neri kiyi metem tuma et sekene.

**Elisabet te tatame remne Okke
Tirmunbem Tame, Jon, rene sek
temenem tuma. Maria te Jisas
rene sek tememem tuma.**
(*Sapta 1:5—2:52*)

*God reri kwomri tame re Sekaraia rene op wem.
Jon re tete.*

⁵ Kiyi Herot re Juda tatame remri keryen yen temenem, God Reri Kwoborke yaku nen tame wuri re temenem. Reri sig Sekaraia. Re Abiya reri sukuw. Ta te Aron reri sukuw. Ta teri sig Elisabet.

⁶ God re lam, rep tatame yenbo. Keryen Yen reri tumakene reri wulekene rep meten nenbem.

⁷ Rep yenkene bo. Elisabet te yen game am ta. Rep ker tem.

⁸ Yabel wuri Sekaraia re agerbo tamekene rem God reri yaku God Reri Kwoborke nenbem. ⁹ Reri yaku nen tamesip rem rene op wem. Gwopte ne God rene bos yenbo yabo was liste. Op wem, re Kwobor purik yin wurem. ¹⁰ Re boskene was lisbem, nugwape tatame rem kwom geike wuriwouke wuren God rekene tuma namrebem.

¹¹ Re lam, God reri kwomri tame re bos yenbo yabo was lisbem emi mame yokwok tetemenem.

¹² Etop lam, Sekaraia re danekene seken kenakem akem. ¹³ God reri kwomri tame re rene op wem.

Sekaraia, ne mane akte. God re neri rekene namrebem tuma metem, neri ta Elisabet te tauryen wurte, ne reri sig Jon wete. ¹⁴ Rene wurte, neri pap kwuye mette, ne okbop tete. Nugwape tatame

rem yen late, rem kirkir okbop tete. ¹⁵ Yuri er yen re God reri yaku yenbo nente. Keryen Yen

re etop late, re rene tame yenbo wete. Er yen re ok yaper kap ate. Rene nawo te wurte, God Reri Wow re rekene som temente. ¹⁶ Re Israel tatame remne God Reri Tuma wesowte, nugwape tatame rem meten Keryen Yen God rene omuteke habote. ¹⁷ God re rene weraste, re God reri kiyi temenem tuma wesowbem tame, Elaija, eterkap tete. Re kitimenakene tete. Yenha rem gwule tete, re remne tuma wesowte, rem sene heyar site. God rene be habobo tatame re remne tuma wesowte, rem wuribai yenbo potte. Re tatame remne op wete. Kem kemri yaper nenbo wos mesegente. Haneyen re yate tetane. God reri kwom tame re Sekaraia rene etop wem.

¹⁸ Sekaraia re God reri kwom tame rene op wem. Neri weye tuma et sekene o bo? An mapurke mette? An ari takene nes ker tem. ¹⁹ God reri kwom tame re sein op wem. An Gabriel. An God reri bitmik tetebo. Re anne werasen yawo, an nene tuma yenbo weye. ²⁰ Ari weye tuma ne omuteke be metye, opkap ne tuma tibe tete tetane, ne tuma be namrete. Tuma tibe ten yin an nene weye tuma re sekene tete, neri ta te yen wurtek, ne tuma sene ek namrete tetane.

²¹ Sekaraia re God Reri Kwobor purik wurmenem, nugwape tatame rem rene sene wurate kowmenem. Rem op wem. Sekaraia re be wuratene. Re kap berke nenyek, re God Reri Kwobor purik som tetane? ²² Op wem, re sene yan wuram, re tuma tibo tem, re remne tuma letwouke peterabem. Rem op wem. Re wurmenye, re kap nugsikap laye, re tuma tibo teye? ²³ Sekaraia re God Reri Kwoborke nenbem

yaku legem, re reri akwulke sene yim.

²⁴ Yuri Elisabet te yen panebem, liyp letrane te akek berasen sim. ²⁵ Te op wem. Keryen Yen God re anne pap metem, an yen panebo. An tatame remri bitmik yite, an sebera sene be yate.

God reri kwom tame re Maria tene op wem. Ne yen wurte tetane.

²⁶ Elisabet te yen panebem liyp letrane kelare wuri kere yim, God re reri kwom tame Gabriel rene werasen Galili yokwok tetane kwom Nasaretke yim. ²⁷ Re muyensi yen ta wuri tene tuma wesowte yim. Er ta rem tene tame get wemenem. Tame reri sig Josep. Re kiyi temenem Keryen Yen Devit reri beig. Muyensi yen ta teri sig Maria. ²⁸ God reri kwom tame re tene pir op wem. Keryen Yen God re nene heyar nenem. Re nerenkene tetane. ²⁹ Maria te etop meten te habolaweyen op habom. Er mapkap tuma? ³⁰ God reri kwom tame re tene op wem. Maria ne kap akte. God re nene heyar nenem. ³¹ Yuri ne yen panete. Ne tauryen wurte, ne rene sig Jisas wete. ³² Yuri re keryen ken tete, tatame rem rene op wete. Re Hevenke tetane God Eterri Yen. Op wete. Kiyi Devit re keryen yen temenemkap, yuri Jisas re reri yaku potte, re keryen yen tete. ³³ Re warege Jekop reri beig remne som panen site. Re keryen yen som temente.

³⁴ Maria te God reri kwom tame rene op wem. An yen mapurke panete? An tame be yitene. ³⁵ God reri kwom tame re tene sein op wem.

God Reri Wow re nerenke yate tetane.

God reri kitimena bukrewai re nene newote tetane. Opkap ne yen wurte, rem op wete.

Er yen re yenbosubuwai.

Er yen re God Eterri yen.

³⁶ Metye. Neri lake Elisabet kiyi rem tene op webem. Te yen be panete. Te yen game am. Rem op webem, gwopte te ker teye, te yen panebo. Te liyp letrane kelare wuri keretene. ³⁷ Aboyei wos God re kebese nenbo. Op wem.

³⁸ Maria te op wem. An God reri yaku nen ta. Neri weyekap re anne etop nente, et yenbo. Op wemke, God reri kwom tame re tene mesegenen ek yim.

Maria te Elisabet tene lasyim.

³⁹ Keraket tem, Maria te wos teren agetage te kwowke yim, te Judia yokwori kwom etek yim.

⁴⁰ Te Sekaraia reri akek wuren Elisabet tene pir wem. ⁴¹ Elisabet teri sek temenem yen re kirpem.

God Reri Wow re Elisabet tene gurerehemem.

⁴² Te Maria tene yaye op wem. God re nene heyar nenem. Re agerbo ta remne etop be nenem. Neri sek tetane yen God re rene kirkir heyar nente.

⁴³ Ari Keryen Yen reri nawo te anne lasyawo, an okbop teye. ⁴⁴ Neri weye pir an metye, agetage ari sek tetane yen re okbop ten re kirpeye. ⁴⁵ God re reri wem tuma nente tetane. Ne etop omuteke

habobo, ne okbop teye. Elisabet te etop wem.

Maria te sekwo wuri lomum.

⁴⁶ Maria te op wem.

An Keryen Yen rene boteyatebo, an reri sig bukure webo.

⁴⁷ Ari wow God rene okbop tebo.

God re anne Kwobo Labo Tame,
re anne yenbo nenbo, an heyar tetane.

48 An reri yaku nen ta eisow.

Re anne habom, an boteyatebo.

Gwopte tetane tatame, yuri temente tatame rem
wete,

God re anne yenbo nenem, an metekwasbo.

49 God re kitimenakene, re anne bukre wos nenyé,
gwopte tetane tatame, yuri tete tatame
rem anne tuma yenbo wete.

God reri sig et yenbosubuwai.

50 Kiyiri tatame, gwopeteri tatame,
yuri tete tatame rem God reri sig bukre wete,
God re remne pap mette tetane.

51 God re kitimenakene tame,
yike tatame rem remri sig kworer bukre webem,
re remne wekroken rem yikwete yakwetebo.

52 Re sig bukre temenem kwom panen
si keryen yen remne teitkwunem.

Sig bukre be temenem tame remne wepoten
remri sig bukre wem.

53 Sikwoi sam tatame re
remne awos newom, rem seketem.
Wosbaskene tatame re remne wos be newom.
Re remne bupo me werasen yikwetem.

54 Kiyi re nemri yei warege remkene tuma nato-
bom.

Er tuma re etop nenem.

Re reri yaku nen tame Israel remne kwobo lam.

55 Re nemri warege Abraham rene be serem.

Re rene pap metbem.

Abraham reri nanem
remne re kirkir pap som metbem.

⁵⁶ Op wem, Maria te Elisabet tekene liyp mur ten te akwulke sene ek yim.

Elisabet te yen wurem.

⁵⁷ Elisabet te yen wurte yabel tem, te tauryen wurem. ⁵⁸ Teri kwomri tatame, teri lakemase rem metem, Keryen Yen re tene heyar nenem, rem okbop bukre ten boteyatem.

⁵⁹ Yabel letrane kelare mur kere tem, tame rem yam. Rem yen reri mare tumas kutem reri sig, har Sekaraia eterri sig tapene yate wem. ⁶⁰ Nawo te me sewayen op wem. Yehow. Nem reri sig Jon wete. ⁶¹ Rem tene sein op wem. Er sig et neri tame beigri sig bo. ⁶² Op wem, rem har rene letke mukuteken rene op wemetem. Yen reri sig ne berke wete? ⁶³ Op wem, ha re siglow wemetem, rem poten sen yan rene newom, re yen sig Jon etek basrasem. Rem etop lan danekene sekem. ⁶⁴ Sekaraia re tumakene sene tem, re God rene tuma yenbo wem. ⁶⁵ Kwomri tatame rem lam, re tumakene tem, rem weskene akem. Nugwape Judia nowselke tetane kwowke temenem tatame rem er tuma metem, ⁶⁶ rem op lam, God reri kitimena er yen rekene temenem. Etop lam, rem kenakem habon op wem. Yuri er yen re haneyen tete, re be yaku potte?

Sekaraia re sekwo wuri lomum.

⁶⁷ God Reri Wow re Jon reri ha Sekaraia rene gureren re yuri tete wos wesowem. ⁶⁸ Re op wem. Nem Israel tame, nem Keryen Yen rene tuma yenbo wete. Re reri tatame remne kwobo lan remne potem. ⁶⁹ Re reri yaku nenbem yen

Devit reri beig wuri potem.

Er tame re kitimenakene,
re nemne poten nem pow tete.

⁷⁰ Kiyi God re reri tuma wesow tame yenbo remne
tuma wesowem.

Sene er tame rem tatame remne er tuma etop
wesowem.

⁷¹ God re op wem. Kemri peiktamekene kemne
wuribai yaper tetane tame remne an teitkwunte
tetane.

⁷² Re sene op wem. An yeiwarege remne pap
meten kiyi natobom tuma yenbo an be serbo.
An som habobo.

⁷³ Re nemri warege Abraham rekene tuma nato-
bom.

Kiyi wemkap gwopte re etop nente.

⁷⁴ Re nemne peiktame remri letke potte, nem reri
yaku nente, nem kap akte.

⁷⁵ Opkap nem kwokwos kwokwos pow temente,
God re late, nem reri wule yenbo nenbo,
re selbo wule aboyei nem potem.

⁷⁶ Sekaraia re op wem,

Ari yen, yuri ne Keryen Yen rene temnas yin reri
kelow heyarte.

Tatame rem nene op wete.

Re Hevenke Tetane God Reri Tuma wesowbo
tame.

(Malakai 3:1)

⁷⁷⁻⁷⁸ Ne tatame remne op wete.

Kemri yaper nenbo wos kem mesegente,
God re kemne potte.

Nemri God re pap meten elen me nenbo Tame.

Malebo tuw re nemne werasen re tatame remri
yaper nenbo wos poten septin nemne potte.

⁷⁹ Opkap kerneirke sitene tatame rem yabel geike tète.

Re nemne kelmenabo kelow peterate, nem pap kwuye mette tetane.

(Aisaia 9:2)

⁸⁰ Op wemke, yuri Jon re haneyen tem, re God rene habom. Re tamekene bo emik yin Israel tatame remne tuma wesowte yabel kowmenem.

2

Maria te yen wurem. (Matyu 1:18-25)

¹ Yuri Romri Keryen Yen Ogastus re wule wuri nenem. Re op wem. Nugwape kwomri tatame remri sig nem potte. ² Kiyi rem tatame remri sig be potbem. Sene re etop nenem. Er nabe Kwirinius re Siria yokwori keryen yen temenem. ³ Nugwape tatame rem remri maima kwomke yim. Rem remri sig newote yim. ⁴ Josep re Devit reri beig. Kiyi Devit reri nawot te rene Betlehemke wurem, eker Josep re Galili yokwori kwom Nasaret mesegenen Judia yokwori kwom Betlehemke yim. ⁵ Re reri ta Maria tekene rep etop repri sig newote yim. Maria tene Josep rene get wemenem, ayi ayabem, te yen panebem, rep etep yim. ⁶ Yin Betlehemke temenem, Maria teri yen wurte yabel ek tem. ⁷ Te masetebo yen, tauryen wurem. Te rene matek leyen bulmakau remri awos abem yibuk yewon rasem. Tatame tuknabo ake bukri tatamek pulaumenem, eker rep bulmakau remri akek yin temenemke, te yen etek wurem.

God reri kwom tame rem sipsip lakerebem tame remne lasyerem.

⁸ Sipsip lakerebem tame rem Betlehem kwom sag meknik temenem. Neirke rem remri sipsip etek lakerebem. ⁹ God reri kwomri tame wuri re yan Keryen Yen God reri yabel rik pasrasem. Sipsip lakerebem tame rem kenakem akem. ¹⁰ God reri kwom tame re remne op wem. Kem mane akte. Metye. An kemne tuma yenbo wesowte yawo. Ari wete tuma, nugwape tatame rem okbop ten boteyatete tetane. ¹¹ Gwopte neir ta wuri te Devit reri kwomke yen wurye. Yuri er yen re kemne potte tetane. Reri sig Kraiss, re Haneyen. ¹² Kem ari tuma metbo, kem op webu. Reri tuma et sekene o sekene bo? Kem yin rene late. Nawo te rene matek leyen rastene. Re bulmakau awos abo yibuk tuknatene. Kem etop late, kem ari webu tuma sene habon op wete. Reri weye tuma et sekene. ¹³ Op wemke, agetage God reri kwom tame nugwapewai rem rekene yan wuren rem God rene tuma yenbo wem, rem reri sig bukri op wem. ¹⁴ Ukyawai Hevenke tetane God, nem rene yenbowai webu. Re metekwasbo nowselke tetane tatame remne pap pultete, rem pap yenbo temente.

Sipsip lakere tame rem Jisas rene lasyim.

¹⁵ God reri kwom tame rem sipsip lakere tame remne mesegenen God reri kwom Hevenke sene yawum. Sipsip lakere tame rem op wem. Nem ayi. Keryen Yen reri nemne weye tuma nem Betlehem kwomke yin late. ¹⁶ Op wemke, rem agetage yin lam, Mariakene Josepkene rep etek temenem. Yen re bulmakau remri awos abo

yibuk tuknamenem. ¹⁷ Rem etop lan wuran God reri kwomri tame reri wem tuma rem tatame remne etop wesowem. ¹⁸ Nugwape tatame rem sipsip lakerebo tame remri tuma metem, rem danekene sekem. ¹⁹ Maria te remri wem tuma som habobem, te be serem. ²⁰ Sipsip lakerebo tame rem sene yim. Yibem, God reri kwom tame reri wem tuma, remri lam wos rem habom, rem God reri sig bukri wem.

Rem Jisas rene sig tem.

²¹ Yabel letrane kelare mur kera yim, rem yen reri mare tumas kuteu reri sig wem. Rem reri sig Jisas wem. Kiyi nawo te yen rene be panemenem, God reri kwom tame re er sig weruwem.

Simeonkene Anakene rep Jisas rene lam.

²² Liyp wuri tem, Mariakene Josepkene rep yen sen Jerusalemke yim. Rep Moses Reri Wule nenen Keryen Yen God rene yen newote yim. ²³ God reri wule op wem. Kemri masetebo yen tauryen, kem poten Keryen Yen God rene newon op wete. Gwor yen et nereri. ²⁴ God reri agerbo wule op wem. Kem apbour pes o mur poten lisen anne newote. Op wemke, Mariakene Josepkene rep God rene ap pes newote yim.

²⁵ Tame wuri re Jerusalemke temenem. Reri sig Simeon. Re tame yenbo, re God rekene tuma namrebem, sekwo lombem tame. Israel tatame remne potte tame rene re kowmenem. God Reri Wow re eterkene temenem. ²⁶ Kiyi God Reri Wow re rene op wem. Ne kiyi be sate. Ne Keryen Yen reri lebam yen, Krai, rene latek, ne ek sate. ²⁷ Op wem, God Reri Wow re rene wem, re God Reri

Kwoborke wurem. Kiyi wem wulekap, nawoha rep Jisas rene etop nente sen yam. ²⁸ Simeon re yen rene letke poten semenem, re God rene wese an op wem.

²⁹ Keryen Yen, an neri yaku nen tame.

Neri kiyi wem wos an laye,
ari wuribai kwuye metye,
eker an sate, et yenbo.

³⁰ Nemne Potte Tame an rene areri lek laye.

³¹ Neren, ne rene werasen re
nugwape tatame remne heyar nente.
Re yawo, an etop laye.

³² Re tuwkap. Re agerbo kwomri tatame remne
kelow yenbo peterate yawo.

Israel tatame nugwape remri sig re bukre wete tetane.

³³ Jisas reri nawoha rep Simeon reri wem tuma op metem, rep danekene sekem. ³⁴ Simeon re remne tuma yenbo wem. Re yen reri nawo Maria tene op wem. Metye. God re gwor Yen rene lebam. Rane Israel tatame rem rene magel taite, rem sene yaper tete tetane. Rane rem rene pap yewote, rem sene heyar tete tetane. God re rene werasem, tatame rem rene tuma yaper wete tetane. ³⁵ Agerbo tatame rem etop late, tuma yaper wete tame remri berastene wuribai et tegek tete. Yuri ne pap yaper tete tetane. Opkap metbo mus et pik pebo muskap. Simeon re Maria tene etop wem.

³⁶ Tuma wesow ta wuri, teri sig Ana, te Fanuel eterri yen, te Aser reri tame beigke temenem. Kiyi te tame yimenem, nabe letrane kelare pes kere tem, tame re ek sam. ³⁷ Nabe nugwape

(84) te wane ta simenem, te keryen ta temenem. Te God Reri Kwobor be mesegenbem. Neirkene yabelkene te God rene lom yokwobem, te awos lek labem, te God rekene tuma namrebem. ³⁸ Er yabel nawoha rep Jisas rene sen yim, et ta te yan yen rene lam. Te God rene wese an te tatame remne er yen rene God rene kowmenem tatame nugwape remne wesowem.

Josep re yentakene rem Nasaret kwomke sene yim.

³⁹ Keryen Yen reri wem wule rem etop nenem, Josepkene Mariakene rep repri kwom Nasaretke sene yim. Nasaret et Galili yokwok tetane. ⁴⁰ Yen re haneyen tem, re kitimenakene nugwape purerekene temenem. Etop temenem, God re rene pap meten rene heyar nenem.

Jisas re muyensi yen temenem, re God Reri Kwoborke yin wurem.

⁴¹ Nabe wulare wulare Jisas reri nawoha rep God Re Israel Remne Isip Remri Letke Sene Potem Yabel habon awos ate Jerusalemke yaubem. ⁴² Jisas reri nabe letpeis tewo pes kere tem, remri kiyi nenbemkap, rem etop sene nenem. Rem God Re Israel Remne Isip Remri Letke Sene Potem Yabelke habon Jerusalem kwomke yawum. ⁴³ Er egesi yabel bukure legem, rem akwulke sene yim. Muyensi yen tame, Jisas, re Jerusalemke som temenem. Nawoha rep etop be sanem. ⁴⁴ Rene be lam, rep op habom. Re agerbo tatamekene yibem. Rep yabel wuri yimke, rep repri tame beig remri borke rene sopen yim. ⁴⁵ Rep rene be lamke, rep Jerusalemke rene sopte yim. ⁴⁶ Yabel

pes rep rene soplaweyem. Yabel murwek rep rene lam, re God Reri Kwoborke wuren simenem. Re tuma peikbem tame remri borborke sin remri tuma metbem. Re remne tuma sein wemetbem. ⁴⁷ Tame rem reri purere, reri sein webem tuma metem, rem danekene sekem. ⁴⁸ Nawoha rep rene op lam, rep danekene sekem. Nawo te rene op wem. Yen, berke ne nesne opkap nenye? Nes nene soplaweiwo, nes ha rekene wuribai yaper teye. ⁴⁹ Re repne sein op wem. Berke kep anne sopye? An ari Apiy reri akek sitene. Kep etop be mettene? ⁵⁰ Reri op wem tuma tobo rep be sanem. ⁵¹ Re repkene Nasaret kwomke sene yin tem, re kwokwos kwokwos repri tuma meten tobobem. Reri webem tuma nawo te poten etetri wuribaike tebem. ⁵² Jisas re haneyen tem, re purere yenbo potem. Tatame rem rene okbop tem, God eter mere, re rene okbop tem.

Jisas reri yaku nente kelow heyarbem tuma.

(Sapta 3:1—4:13)

3

*Tatame remne Okke Panen Waren Tirmunem
Tame, Jon, re tuma wesowbem.*

(Matyu 3:1-12; Mak 1:1-8; Jon 1:19-28)

¹ Taiberius re Rom tatame remri keryen yen temenem. Nabe letpeis tewo letrane (15), re keryen yen som temenem. Pontius Pailat re Judia yokwori tatame remri keryen yen. Herot re Galili yokwori tatame remri keryen yen. Reri maser, Filip, re Ituria yokwo, Trakonitis yokwori tatame

remri keryen yen temenem, Lisantias re Abilene yokwori tatame remri keryen yen temenem.

² Anaskene Kaiafaskene rep God reri Kwoborke yaku nen tame remri keryen yen temenem. Er yabel Jon, Sekaraia reri yen, re tamekene bo emik temenem, God re rene tuma wepeteyam. ³ Jon re Jordan Peik yokwori kwomke kwomke yin tatame remne tuma wesowbem. Re op webem. Kem kemri yaper nenbo wos mesegente, an kemne okke panen waren tirmunte. God re kemri yaper nenbo wos poten septite, re kemne tuma be wete. Re op webem. ⁴ Kiyi temenem tuma wesowbem tame, Aisaia, re er tuma siglowke op basrasem.

Tame wuri re tamekene bo emik temente, re tuma yaye op wete.

Kem Keryen Yen reri kelow nowbte.

Kem reri kelow heyar nente.

⁵ Wau temente, kem sel yewote.

Kwow bukrene temente, kem sel tan heyarte.

Kwur kwartene kelow kem heyar sene rasen sagwunate.

Pa temente kelow kem heyar sene nente.

⁶ Op nente, nemne potte Tame rene God re werasen yate. Nem etop late.

⁷ Nugwape tatame rem Jon rene lasyam, Jon re remne okke panen waren tirmunte. Re remne op wem. Kem sopo yaperkap, kem wuribai yaperkene tatame. Yuri God re pap yoken tatame remne paku pete, re kemne kirkir pete tetane. Yike kemne amete wem? ⁸ Kiyi kem wule yenbo nente. Kem op nente, nem sanete, kem yaper nenbo wos mesegenye. Kem mane op wete. Abraham re neremri warege. Re tame yenbo, eker

nerem mere, nem tame yenbo. Kemri op webo tuma et tuma sekene bo. Kem Abraham reri nan, kem tame yenbo bo. Reri nenbemkap, kem etop be nenbo. Kemri wuribai yaper kem mesegente, kem tame yenbo ek tete. God re selte, re gwor pa poten tatame nente, sene rem Abraham reri yen tete. Kem bupo kap op wete. Nem Abraham eterri yen. ⁹ Yuri yate tame re wer sete tamekap. Re me teite, re somok teite. Nugwape me rem supa yenbo be yabo, re er me remne teyen kerke liste tetane.

¹⁰ Re op wemke, nugwape tatame rem rene op wemetem. Nem berke nente? ¹¹ Re remne sein op wem. Tame re tame oub pes temente, wuri re tame oubkene bo tame rene newote. Awos tetane tame re etopwou nente. Re awoskene bo tame remne awos newote. Re op wem. ¹² Kel potbem tame rem Jon rene lasyam, Jon re remne okke tirmunte wem, rem rene op wem. Tuma Peikbo Tame, nem berke nente? ¹³ Re remne sein op wem. Kem kel potte, kem keremri keryen yen eter webokapwou potte. Kem kel tep bisi kap ate. Re remne op wem. ¹⁴ Ei nai tame rem rene yan op wemetem. Nerem, nem mapurke nente? Re remne sein op wem. Kem tame remne kap pen remri kel ek potte. Kem tame remne tuma kap yikokon nenen remri kel ek potte. Kem kemri yaku nenbo tokwouwou kem poten okbop tete.

¹⁵ Tatame rem Jon reri tuma metem, rem rene op habom. Kap Jon re Kraiss, God eter lebam tame? ¹⁶ Jon re remne op wem. An kemne okke panen waren tirmunte. Yuri tame wuri re yate tetane, re tame bukre, tame yenbo. An tame eisow. An

tame yenbo bo, nes wolbaye wurik be site. An eisow yen, an selke site. Er tame re God Reri Wow kemne newote tetane. Kemri yaper nenbo wos re kerke liste tetane. ¹⁷ Rais wes tame rem poten ker petewarbokap, er tame re tatame yaper remne kerke petewarte tetane. Er ker re som eibet tetane. Tame rem rais om poten akek rasbokap, re tatame yenbo remne reri akek panen yite tetane.

¹⁸ Op wem, Jon re God Reri Tuma Yenbo remne weiwebem, agerbo agerbo tuma re remne kirkir wesowbem.

Herot re Jon rene ake yaperke wen wurem.

¹⁹ Yuri Jon re Keryen Yen Herot rene tuma op wem. Ne neri mase reri ta, Herodias, tene kerepoten panem. Et yaper. Agerbo yaper wos nugwape ne kirkir nenbem. ²⁰ Op wemke, Herot re yaper sene nenem, re Jon rene ake yaperke wen wurem.

*Jon re Jisas rene okke tirmunem.
(Matyu 3:13-17; Mak 1:9-11)*

²¹ Jon re nugwape tatame remne kiyi okke panen waren tirmunem, yuri re Jisas rene kirkir panen okke waren tirmunem. Waren wayem, Jisas re God rekene tuma namrebem, rem lam, gwan beram. ²² God Reri Wow re nelke bour apkap rene yeren sim. Tuma wuskiy nelke op wem. Ne ari meseke mogul Yen. An nene okbop tebo.

*Jisas reri yeiwarege sig.
(Matyu 1:1-17)*

²³ Kiyi Jisas re yaku tobotam, reri nabe et tame wuriri ok agerbo tameri letpeis (30). Tatame rem rene op habom. Re Josep eterri yen.

Josep re Heli eterri yen.

²⁴ Heli re Matat eterri yen.

Matat re Livai eterri yen.

Livai re Melki eterri yen.

Melki re Janai eterri yen.

Janai re Josep eterri yen.

²⁵ Josep re Matatias eterri yen.

Matatias re Amos eterri yen.

Amos re Nahum eterri yen.

Nahum re Esli eterri yen.

Esli re Nagai eterri yen.

²⁶ Nagai re Mat eterri yen.

Mat re Matatias eterri yen.

Matatias re Semen eterri yen.

Semen re Josek eterri yen.

Josek re Joda eterri yen.

²⁷ Joda re Joanan eterri yen.

Joanan re Resa eterri yen.

Resa re Serubabel eterri yen.

Serubabel re Sealtiel eterri yen.

Sealtiel re Neri eterri yen.

²⁸ Neri re Melki eterri yen.

Melki re Adi eterri yen.

Adi re Kosam eterri yen.

Kosam re Elmadam eterri yen.

Elmadam re Er eterri yen.

²⁹ Er re Josua eterri yen.

Josua re Elieser eterri yen.

Elieser re Jorim eterri yen.

Jorim re Matat eterri yen.

Matat re Livai eterri yen.
³⁰ Livai re Simeon eterri yen.
Simeon re Juda eterri yen.
Juda re Josep eterri yen.
Josep re Jonam eterri yen.
Jonam re Eliakim eterri yen.
³¹ Eliakim re Melea eterri yen.
Melea re Mena eterri yen.
Mena re Matata eterri yen.
Matata re Natan eterri yen.
Natan re Devit eterri yen.
³² Devit re Jesi eterri yen.
Jesi re Obet eterri yen.
Obet re Boas eterri yen.
Boas re Salmon eterri yen.
Salmon re Nason eterri yen.
³³ Nason re Aminadap eterri yen.
Aminadap re Atmin eterri yen.
Atmin re Arni eterri yen.
Arni re Hesron eterri yen.
Hesron re Peres eterri yen.
Peres re Juda eterri yen.
³⁴ Juda re Jekop eterri yen.
Jekop re Aisak eterri yen.
Aisak re Abraham eterri yen.
Abraham re Tera eterri yen.
Tera re Nahor eterri yen.
³⁵ Nahor re Seruk eterri yen.
Seruk re Reu eterri yen.
Reu re Pelek eterri yen.
Pelek re Eber eterri yen.
³⁶ Eber re Sela eterri yen.
Sela re Kainan eterri yen.

Kainan re Arpaksat eterri yen.
 Arpaksat re Siem eterri yen.
 Siem re Noa eterri yen.
 Noa re Lamek eterri yen.
³⁷ Lamek re Metusela eterri yen.
 Metusela re Enok eterri yen.
 Enok re Jaret eterri yen.
 Jaret re Mahalalel eterri yen.
 Mahalalel re Kenan eterri yen.
³⁸ Kenan re Enos eterri yen.
 Enos re Set eterri yen.
 Set re Adam eterri yen.
 Adam re God eterri yen.

4

Satan re Jisas rene seilam.
(Matyu 4:1-11; Mak 1:12-13)

¹ Jisas re Jordan Peik mesegenen yim, God Reri Wow re eterkene temenem, re Jisas rene panen re tamekene bo emik yin temenem. ² Neir tame pesri ok, yabel tame pesri ok (40), re etek temenem. Jisas re awos be abem, re bupo me temenem. Yuri er yabel aboyei legem, re kwoi sam, gambo remri keryen yen, Satan, re yan rene seilam. ³ Satan re rene op wem. Ne God reri yen sekene temente, ne wetek, gwor pa rem nakwu tete, ne poten ate. Ne etop nente, an lan op wete. Ne God Eterri yen. ⁴ Jisas re rene sein op wem. God reri siglow re op webo. Tatame rem awoswou ate habote, rem heyar be temente.

⁵ Sene Satan re Jisas rene panen kwowke yawun Jisas rene agetage aboyei nowselri kwom peteram. ⁶ Re Jisas rene op wem. An nene er kwom newote, ne er kwom panen site. Aboyei nugwape yenbo kanbo wos er kwomke tetane, an nene ab newokeipte. Et wos aboyei et areri. An yike tamene newote wete, ankene newote. ⁷ Ne gulke pan anne lom yokwote, aboyei wos an nene newote. ⁸ Jisas re rene sein op wem. God reri siglow op webo. Kem Keryen Yen God eternewou lom yokwobet, eternewou yaku nenbet.

⁹ Sene Satan re Jisas rene Jerusalem kwomke panen yim. Re rene God Reri Kwobor magelke panen yawun tetem, re rene op wem. Ne God Reri Yen temente, ne opu kirpen war. ¹⁰ God reri siglow op webo. God re reri kwomri tame remne werasen yate, rem nene kwobo late. ¹¹ Tuma sene op webo. Neri tewo pak be pete, rem nene letke poten ne heyar waren tetete. ¹² Op wem, Jisas re rene sein op wem. God reri siglow op webo. God re neri Keryen Yen, ne rene kap seilate. ¹³ Satan re rene seilaweyem, re rene mesegenen yim, re agerbo yabelke rene sene seilate kowem.

Jisas re Galilike yim, God Reri Wow re rene kitimena newom, re yaku tasen nenem.

(Sapta 4:14—9:50)

Jisas re Galili yokwok yaku tobotam.

(Matyu 4:12-17; Mak 1:14-15)

¹⁴ God Reri Wow re Jisas eterkene temenem, re Galili yokwok sene yim. Jisas reri nenem wos

kwomri kwomri tatame rem metem. ¹⁵ Jisas re God reri akek wuren tatame remne tuma yenbo wesowbem, rem reri sig bukri webem.

Nasaret kwomri tatame rem Jisas rene magel tayem.

(Matyu 13:53-58; Mak 6:1-6)

¹⁶ Yuri Jisas re Nasaret kwomke yim. Kiyi re eisow yen temenem, re Nasaret kwomke temenem. Re kiyi nenbemkap, egesi yabelke re God reri akek wurem. Re God Reri Siglowke basrasmenem tuma late tetem. ¹⁷ Rem Aisaia reri basrasem siglow rene newom, re tuma wuri sopen lan re op wem.

¹⁸ Keryen Yen Reri Wow re arenke tetane.

Re anne lebam, an woskene bo
tatame remne tuma yenbo
wesowte.

Re anne werasen yan tuma wesowte, ake
yaperke tetane tame rem
ake yaper mesegenen sene yite.

Le si tame rem heyar sene late.

Re anne werasen yam, an pap yaper metbo
tatame remne tuma yenbo
wesowte, rem pap kwuye mette.

¹⁹ Re anne werasen yam, God re reri tatame remne potte yabelri tuma an remne etop wesowte.

²⁰ Op wem, Jisas re siglow sene gwolbekerem, re ake lakere tame rene sene newon re sene ek sim. Nugwape tatame rem God reri akek simenem, rem eternewou leklek temenem.

²¹ Re remne op wem. God reri basrasem tuma kem gwopte metye, er tuma re gwopte sekene teye. ²² Op wem, tatame rem reri sig bukri

wem. Re remne tuma yenbo heyar wemke, rem op habo op habon op wem. Er tame re Josep eterri yen. Mapurke re er tuma webo? ²³ Jisas re remne sein op wem. Kem tuma anne op wete. Ne tatame remne heyar nenbo tame, ne kworer heyar nente. Kem anne sene op wete. Neri Kaperneamke nenem wos nemri metemkap, ne neri maima kwomke sene nente. ²⁴ An kemne sekeneker webo. Tuma wesow tame reri kwomri tatame rem rene pap be yewobo, rem rene magel taibo. ²⁵ Metye. An kemne sekeneker webo. Kiyi Elaija re temenem, nugwape wane ta rem Israelke temenem. Nabe mur, liyp letrane kelare wuri kerem, mou be tibem. Nugwape tatame kwomke kwomke rem akwoi sim. ²⁶ God re Elaija rene Israelri wane ta etemne be werasen yim. Yehow. Re rene werasen Sarefat kwomri wane ta etetnewou lasyim. Sarefat kwom et Saidon yokwok tetane. ²⁷ Sene God Reri Tuma wesowbem tame, Elaija, re temenem, nugwape nomape tame rem Israelke temenem. God re remne heyar be nenem. Yehow. Siria yokwori tame, Naman, eternewou God re rene heyar nenem.

²⁸ Tatame rem God reri akek temenem, rem Jisas reri wem tuma etop metem, rem kenakem pap bukri yokem. ²⁹ Rem teten Jisas rene keikeren rene ya yokwo keren kwom geike liyten wurem. Rem remri kwom sitene kwowke rene panen yawum. Rem rene etek sokwunte nenem. ³⁰ Re etemri borke yin remne mesegenem.

*Jisas re gambo wekrokem.
(Mak 1:21-28)*

³¹ Jisas re Kaperneam kwomke yim. Kaperneam kwom et Galili yokwok tetane. Egesi Yabel re God reri akek wuren remne tuma peikem. ³² Rem reri tuma metem, rem danekene sekem. Keryen yen remri wesowbemkap re remne etopkap wesowbem, eker rem danekene sekem. ³³ God reri akek temenem tame rene gambo gurerehem, re tuma yaye op wem. ³⁴ Jisas, ne Nasaret kwomri tame. Ne kap nemne berke nente? Ne nemne kap botkute yawo? Nem nene latene. Ne God eterri tame yenbo. Re nene werasen yam. ³⁵ Jisas re rene tuma sein op wem. Ne elen me te. Ne er tame rene mesegenen yite. Op wem, gambo re tame rene etemri bitmik selke teren rene mesegenen ek yim. Gambo re rene yaper be nenem, re bupo me yim. ³⁶ Nugwape tatame rem etop lam, rem danekene sekem, rem etemwou etemwou op wem. Reri weye tuma et mapkap tuma? Re kitimenakene tamekap weba, gambo rem reri tuma metbo, rem tame remne mesegenen yibo. ³⁷ Nugwape kwom rem Jisas reri nenem wos aboyei metkeipem.

*Jisas re Pita reri owyi tene heyarem.
(Matyu 8:14-15; Mak 1:29-31)*

³⁸ Jisas re God reri ake mesegenen yin Saimon eterri akek wurem. Saimon reri owyit te yaper metbem, wesom kirkir nignibem, rem Jisas rene tene kwobo late wem. ³⁹ Re yin tukna tiy meknik tetem, teri yaper kwuye mette wem. Op tem, teri yaper boyem, agetage te wayen teten remne awos nenem.

*Jisas re nugwape tatame remne heyarem.
(Matyu 8:16-17; Mak 1:32-34)*

⁴⁰ Yabel warbem, tatame rem hekna habana sikanuma nenbem tametiy remne Jisas eterne panen yam. Jisas re reri let nugwape tatame remne wulare wulare keren yin rem kwuye metem.

⁴¹ Gambo yaper rem nugwape tatame remne mesegenen yim. Rem yaye op wem. Ne God Eterri yen. Jisas re remne sewayen op wem. Kem etop mane wete.

*Jisas re kwomke kwomke yin tuma wesowbem.
(Mak 1:35-39)*

⁴² Ei berabemke, Jisas re er kwom mesegenen tamekene bo emik yim. Tatame rem rene sopen yin lam, rem rene keikerete wem. Rem op habom. Re nemne kap mesegenen yite. ⁴³ Re remne op wem. God re anne werasen yam, an God reri kwom panen site tuma yenbo agerbo kwomke wesowen sewurte. ⁴⁴ Op wemke, re Judia nowselke sewurbem, re God reri akek wuren tatame remne God Reri Tuma yenbo wesowbem.

5

*Jisas re wemke, Pita re omyen nugwape potem.
(Matyu 4:18-22; Mak 1:16-20)*

¹ Yuri Jisas re Genesaret peik kupa barke temenem, nugwape tatame rem meknik yan teten kur rasem. Rem God eterri tuma mette yam. ² Jisas re lam, pere pes peik barke liyten yawun rasmenem. Omyen potbem tame rem pere mesegenen remri wuli ok keyate yim. ³ Jisas re perek waren sim, re pere mutame, Saimon, rene op wem. Ne pere puwkwunem opre wur. Op

nenem, Jisas re perek sin re tatame remne tuma peikbem. ⁴Tuma peiken legem, re Saimon rene op wem. Ne ik piyan yi. Ne, nerenkene yaku nenbo tamekene kem wuli okke sene rasen omyen pot. ⁵Saimon re rene sein op wem. Haneyen. Neir nem yaku bukren keren yan nemne eikene beraye. Nem omyen be wuri potye. Neren weyek, an neri tuma meten wuli ek raste nenbo. ⁶Op wen rem yin wuli rasen omyen nugwape wuren wulikene weyarte nenem. ⁷Rem remri yaku nen tamesip remne yate tem. Rem agerbo perek temenem, rem yan omyen poten pere peske yewon pulawem. Pere rep gergerte nenem. ⁸Saimon Pita re op lam, re yin Jisas eterri tewo tobok gulke pan op wem. Haneyen, an yaper wos nenbo tame. Ne anne mesegenen yite. ⁹Pita eter, eterkene temenem tame rem remri potem omyen lam, rem danekene sekem. ¹⁰Saimon eterri anepoi Jemskene Jonkene etop mere rep danekene sekem. Rep Sebedi eterri yen. Jisas re Saimon rene op wem. Ne mane akte. Kiyi ne omyen potbem. Ne omyen potbokap, yuri ne tatame remne etopkap potte. Ne tatame remne ari tuma yenbo wesowtek, rem ari anepoi tete. ¹¹Op wemke, rem pere liyten yawun peik barke rasen rem remri wosbas aboyei mesegenen rene semowwen yim.

*Jisas re nomape tame rene heyarem.
(Matyu 8:1-4; Mak 1:40-45)*

¹²Yuri Jisas re agerbo kwomke yin temenem, nomape tame re eter kwomke kirkir temenem. Re Jisas rene lam, re gulke pan gwuromen rene op wem. Haneyen, ne selte, ne anne heyar nente.

¹³ Jisas re rene let keren op wem. An selye. Ne heyar me tete. Op wemke, eter webem tuma egegekene rene temenem numa sok tem. ¹⁴ Jisas re rene op wem. An nene heyar nenye. Ne yikene kap wesowte. Agetage ne yin God reri Kwoborke yaku nenbo tame rene neri wesom peterate. Moses reri kiyi wem tuma ne etop nente. Ne God rene kwar pete. Ne op nente, tatame rem lan sanete, neri numa sok tem, ne heyar tetane. ¹⁵ Tatame rem reri nenbemkap wesowem, nugwape kwomri tatame rem er tuma meten rem Jisas rene lasyabem. Rem remri hekna habana sikanuma nenbem tatame re remne heyar nente kirkir panen yabem. ¹⁶ Rane yabel re tatame remne mesegenen tamekene bo emik yin God rekene tuma ek namrebem.

Jisas re let tewo negel metbem tame rene heyarem.

(Matyu 9:1-8; Mak 2:1-12)

¹⁷ Yuri Jisas re tatame remne tuma peikbem, Farisi tame, Moses Reri Wule peikbem tame rem yan etek kirkir simenem. Rem Galili yokwokene Judia yokwokeneri kwomke kwomke yam. Rane rem Jerusalem kwomke yam. Keryen Yen God re Jisas rene kitimena newom, re hekna habana sikanuma nenbem tatame remne heyarem. ¹⁸ Rane tame rem kuw let tewo negel met tame rene tamewopke yewon sen yan akek wuren Jisas eterne meknik raste nenem. ¹⁹ Rem rene sen wurlaweyem, emi natkelbesem. Rem rene ake magelke sen yawun rope okmei wuri regen tame wopkene rene newokwunen nugwape tatame etemri borke Jisas eterri bitmi tobok

rasem. ²⁰ Jisas re lam, rem reri kitimena omuteke habom, eker re kuw let tewo negel met tame rene op wem. Ari tametiy, an neri sebera ya wos poten septiye. ²¹ Moses Reri Wule peikbem tamekene Farisi tamekene rem etemwou etemwou op webem. Er tame re yike? Reri op weye tuma, re God rene tuma yaper weye. Tame rem agerbo tame remri sebera ya wos kebese be poten septibo. Yehow. God eterwou re etop nenbo. ²² Jisas re remri wuribai lam, re remne op wemtem. Kem berke opkap wuribai potye?

²³ Be tuma an kebese be wete? An op wete. An neri sebera ya wos poten septiye. Et bukri wos, o an rene op wete. Ne heyar teten sene wayen yite, et bukri wos? ²⁴ An More Tame Tem Tame, an gwor nowselke tetane. An kitimenakene tame, eker an yaper nenbo wos kebese poten septite. Ari kitimena an kemne peterate. Kem la. Op wemke, re kuw let tewo negel met tame rene op wem. An nene webo. Ne wayen teten neri tamewop poten sen neri akwulke yi. ²⁵ Agetage er tame re tatame etemri bitmik teten reri tamewop poten eterri akek sen yim. Yibem, re God reri sig bukri webem. ²⁶ Tatame rem danekene sekem, rem God rene tuma yenbo op wem. Gwopte nem kiyi be lamenem wos laye.

*Jisas re Livai tame rene wepotem.
(Matyu 9:9-13; Mak 2:13-17)*

²⁷ Yuri Jisas re weran yin lam, kel potbem tame re kel rashem akek simenem. Tame reri sig Livai. Jisas re rene op wem. Ne arenkene yate. ²⁸ Op wemke, re teten nugwape wos mesegenen Jisas

eterkene yim. ²⁹ Sene Livai re Jisas rene nugwape awos eterri akek nenem. Kel potbem tamekene agerbo tame nugwapekene rem wuriwouke sin repkene awos abem. ³⁰ Farisikene Moses Reri Wule peikbem tamekene rem op lam, rem Jisas reri anepoi tame remne op wemetem. Kem berke kel potbo tamekene agerbo wule yaper nenbo tame remkene awos etop abo? Et yaper. ³¹ Jisas re remri wem tuma metem, re remne tuma sein op wem. Yaper be metbo tame rem dokta remne be lasyibo. Sikanuma nen tame etemwou rem dokta remne lasyibo. ³² Opkap an tatame yenbo etemne be potte yatene. Yehow. An yaper wos nenbo tatame etemne potte yatene.

Awos pelebite wule.

(Matyu 9:14-17; Mak 2:18-22)

³³ Re op wemke, rane tatame rem Jisas rene op wem. Nugwape yabel tatame remne Okke Panen Waren Tirmunbo tame, Jon, reri anepoi tame rem wule yenbo sebo. Rem awos pelebite God rekene tuma namrebo. Farisi remri anepoi tame rem etopkap kirkir nenbo. Neri anepoi tame rem op be nenbo. Nugwape yabel rem awos abo, rem awos be pelebitebo. ³⁴ Re remne sein op wem. Tame re ta panete nenbo, re reri tametiy remne ta pane kisen awos ate ten yate. Ta panete tame re temente, rem kap awos pelebite? Yehow. Rem awos som abet. ³⁵ Yuri ta panete tame re sene yite, reri tametiy rem awos pelebite. Gwopte an ari anepoi remkene tetane, eker rem awos abo. ³⁶ Re remne sikur sakur tuma op wem. Tame rem weyartene tame oub suba tetane, rem tame oub

ager kera be poten weyartene tame oub subak rasen kambo. Rem op nente, tame oub ager re weyarte, subakene ager kerakene repne kwuye be late. ³⁷ Yuri nenem wain ok tame rem kiyiri ok tibo girbuw subak be yewobo. Op nente, yuri nenem wain ok re wayen pulaubo, girbuw suba re pekan yuri nenem wain ok re selke sirpitibo. Op nenbo, girbuw re yaper tebo. ³⁸ Yuri nenem wain ok rem girbuw agerke yewobo, girbuw re be pekabo. ³⁹ Tame rem kiyiri wain okwou abo. Rem yuri nenem wain ok abo, rem okbop be tebo. Rem op webu. Kiyiri wain ok et yenbo. Jisas re etop wem.

6

*Rem Egesi Yabel tuma namrem.
(Matyu 12:1-8; Mak 2:23-28)*

¹ Yuri agerbo Egesi Yabelke, Jisas re reri anepoi tamekene rem wit now borborke yibem. Anepoi tame rem wit supa kwosen yin etemri letke semenen am. ² Farisi tame rem lan op wem. Neri anepoi tame rem egesi yabelke wit supa kwosen abo, rem nemri wule biragiyebo. Et yaper. ³ Jisas re remne sein op wem. Devit re kiyi temenem keryen yen. Reri nenem wos rem basrasem. Kem kap er siglow be latene. Kiyi Devit re eterri sukuwkene rem kwoisam, rem kap be awos am? ⁴ Devit re God reri akek wuren God rene rasem geil poten am. Re reri sukuw remne kirkir newon am. Nemri wule gwop. God rene newobo geil God eterri akek yaku nenbo tame etemwou abo. Nugwape tatame rem be abo. Devit re reri sukuwkene rem er wule beragiyen God rene newom geil

poten am. Rem op nenem, rem tuma be wem.
⁵ An More Tame Tem Tame. Aren, an egesi yabelri Keryen Yen. Be wos an egesi yabelke nente wete, remkene nente. Jisas re op wem.

*Jisas re ya yaper tame rene heyarem.
 (Matyu 12:9-14; Mak 3:1-6)*

⁶ Agerbo Egesi Yabel, Jisas re God reri akek yin wuren tatame remne tuma peikbem, ya yaper tame reri mame yokwo ya telmenem, re etek simenem. ⁷ Moses Reri Wule peikbem tamekene Farisikene rem Jisas rene tuma nente kelow tobo sobbem. Opkap, rem rene lekkek heyar temenem. Re kap tame rene Egesi Yabelke heyarte o be heyarte? Re heyarte, nem rene tuma nente. ⁸ Jisas re remri wuribai lan re ya yaper tame rene op wem. Ne wayen remri bitmik tete. Op wem, re wayen etek tetem. ⁹ Jisas re tatame remne op wem. An kemne wemetbo. Nemri wule Egesi Yabel map webo? Egesi yabelke nem yenbo wos nente, o nem yaper wos nente? Egesi Yabel tame re sate nenbet, nem rene kwobo lan heyar nente, o nem rene yaper nenen re sate? ¹⁰ Re remne lan kwuren sene re ya yaper tame rene op wem. Ne neri let sigil. Re let sigilpitimke, reri let heyar tem. ¹¹ Farisi tamekene Moses Reri Wule peikbem tamekene rem op lam, rem pap yoken etemwou etemwou op wem. Nem Jisas rene pen sate.

*Jisas re tame letpeis tewo pes kere remne lebam.
 (Matyu 10:1-4; Mak 3:13-19)*

¹² Jisas re kwowke yawun God rekene tuma namren yin eikene beram. ¹³ Re reri anepoi tame remne wen yan wuriwouke wuren re letpeis tewo

pes kere tame etemnewou lebam. Lebam tame remri sig gwor. ¹⁴ Wuri re Saimon. Jisas re rene agerbo sig Pita wem. Wuri re Andru, Saimon eterri mase. Agerbo rem Jems, Jon, Filip, Bartolomyu, ¹⁵ Matyu, Tomas. Wuri re Alfius eterri yen Jems. Wuri re Saimon, reri agerbo sig Selot. ¹⁶ Wuri re Judas, Jems eterri yen. Wuri re Judas Iskariot. Yuri Judas re Jisas rene yena tem.

Jisas re nugwape tatame remne heyarem.

(Matyu 4:23-25)

¹⁷ Jisas re reri anepoi tamekene rem kwow mesegenen waren selwawke tetem. Nugwape tatame rem yam. Judia yokwori tatame, Jerusalem kwomri tatame, peik barke tetane kwom pes Tairkene Saidonkeneri tatame rem yan etekwou temenem. ¹⁸ Rem Jisas reri tuma mette, remri temenem sikanuma re remne kirkir heyarte yam. Gambo yaper gurere menem tatame etem mere rem yam, Jisas re gambo remne wekrokem. ¹⁹ Nugwape tatame rem lam, Jisas reri kitimenak tatame remne heyar tebem. Op lamke, rem kirkir heyar tete selem, eker rem Jisas rene let kerelate yam.

Tatame rem metekwaste tuma.

(Matyu 5:1-12)

²⁰ Jisas re reri anepoi tame remne lan op wem.

Kem woskene bo tame, kem metekwaste. God reri panen sitene kwom et keremri.

²¹ Gwopte kwoi sabo tame kem metekwaste. Kem awos an sekete tetane.

Kirabo tame kem metekwaste. Yuri kem sak keyete tetane.

²² An More Tame Tem Tame, kem anne omuteke habobo. Opkap, tatame rem kemne be metekwaste, rem kemne magel taite, rem kemne tuma yaper wete, rem kemne op wete. Kem tatame yaper. Rem op nente, kem okbop tete. ²³ Kemri tokwo bukure et God eterri kwomke tetane, eker kem okbop ten metekwaste. Gwopte tetane tatame remri yeiwarege rem God Reri Tuma wesowbem tame remne etop yaper nenbem.

²⁴ Wosbaskene tame, kem pap yaper tete tetane. Gwopte kem wosbaskene tetane, kem okbop tebo. Yuri kem okbop be tete tetane.

²⁵ Gwopte awos an seketbo tatame, yuri kem pap yaper tete, kem kwoi sate tetane.

Gwopte sak keyebo tatame, yuri kem pap yaper tete, kem kirate tetane. ²⁶ Nugwape tatame rem kemri sig yenbowai webu. Remri yeiwarege kiyi rem yikoko tuma wesowbem tame remri sig etop kirkir yenbo webem. Opkap tatame kem ei etop habo. Yuri kem yaper tete tetane.

*Peiktame remne pap yewobo wule.
(Matyu 5:38-48; 7:12)*

²⁷ Ari tuma metbo tatame, an kemne webu. Kem kemri peiktame remne pap yewote. Tatame rem kemne be metekwasbo, kem remne heyar nente. ²⁸ Tatame rem kemne tuma yaper webu, kem remne tuma yenbo sein wete. Tatame rem kemne yaper wos nenbo, kem remne God rekene tuma namrete. ²⁹ Tame rem kemne op yokwo powyek puwburowte, kem pelkeren op yokwo powyek sene taite, rem sene puwburowte. Tame rem kemri tame oub potte wete, kem remne

tame oub wuriwou kap newote. Kem remne pes newote. ³⁰ Tame rem kemri wos bupo me potte wete, kem remne eger kap tete. Kem remne bupo me newote, yuri kem remne mane op wete. Ne nemne sein newote. ³¹ Kem selye, tatame rem kemne yenbo nente. Kem etop selbokap, kem agerbo tatame remne etopwou nente.

³² Tame rem yaper nenbo tame remne pap yewobo, yaper nenbo tame rem remne pap sein yewobo. Rem agerbo tame remne pap be yewobo. Kerem, kem aboyei tatame remne pap yewote. Kemne pap yewobo tame etemnewou kem pap yewote, God re kemne heyar be nente tetane. ³³ Tame rem yaper nenbo tame remne yenbo nenbo, yaper nenbo tame rem remne yenbo sein nenbo. Rem agerbo tame remne yenbo be nenbo. Kerem, kem aboyei tatame remne yenbo nente. Kemne yenbo nenbo tame etemnewou kem yenbo nente, God re kemne heyar be nente tetane. ³⁴ Yaper nenbo tame rem agerbo yaper nenbo tame remne wos newobo. Newobo wos rem yuri sein potbo. Kerem, kem wos newote, kem sein potte kap habote. Wos sein newote tame etemnewou kem newote, God re kemne heyar be nente. ³⁵ Kem kemri peiktame remne pap yewote, remne wule yenbo nente. Kem tame remne wos newote, kem sein potte kap habote. Kem op nente, yuri kem sein tokwo bukire potte tetane. Kem Hevenke tetane God eterri yen sekene tete tetane. God rene pir be webo tatame, yaper nenbo tatame God re remne pap metbo. Kem etop remne kirkir nente. ³⁶ God re kemne pap metbokap, kem agerbo tatame remne etop kirkir pap mette.

*Tatame remri wuribai kap se pete.
(Matyu 7:1-5)*

³⁷ Kem agerbo tame remri wuribai, remri nenbopak kap se pen kap op wete. Re tame yaper. Kem op nente, God re kemne sein se pen op wete. Ne tame yaper. Kem tatame remne tuma kap wete. Kem op nente, God re kemne tuma wete. Tame rem kemne yaper wos nente, kem remne tuma kap wete. Kem remkene kelmenate. Kem op nente, kemri yaper nenbopak, God re serte, re sene be habote. ³⁸ Kem agerbo tame remne wos newote, God re kemne sein newote, nugwape wos neri let pulaute tetane. Kem tatame remne wos newobopak, re kemne sein etop newote tetane. Jisas re remne op wem.

³⁹ Sene re remne sikur sakur tuma remne op wesowem. Le si tame rem agerbo le si tame remne kelow kebese be peterate. Rem remne kelow peterate, rem me belen yin emi yaperke warte tetane. ⁴⁰ Purere potbo yen rem remri tuma peikbo tame remne be teitkwunte. Rem purere potkeipte, rem etemri tuma peikbo tame etemkap tete.

⁴¹ Mapurke kem agerbo tame reri yaper nenbo wos eisow se pebo, kemri nenbo yaper kem be labo. ⁴² Kemri yaper nenbo wos et bukrewai, kem agerbo tame rene op webo. Neri yaper nenbo wos eisow an nene wesowte, God re heyarte. Kem op webo, et yaperwai. Kem yikokobo tame. Kemri yaper nenbo wos kem kiyi magel taite, sene kem agerbo tameri yaper nenbo wos rene yin wesowte, God re heyarte. Et yenbo.

*Me yaper rem supa yaper yabo.
(Matyu 7:16-20; 12:33-35)*

⁴³ Me yaper rem supa yenbo be yabo. Me yenbo rem supa yaper be yabo. ⁴⁴ Tame rem me supa labo, rem sanebo, et me yenbo o me yaper. Tame rem mane supa berate wete, rem esekwayek be berate. Rem keibi supa kutete wete, rem lagkene kupuniburke be kutebo. ⁴⁵ Tame yenbo rem wuribai yenbo tetane, rem yenbo wos nenbo, rem tuma yenbo webbo. Tame yaper rem wuribai yaper tetane, rem yaper wos nenbo, rem tuma yaper webbo. Tame remri wuribai tetanekap, remri webbo tuma rem etopkap webbo.

*Ake nenbo yen pes.
(Matyu 7:24-27)*

⁴⁶ Berke kem anne Keryen Yen webbo? Kem ari tuma heyar be tobobo. ⁴⁷ Anne lasyabo tame, areri tuma heyar tobobo tame rene an kemne peterate. ⁴⁸ Er tame re ake nenbo tamekap. Re mei bukri kiyi peren waren yuri re seg yewobo wule pa kirkir sokwunen sel ek pebo. Yuri ok re wayen kwusyewon ake tiyairebo, ake re be terebo. Tame re ake heyar nenem, eker ake re be terem. ⁴⁹ Ari tuma meten be tobobo tame re ake nenbo tamekap. Re mei bukri kiyi be peren waren yuri re seg yewobo wule pa kirkir be sokwunen sel ek pebo. Yuri ok re wayen kwusyewon ake tiyairebo, agetage er ake re teren yaperwai tebo. Jisas re op wem.

7

Jisas re ei nai tame reri yaku nen tame rene heyarem.

(Matyu 8:5-13)

¹ Jisas re er tuma tatame remne wen legem, re Kaperneam kwomke yim. ² Romri ei nai taresi tame re etek temenem. Reri metekwasbem yaku tame wuri re yaper meten sate keraket temenem. ³ Ei nai tarese tame re op metem, Jisas re yam. Re Juda remri keryen tame rane remne Jisas rene werasen yim, rem Jisas rene wen re yan ei nai tarese tame reri yaku nen tame rene heyar nente. ⁴ Jisas rene yin lam, rem rene omuteke op wem. Ei nai tare si tame re tame yenbo. Ne rene kwobo late. Ne reri yaku nen tame rene heyarte. ⁵ Re agerbo nowselri tame, re nemne metekwasbo. God eterri ake wuri re nemne nenem. Opkap ne reri yaku nen tame rene heyarte. Re kap sate. Op wem. ⁶ Jisas re remkene yin re ake meknik yan tebem, ei nai tare si tame re tametiy remne werasen yan Jisas rene tuma op wesowem. Keryen Yen. Ne kap yate. An tame yenbo bo, eker ne ari akek kap yan werate. ⁷ An tame yenbo bo, an nene be yan late. Ne tumawouke wetek, ari yaku nen tame re kwuye mette. ⁸ An tare si tame, an agerbo keryen yen etemri kulke tetane. Rane ei nai tame rem ari kulke tetane. An tame wuri rene yite wete, re ek yite. An agerbo rene yate wete, re ek yate. An ari yaku nen tame rene yaku nente wete, re ek nente. Eker an mettene, ne keryen yen, ne wetek, ari yaku nen tame re heyar ek tete. ⁹ Jisas re er tuma metem,

re danekene seken pelkeren rene tiptewumenem tatame nugwape remne op wem. An kemne webo. Er tame re omuteke nugwapewai habobo. Juda tatame rem opkap omuteke be habobo. Re remne teitkwuntene. Re mettene, an sikanuma tame remne kebese heyarte. ¹⁰ Ei nai taresi tame reri werasen yam tame rem taresi tame reri akek sene yin lam, yaku nen tame re kwuye metem.

Jisas re muyensi yen tame rene heyarem.

¹¹ Kwokwos Jisas re Nain kwomke yim, reri anepoi tame, nugwape tatamekene rem eterkene yim. ¹² Re kwom ser eru meknik temenem, kwomri tatame rem sam tame wuri sen yan wuram. Sam tame reri nawot te wane ta. Teri yen wuriketwou temenem, er yen re sam. Nugwape tatame rem etetkene yen kupa sen yan wuram. ¹³ Jisas re ta tene lam, re tene pap meten tene op wem. Ne mane kirate. ¹⁴ Op wemke, re yin tame kupa rasmenem tamewop let kerem. Tamewop sen yibem tame rem tame kupa sen tetem. Jisas re op wem. Muyen siyen tame, an nene webo. Ne opu wayen si. ¹⁵ Op wem, sam yen re sene wayen sin tuma namrem. Jisas re yen nawo tene sene newom. ¹⁶ Nugwape tatame rem etop lam, rem aken God reri sig bukri op wem. Tuma wesow tame re yan neremkene tetane. Rem sene op wem. God re reri tatame remne potte yam. ¹⁷ Jisas reri nenem wos Judia yokwo kwomri tatame, meknik temenem kwomri tatame rem aboyei metem.

Jon re reri anepoi tame remne werasen Jisas rene lasyim.

(Matyu 11:2-19)

18 Tatame remne Okke Panen Waren Tirmunbem tame, Jon, reri anepoi tame rem Jon rene Jisas reri nenbem wos aboyei wesowkeipem.

19 Jon re reri anepoi yen pes repne wen yim. Re repne op wem. Kiyi an wem. Tame wuri, Krai, re yate tetane. Kep yin Jisas rene tuma op wemette. Ne Jon reri kiyi wem tame, o nem agerbo tame rene kowte? 20 Op wen re repne werasen Jisas rene lasyim. Rep yin Jisas rene op wem. Tatame remne Okke Waren Tirmunbem tame, Jon, re nesne werasye, nes nene tuma wuri wemette yawo. Ne kap Jon reri kiyi wem tame, o nem agerbo tame rene kowte?

21 Repri yin Jisas rene lam yabel, re hekna habona sikanuma nenem tatame remne heyarbem. Gambo yaper re wekrokbem. Le si tatame nugwape re remne heyar nenbem, rem kebese labem. 22 Op nenbem, re Jon reri anepoi tame repne tuma sein op wem. Kep sene yin Jon rene kepri laye wos, kepri metyekap rene op wesowte. Le si tame an remne heyarbo, rem sene kebese labo. Let tewo yaper tetane tame an remne heyarbo, rem sene kebese yibo. Numape tame an remne heyarbo, rem heyar sene tebo. Wan tekte tame an remne heyarbo, rem tuma kebese metbo. Sam tame an remne webo, rem wow sene potbo. Wosbas bo tame an remne God Reri Tuma Yenbo remne wesowbo. 23 Tatame rem ari nenbokap lan op habobo. Gwor tame God re rene werasen yam. Op habobo tatame remri wuribai et yenbo. Rem wuribai pes bo, opkap rem metekwasbo.

24 Jon reri anepoi tame rep sene yimke, Jisas re tatame remne Jon eterne op wem. Kiyi kem

tamekene bo emik Jon rene lasyim, kem be was late yim? Kem kap op habobem. Jon re polik sen yibo me takekap, re kitimenakene bo. An kemne webo. Re etopkap bo. Re kitimenakene tame.

²⁵ Kap kem op habobem. Yenbo kanbo tame oub wubo tame rene nem late. An kemne webo. Jon re tame oub yenbo be wumenem. Yenbo kanbo tame oub wubo tame, woskene tame rem tamekene bo emik be yin sewurbo. Rem ake yenbok temenbo.

²⁶ Kap kem op habobem. Nem God Reri Tuma wesow tame rene late. Ekeya. An kemne webo. Jon re God eterri tuma wesow tame. Re aboyei tuma wesow tame remne teitkwuntene. Re tame bukure. ²⁷ God reri basrasem tuma Jon eterne op webo.

Gwor tame re ari tuma wesow tame.

An rene weraste, re temnan yin ari tuma wesowte. Re neri yate kelow heyar raste.

²⁸ Jisas re sene op wem.

An kemne webo. Jon re aboyei nowselri tatame remne teitkwunem.

God reri panen si kwomri tatame eisow rem Jon rene teitkwunte tetane.

Jisas re op wem.

²⁹ Tatamekene kel potbem tamekene rem reri tuma metem, rem op wem. God reri wule yenbo. Kiyi er tatame rem remri yaper nenbo was mesegenen Jon re remne okke panen waren tirmunem. ³⁰ Farisikene Moses Reri Wule peikbem tamekene rem God Reri Tuma magel tayem, rem okke tirmunte muwem.

³¹ Jisas re op wem. Gwopte tetane tatame rem mapkap tamekap? An kemne wesowte. ³² Rem akwul makelek barow ten sewurbo yenkap. Rem

agerbo yen remne tuma ten op webem. Nem sekwo lombo, me pebo, kem sekwo kirkir be lombo. Nem kirawe baswe tuma webo, kem nemkene kirkir be kirabo. Nemri nenbokap kem etop be nenbo. Yen etem rem etop webem. Be wos yen rem nenbem, agerbo yen rem yaper webem, rem be nenbem. ³³ Tatame remne Okke Waren Tirmunem tame, Jon, re yan nugwape yabel re awoskene wain okkene be abem. Kem ari weye yenkap, kem rene lam, kem op wem. Er tame re op nenbo, gambo rene gureretene. ³⁴ An More Tame Tem Tame, an yam, an awoskene okkene abem, kem anne op webem. Ekla. Re a nugwape abo tame. Re wain ok nugwape abo tame. Re kel potbo tamekene agerbo yaper nenbo tamekene etemri tametiy. Kem etop webem. Be wos an nenbo, kem op webo. Et yaper. ³⁵ God reri purere potem tatame rem mettene, God reri purere et sekene.

Wule yaper nenbem ta te kwar sen yan Jisas eterri tewok sirem.

³⁶ Farisi tame re Jisas rene eterkene awos ate wepotem, Jisas re Farisi tame eterri akek yin sin awos abem. ³⁷ Ta wuri te yaper wos nenbem ta te eter kwomke temenem. Te op metem, Jisas re Farisi tame eterri akwulke awos abem. Op metem, te pak nenem gin poten sen ek yim. Gin et kwar yenbo yewomenem. ³⁸ Te yin reri magel yokwok teten eterri meknik kirabem, lerok Jisas eterri tewok bitkwunbem. Te Jisas reri tewo etetri tare takek bantebem, reri tewo ragiy boyen tewo kwar parbem. ³⁹ Jisas rene awos ate wem Farisi tame re op lam, re eter kworer op wem. Re God Reri Tuma wesow tame sekene bo. Re sekene

temente, rene let kereye ta tene re metmente, te yaper wos nenbo ta. An labo, re etop tene be mettene.

⁴⁰ Jisas re rene op wem. Saimon, an tuma wuri nene wete. Saimon re op wem. Tuma Peikbo Tame, ne opu anne wesow. ⁴¹ Re op wem. Kel newobo tame re tame pes repne kel newom. Tame wuri rene re tame letraneri ok (K100) kel newom, tame wuri rene re kel letpeis (K10) newom. ⁴² Yuri rep kelkene bo, rep kebese sein be newom. Kel newom tame re repne op wem. Opu mesegen. Kep sein mane newote. Re op

wemke, yike okbop bukrewai tem? Yike okbop kera tem? ⁴³ Saimon re tuma sein op wem. Kel nugwape poten sein be newom tame eter, re okbop bukrewai tem. Jisas re op wem. Ne tuma sekene weye. ⁴⁴ Re ta tene petkwo lan Saimon rene op wem. Gwot ta ne tene laye. An neri akek yan wuraye, ne anne tewo ok keyate ok be newoye. Et ta te ari tewo etetri lerokke bikwunye, etetri tare takek te lerok sene banteye. ⁴⁵ Ne anne okbop be teye, anne ragiy be boiwo. An yan wuraye, er ta te anne ragi tewok tewok boibo. ⁴⁶ Ari tare ne kwar be kereye. Etet te ari tewo kwar peye.

⁴⁷ An nene webó. Te anne metekwasye, anne pap yewoye, an teri yaper nenbo wos nugwape aboyei poten septiye. Tame reri yaper nenbo wos nugwape bo, er tame re anne pap keraket yewote.

⁴⁸ Jisas re ta tene op wem. Neri yaper nenbo wos an poten septiye. ⁴⁹ Rekene sin awos abem tame rem etemwou etemwou op namrem. Er tame re yike? Re yaper wos poten septibo. ⁵⁰ Jisas re ta tene op wem. Ne anne haboye, opkap an neri

sebera ya wos poten septiye, God re nene potye.
Ne pap kwuye meten yite.

8

Rane ta rem Jisas rem Jisas rene semowem yim.

¹ Yuri Jisas re kwomke kwomke yin sewuren re tatame remne God reri kwom panen site tuma wesowbem. Reri letpeis tewo pes kerem tame (12) rem eterkene sewurbem. ² Rane ta, remne kiyi gambo gurerehemem, Jisas re gambo rene wekroken re remri sikanuma heyarem. Er ta etem mere rem eterkene sewurbem. Ta wuri rekene sewurbem, teri sig Maria. Te Makdala kwomri ta. Kiyi gambo letrane kelare pes kere tene gurerehemem, Jisas re er gambo remne wekrokem. ³ Joanakene Susanakene rep agerbo takene rem Jisas eterkene sewurbem. Joana te Kusa eterri ta, Kusa re Herot reri ake lakerehem tame. Nugwape ta rem Jisas eterkene sewurbem, er ta rem Jisas rene, reri anepoi tame remne kirkir kwobo lan remne kel, awoskene newobem.

Jisas eter wem sikur sakur tuma, tame wuri re awos supa nowke panbilen sewurem.

(Matyu 13:1-9; Mak 4:1-9)

⁴ Nugwape tatame, kwomri kwomri, rem Jisas rene lasyan rem Jisas rene kur rasemke, Jisas re remne sikur sakur tuma op wem. ⁵ Tame wuri re awos supa poten nowke yin panbilen sewurem. Rane supa rem kelowke yerem, er supa tame rem yan tewok tetem, rane supa ap rem yan am. ⁶ Rane supa pa luke yeren rekwan sim. Er sel re okkene

bo, eker supa rem sok tekeipen ab saiwom. ⁷ Rane supa rem negiri esekwaye somok yeren rekwan sim, negiri esekwaye awos supakene rem kirkir wayen negiri esekwaye rem punen borgeyem, er awos supa rem yaper tem. ⁸ Rane awos supa rem sel yenbok yeren rekwan sin bukure tem, rem supa nugwape yam. Wulare wulare rem supa nugwape (100) yam. Jisas re sene ek wem. Metye. Tame rem wan temente, rem wan wurik matte.

Sikur sakur tuma wule.
(*Matyu 13:10-17; Mak 4:10-12*)

⁹ Jisas reri anepoi tame rem rene reri wem sikur sakur tuma tobo wemetem. ¹⁰ Jisas re sein op wem. God re kwom panen site, kiyi berasmenem tuma an kemne wesowbo. Keremwou kem heyar metbo. Agerbo tatame remne an sikur sakur tumawou webu, eker rem heyar be metbo. Rem remri lek labo wosri tobo rem be labo. Rem tuma metbo, rem tuma tobo rem be sanebo.

Awos supa sikur sakur tuma tobo.
(*Matyu 13:18-23; Mak 4:13-20*)

¹¹ Ari kiyi weye sikur sakur tuma tobo re gwopakap tetane. God Reri Tuma re awos supakap. ¹² Rane tatame rem God Reri Tuma metbo, rem kelowke yerbo awos supakap. Rem tuma metbo, sene Satan re yan er tuma poten septibo. Re op habobo. Rem kap omuteke meten God re remne kap potte. ¹³ Rane tatame rem tuma metbo, rem pa luke yerbo awos supakap, rem God Reri Tuma meten agetage poten pap yewon metekwasbo. Rem God rene keraket habobo, sene agerbo wos remne seilabo, rem God rene mesegenbo. ¹⁴ Rane

tatame rem tuma metbo, rem negiri esekwaye somok yerbo awos supakap. Rem God Reri Tuma metbo, sene rem nowselri woskene kelkene etopwou habobo, er wos rem remne rager pagerbo. Op nenbo, rem God reri yaku heyar be nenbo. ¹⁵ Rane tatame rem tuma metbo, rem sel yenbok yerbo awos supakap. Rem tuma metbo, rem heyar keikerebo, rem God reri yaku nenbo, rem heyar yenbo nenbo.

*Tame rem tuw ouke be gumbo.
(Mak 4:21-25)*

¹⁶ Tatame rem lam yarbo, rem ouke be gumbo, o rem tiy kulke be rasbo. Yehow. Rem tiyke tukbo, ake leletalbo, tatame rem akek wurabo, rem kebeso labo. ¹⁷ Gwopte berastene wos, yuri er wos nugwape tatame rem late tetane. Nugwape wos gwopte subtene, yuri rem late tetane. ¹⁸ Kem tuma heyar met. Wuribai yenbo tetane tatame rem tuma metbo, tuma tobo rem kirkir metbo. Tame re wos rane tetane, God re rene sene newote tetane. Tame re wos bo, God re reri setene wos potte.

*Yike Jisas reri nawokene reri masekene?
(Matyu 12:46-50; Mak 3:31-35)*

¹⁹ Jisas re webemke, reri nawokene masekene rem yam. Nugwape tatame rem wuriwouke wurmenem, rem kwom geike tetyewomenem. ²⁰ Tame wuri re Jisas rene op wem. Neri nawokene masekene rem makelek tetyewotene. Rem nene late yawo. ²¹ Jisas re remne sein op wem. Yike tatame rem God Reri Tuma meten sete,

er tatame rem areri nawokene gesmasekenekap.
Jisas re etop wem.

Jisas re mou marye bukre weragerem.

(Matyu 8:23-27; Mak 4:35-41)

²² Yuri Jisas re eterri anepoi tamekene rem pere warbemke, re remne op wem. Nem peik kelareke kuran wute. Re op wen rem me wum. ²³ Yibem, Jisas re perek tuknamenem, marye bukre yam, ok burow perek teyen waren pulaute nenbem, rem sate nenem. ²⁴ Anepoi tame rem Jisas rene yan teren sin op wem. Haneyen, nem sate nenbo. Op wemke, Jisas re wayen teten maryekene ok burowkene tuma wem, rep tebeyem. ²⁵ Re remne op wem. Mapurke kem anne omuteke be haboye? Rem danekene seken aken etemwou etemwou namren op wem. Er tame re yike? Re maryekene ok burowkene repne tuma weye, rep reri tuma meten agetage tebeiwo.

Jisas re tame rene gurere-menem gambo wekrokem.

(Matyu 8:28-34; Mak 5:1-20)

²⁶ Rem sene yibem, rem Galili wame kelareke yin Gerasa yokwok yin gayem. ²⁷ Jisas re barke yaumenem, kwom sagri tame wuri re rene yan eteklam. Gambo rem er tame rene gurere-menem. Re mate be peikbem, re ake be tebem. Re tame sele emik temenem. ²⁸ Re Jisas rene lan re taye pitin eterri tewo tobok waren tuknan rene yaye op wem. Jisas, ne Keryen Yen God Eterri Yen. Ne kap anne berke nente nenbo? An nene webo. Ne anne kap pete. ²⁹ Kiyi Jisas re gambo rene op wem. Ne tame rene mesegente. Op wem, eker

tame re etop wem. Kiyi tewo nugwape gambo re tame rene keikerebem, tatame rem rene poten rene let tewo kitimenakene kep roborasem, rem rene akek wen yibem. Akek yin tebem, re kep roberasbem, gambo rem tame rene tame bo emik panen yibem. ³⁰ Jisas re tame rene op wemetem. Neri sig be? Re sein op wem. Areri sig et Nugwape Tame. Gambo nugwape rem rene gurerehem, opak reri sig et Nugwape Tame. ³¹ Gambo rem Jisas rene op wem. Ne nemne mane wekroken ker kwomke yite.

³² Nugwape por rem meknik temenem, rem kwowke an sewurbem. Gambo rem Jisas rene op wem. Ne nemne er por etemke werasen yite. Jisas re sein op wem. Kem opu yi. ³³ Gambo rem tame rene mesegenen yin rem por etemke yin gurerehem. Por rem agetage amekiren yin emi yaperke warkwuten peikke kirpen ok an saiwom.

³⁴ Por lakerebem tame rem op lan rem amekiren yin kwom sagri tatamekene kwomri kwomri tatamekene remne remri lam wos wesowem. ³⁵ Tatame rem metem, rem er wos late yim. Yin lam, gambo gurerehem mesegenem tame re tame oub wun Jisas reri tewo tobok simenem. Re wuribai yenbo potem. Tatame rem op lan rem me akem. ³⁶ Jisas re gambo gurerehem tame rene heyarem, kiyi yan lam tatame rem yuri yan late tatame remne remri lam woskap wesowem.

³⁷ Gerasa kwomri tatame rem op metem, rem kenakem aken Jisas rene op wem. Ne nemne mesegenen yite. Jisas re perek waren sin re sene yite nenbem. ³⁸ Gambo mesegenem tame re Jisas rene op wem. Setate. Nes etep yite. Jisas re rene

sewayen rene sene werasen rene op wem. ³⁹ Ne nereri kwomke sene yite. God re nene nenemkap, ne kwomri tatame remne etop wesowte. Op wem, tame re eterri kwomke sene yin Jisas re rene nenemkap re tatame remne etop wesowem.

Jisas re yen wurikene ta wurikene repne heyarem.

(Matyu 9:18-26; Mak 5:21-43)

⁴⁰ Jisas re peik kelareke sene yim, nugwape tatame rem rene etek kowmenem. Rem rene lam, rem okbop tem. ⁴¹ God eterri akek yaku nen tame, reri sig Jairus, re yan Jisas eterri tewo tobok waren rene noubke op wem. Ne areri akek ya. ⁴² Ari yentenyen te sate nenbo. Ne tene heyar nente. Reri yen wuriwou. Teri nabe letpeis tewo pes kere.

Rem kelowke yibem, nugwape tatame rem Jisas eterkene parpar peiken yibem. ⁴³ Remri ta wuri te wuta suwbem, nabe letpeis tewo pes kerem te wuta suwbem. Te dokta nugwape remne lasy-ibem, rem tene be heyarbem. ⁴⁴ Te yan Jisas reri kin yokwok yan tetem, te reri tame oub let kerelam, teri suwbem wuta tebeyem. ⁴⁵ Jisas re op wem. Yike anne let kereye? Nugwape tatame rem op wem. An bo. Pita re op wem. Haneyen, ne laye. Nugwape tatame rem nene bogen yibo, rane rem nene weske tesburye. ⁴⁶ Jisas re op wem. Areri kitimena rane yiwo. Ta o tame anne let kereye, ari kitimena rane yiwo, an etop metye. ⁴⁷ Ta te habom. Re anne laye. Op habom, te aken polpolen yan Jisas eterri tewo tobok warem. Te nugwape tatame etemri bitmik teri let kerem tuma tobo Jisas rene wesowem. Te op wem. An wuta suwbo.

Gwopte an nene let kereye, agetage anne suwbo wuta tebeyen an kwuye metye. ⁴⁸ Jisas re tene op wem. Ari yen, ne anne omuteke op haboye. Re anne heyar nente. Op haboye, eker ne kwuye metye. Ne wayen teten heyar me yin site.

⁴⁹ Re som webem, tame wuri re Jairus reri ake mesegenen yam, Jairus rene op wem. Ne Tuma Peikbo Tame rene kap panen yate. Neri yen te saye. ⁵⁰ Jisas re op metem, re Jairus rene op wem. Ne mane akte. Ne anne omuteke habotek, neri yen te sene heyar tete. ⁵¹ Rem sene yin Jairus reri akek yam. Nugwape tatame rem akek kirkir wurte wem, Jisas re remne sewayem. Pita, Jon, Jems, nawoha etemwou rem eterkene wurem. ⁵² Nugwape tatame rem etek simenen yen tene kiraterbem. Jisas re remne op wem. Kem mane kirate. Te be satene. Te bupo me tuknatene. ⁵³ Rem rene sak keyeterem. Rem op habom. Te saye. ⁵⁴ Jisas re yen teri let keren tene op wem. Yen, ne opu wayen si. ⁵⁵ Yen teri wow sene yam, te agetage wayen sene sim. Jisas re remne op wem. Kem tene awos newon ate. ⁵⁶ Nawoha rep danekene sekem. Jisas re repne op wem. Ari nenye wos kep tame remne kap wesowte.

9

Jisas re letpeis tewo pes kerem tame remne yaku newom.

(Matyu 10:5-15; Mak 6:7-13)

¹ Jisas re reri letpeis tewo pes kerem anepoi tame remne wen yam, re remne op wem. An kemne kitimena newote, kem nugwape gambo kebese wekrokte, sikanumakene tatame remne

kebese heyarte. ² Re remne God reri kwom panen si tuma wesowte werasem, sikanuma nen tame remne kirkir heyarte nente werasem. ³ Yite nenbem, re remne op wem. Kem wos mane sen yite. Kem kwokul kap sete. Ayer kap poten sen yite. Awoskene kelkene kap kirkir poten sen yite. Tame oub wularewou sen yite. ⁴ Ma kwomke kem yite, rem kemne remri akek panen yite, kem eter ake wuriwouke yin temente. Kem agerbo agerbo akek kap yite. ⁵ Ma kwom kem yite, rem kemne yaper nente, kem er kwom mesegente. Kem tewo suwbuw nubtipitite. Kwomri tatame rem etop late, rem op habote. O nem remne yaper nenyé, yuri God re nemne yaper sein nente tetane. ⁶ Reri anepoi tame rem kwomke kwomke yin God Reri Tuma Yenbo wesowen sewurbem, sikanumakene tatame remne rem heyar nenen sewurbem.

*Herot re habolaweyem. Jisas re yike.
(Matyu 14:1-2; Mak 6:14-29)*

⁷ Keryen Yen Herot re Jisas reri nenbemkap metem, re op habon op habobem. Rane tame rem op webem. Okke Panen Waren Tirmunbo Tame, Jon, re selek sene wayen sim, opkap re kitimenakene, re bukre wos nenbo. ⁸ Rane rem op webem. Elaija re selek sene wayen sim, re er bukre wos nenbo. Rane rem op webem. Kiyi temenem tuma wesowbem tame etemri wuri re sene wayen sim, re er bukre wos nenbo. ⁹ Herot re op wem. An metbo, tame wuri re bukre wos nenbo. Re kap yike? Re Jon bo. Jon rene an kiyi wak regem. Op wem, re Jisas rene late habom.

Jisas re nugwape tame (5,000) remne awos newon am.

(Matyu 14:13-21; Mak 6:30-44; Jon 6:1-14)

¹⁰ Jisas reri werasem tame rem sene yan remri nenbem nugwape woskap rem Jisas rene wesowem. Re remne panen rem agerbo tame remne mesegenen rem etemwou Betsaida kwomke yim.

¹¹ Tatame rem etop metem, rem rene semowen rene lasyam. Jisas re etop lam, re remne okbop tem, re remne God reri kwom panen si tuma yenbo wesowbem, re sikanuma nenem tame remne heyarbem. ¹² Perpe yabel warbem, Jisas reri letpeis tewo pes kerem anepoi tame rem yan rene op wem. Nemri tetane emi et tame bo. Ne tatame remne weraste, rem kwomke kwomke yin awos sopen tuknate emi kirkir late.

¹³ Jisas re sein of wem. Kem remne awos newon a. Op wemke, rem rene sein op wem. Nem awoskene bo. Nem geil letrane omyen sok peswou setene. Ne map habobo? Nem yin nugwape tatame remne awos tupate o bo?

¹⁴ Tame nugwapewai (5,000) rem temenem, Jisas re reri anepoi tame remne op wem. Kem remne wete, rem hame girik girik sin yite. Tame pesri ok letpeis (50) rem etop girik sin yite.

¹⁵ Reri anepoi tame rem nugwape tatame remne etop wen sim. ¹⁶ Jisas re geil letrane, omyen sok peskene poten sen re nelke niruw lan God rene wese am. Geil re belokteyewon omyen sok peikayewon reri anepoi tame remne newom, rem poten nugwape tatame remne newopiti pete yam.

¹⁷ Rem an seketem, awos tep anepoi tame rem poten eip letpeis tewo pes kere yewon pulawem.

Pita re Jisas rene op wem. Ne Kraiss, God eter lebam tame.

(Matyu 16:13-19; Mak 8:27-29)

¹⁸ Yuri Jisas re wiysage re God rekene tuma namrebem, reri anepoi tame rem yan eterkene temenem, re remne op wemetem. Nugwape tatame rem anne mapurke webo, an yike? ¹⁹ Rem rene sein op wem. Rane rem op webo. Ne Tatame remne Okke Waren Tirmunbo Tame, Jon, webo. Ne kiyi temenem tuma wesowbem tame Elaija. Rane rem op webo. Ne God reri kiyi tuma wesowbem tame etemri wuri. Rem op webo. Ne selek sene wayen sim. ²⁰ Re remne op wem. Kerem, kem anne mapurke webo, an yike? Pita re sein op wem. Ne Kraiss, God eter lebam tame.

Jisas re wem. An san an sene wayen site.

(Matyu 16:20-28; Mak 8:30—9:1)

²¹ Jisas re remne omuteke sewayen op wem. Pita reri weye tuma kem tatame remne kap wesowte. ²² Re remne sene op wem. An More Tame Tem Tame an nugwape mus bukri mette tetane. Juda keryen tame, God Reri Kwoborke yaku nenbo tame remri keryen yen, Moses Reri Wule peikbo tame rem anne magel taite, rem anne pen sate tetane. Yabel pes tete, murwek God re anne wete, an wow sene poten sene wayen site tetane. ²³ Re anepoi tame remne aboyei op wem. Yike tame rem anepoi yite, rem gwopkap nente. Rem kworer kap habote. Ari mette muskap rem kirkir kwokwos kwokwos etop mette. Rem etop nente, rem arenkene yite. ²⁴ Tame rem remri kworer wesomwou habote, rem yaper tete

tetane. Tame rem arennewou omuteke habote, rem kworer wesom be habote, yuri rem heyar temente tetane. ²⁵ Tame rem nugwape nowselri woswou potte selbo, yuri rem yaper tete tetane, et yenbo o bo? Er wos re remne kwobo mapurke late. ²⁶ Rane tame rem anne sebera yabo, rem op webu. Re areri Keryen Yen bo. Rane rem ari tuma sebera yabo, rem ari tuma agerbo tatame remne be wesowbo. An More Tame Tem Tame, yuri an hadebaswaikene sene yate, an remne sein sebera yate. An yate, an ari Apiy eterri kitimenakene God reri kwom tame etemri kitimenakene yate tetane. ²⁷ An kemne sekeneker webu. Gwopte tetane tatame rane kem be samentek, kem late, God re kwom panen site. Jisas re op wem.

*Jisas reri wesom re legen agerbokap tem.
(Matyu 17:1-13; Mak 9:2-13)*

²⁸ Sande wuri wemke, Jisas re Pita eter, Jon eter, Jems eter remne panen God rekene tuma namrete kwowke yawum. ²⁹ Re God rekene tuma namrebemke, reri bitmi agerbo bitmi legem. Reri wumenem tame oub wulkapwai me malebem. ³⁰ Kiyi temenem tame pes, Moseskene Elaijakene, rep agetage yan Jisas rekene tuma namrebem. ³¹ Rep God reri hadebaswaikene tem, rep Jisas rekene God reri kiyi wem tuma namrebem. Kiyi God re op wem. Jisas re Jerusalem kwomke sate tetane. ³² Pitanage rem tuknamenem, rem sene wayen sin lam, Jisas reri wesom ligen hadebaswaikene tem, tame pes rep eterkene yan temenem. ³³ Rep sene mesegenen yite nenbem, Pita re Jisas rene op wem. Haneyen, nem

nerenkene gwotek tetane, et yenbowai. Nem yabelake mur maukte. Wuri nereri, wuri Moses eterri, wuri Elaija eterri. Reri webem tuma tobo re be habom, re etop wem. ³⁴ Op webemke, nelri gwan remne yan leipitim, rem me akem. ³⁵ Tuma wuri gwanke op wem. Re Areri Yen. An rene lebam. Kem reri tuma mette. ³⁶ Rem lam, Jisas eterwou sene tetemenem. Jisas reri anepoi tame rem tuma ribo tem, remri lam wos er yabel rem agerbo tame remne be wesowem.

*Gambo re yen rene gurerem, Jisas re gambo rene wekrokem.
(Matyu 17:14-21; Mak 9:14-29)*

³⁷ Kwokwos rem kwow mesegenen warem, nugwape tatame rem yan Jisas rene kelowke yan lam. ³⁸ Nugwape tatame etemri tame wuri re yaye op wem. Tuma Peikbo Tame, an nene omuteke webu. Ne ari tauryen late. Ari yen wuriketwou. ³⁹ Gambo re rene keikeren re tayekene pitbo, rene tiypatpitin san tuknabo. Re temas sablokwo bulbalkene gepbo. Gambo re reri wesom yaper nenbo, re rene be mesegenbo. ⁴⁰ An neri anepoi tame remne wemetem, rem wekroklaweyem. ⁴¹ Jisas re rene sein op wem. Kem anne omuteke be habobo. Kem wuribai yaper tetane. Yabel nugwape an keremkene tetane, kem anne omuteke be habobo. Sene re har rene op wem. Neri yen opu panen ya. ⁴² Yabemke, gambo re yen rene tiypatpitin. Jisas re gambo rene wekrokem, re yen rene mesegenen yim. Jisas re yan rene heyar nenen op wem. Ne har rene sene lasyite. ⁴³ Op

tem, nugwape tatame rem God reri kitimena etop lan rem danekene sekem.

Jisas re tewo peswe sene wem. An san an sene wayen site.

(Matyu 17:22-23; Mak 9:30-32)

Rem Jisas reri nenbem wos som danekene sekebem, Jisas re reri anepoi tame remne op wem. ⁴⁴ Ari wete nenbo tuma kem kap serte, kem wan heyar tai. An More Tame Tem Tame, tame rem anne keikerete nenbo. ⁴⁵ Tuma reri tobo rem be sanem, rem rene tuma tobo wemette wem, rem me akem. Rem tuma tobo kap mette, eker God re remri wuribai weragerem.

Yike re keryen yen?

(Matyu 18:1-5; Mak 9:33-37)

⁴⁶ Jisas reri anepoi tame rem tuma nauran op wem. Neremri wuri yike re keryen yen? ⁴⁷ Jisas re remri wuribai lam, eker re eisow yen wuri poten eterri ganke teteruwem. ⁴⁸ Re reri anepoi tame remne op wem. Tatame rem anne habon gwor tetane yenkap rene pap yewobo, rem arenne mere pap yewobo. Anne pap yewobo tame rem anne werasen yam tame, God eterne mere pap yewobo. Keremri sig eisowkene tatame etem rem sig bukri tete tetane. Jisas re op wem.

Yike tame rem nemri peiktame bo, rem nemri tametiy.

(Mak 9:38-40)

⁴⁹ Jon re Jisas rene op wem. Haneyen, nem lam, tame wuri re neri sig wem, re nereri kitimenak gambo wekrokem. Re neremri tame bo, eker nem rene sewayem. ⁵⁰ Jisas re rene sein op wem. Kem

rene mane sewaite. Tame rem kemne gwule be tebo, rem kemri tametiy.

Jisas re reri anepoi tamekene rem Jerusalem kwomke sewuren yim.

(Sapta 9:51—19:28)

Samaria kwomri tatame rem Jisas rene magel tayem.

⁵¹ Jisas re Hevenke yaute yabel matnam, re wuribai wuriwou tem, re Jerusalemke yite wem.

⁵² Re tame remne werasen yim, rem Samaria yokwori kwomke yin wurem, rem rene wos he-yarte wurem. ⁵³ Samaria tatame rem Juda tatame etemri peiktame temenem. Rem metem, re Juda

tatame etemri kwom sag Jerusalemke yibem, rem rene pap be yewom, rem rene sewayem. ⁵⁴ Anepoi tame pes, Jemskene Jonkene, rep etop lam, rep Jisas rene op wem. Haneyen, ne map habobo? Nes

ker wen yeren tame remne eikeipte. ⁵⁵ Jisas re petkwo lan repne tuma wem. ⁵⁶ Sene rem agerbo kwomke yim.

Jisas re tatame remne rene semowte wule wem.
(Matyu 8:19-22)

⁵⁷ Rem kelowke yibom, tame wuri re Jisas rene op wem. Ne mak kwomke yite, an nerenkene kirkir yite. ⁵⁸ Jisas re rene op wem. Boulke

sewurbo mow wale rem etemri sel purik tuknabo. Ap rem neske tuknabo. An More Tame Tem Tame,

an tukna akekene bo, opkap ne wosbas habote, ne ankene be yite. ⁵⁹ Op wen re agerbo tame rene op

wem. Ne arenkene yite. Tame re sein op wem. Wai. Ne kirkir wete, an apiy rene kiyi pertayen an

nerenkene ek yite. ⁶⁰ Jisas re rene sein op wem. Ne rene kap pertaite. Anne omuteke be habobo tatame rem sabo tamekap. Er tame etem rem saye tame remne pertaite. Ne yin God reri kwom panen si tuma wesowte.

⁶¹ Agerbo tame re rene op wem. Haneyen, an nerenkene yite. Ne kirkir wete, an temnan yin kwom tame remne pir wen remne let keren an nerenkene ek yite. ⁶² Jisas re rene op wem. Tame re pere berai kerete, re lek kin yokwok petwo late, re God eter panen si kwom yaku kebese be nente.

10

Jisas re tame nugwape (72) remne yaku werasen yim.

¹ Yuri Haneyen re tame murri ok letpeis tewo pes kerem tame (72) remne sene leban werasem. Re remne pesri pesri kwomke kwomke werasen temnan yim. Eter yuri yite kwomke rem etek temnan yim. ² Re remne weraste nenbem, re remne op wem. Nugwape nowri awos okwoye. Awos yin potte yaku nen tame rem nugwape bo. Kem now mutame rene wemette, re yaku nen tame werasen yin reri tuma wesowte, nugwape tatame rem reri tuma omuteke mette.

³ Kem opu yi. Metye. An kemne werasen yibo. Kem sipsip yenkap mow wale etemri borke yibo.

⁴ Kem kel yewobo bus, awos yewobo ayer kap pilekte, kem tewo bus kap sete. Kem tatame remne kelowke late, kem remne pir kap wete.

⁵ Kem akek yin wurte, kiyi kem remne op wete. Gwor akek tetane tatame kem heyar me temente.

⁶ Pap yenbokene tame re akek temente, kerem

wete pir et rene temente. Pap yenbokene bo tame re temente, kemri pir wete tuma et kemne sene yate. ⁷ Rem kemne ake newote, kem etekwou temente. Etem newote awoswou kem ate. Rem kemne newote awos et kerem nenbo yakuri tokwo. Kem agerbo akek kap yite.

⁸ Kem kwom sag wurik yin wuren rem kemne etemri akek panen yite, rem kemne newote awos kem poten ate. ⁹ Kem er kwomri sikanuma nen tatame remne heyar nente. Kem tatame remne op wete. God reri kwom panen site yabel matnaye. ¹⁰ Kem kwom sagke yin wurte, rem kemne pap be yewote, kemne akek be panen yite, kem kwom geike teten op wete. ¹¹ Kemri kwom sagri sel nemri tewo papke tetane, nem nubtikwunbo. Kem op labo, kem op habote. Kem nemne yaper wos nenye, yuri God re kemne yaper sein nente tetane. Kem etop heyar habote. God re kwom panen site yabel matnaye. Kem remne etop wete. ¹² An kemne webo. Yuri God re tatame remne tuma nente yabel er kwom sagri tatame rem mus bukre mette tetane. Remri mette mus et kiyi Sodom kwomke temenem tatame remri mus bukre teitkwunte.

Jisas rene omuteke be habote tatame rem mus bukre mette tetane.

(Matyu 11:20-24)

¹³ Jisas re op wem. Korasin kwomri tatame, an kemne pap metbo. Yuri kem mus bukre mette tetane. Betsaida kwomri tatame keremne mere an kemne pap metbo. Yuri kem mus bukre mette tetane. An keremri kwomke temenem, God reri kitimena an kemne peteram. Kem etop lam,

kem God rene omuteke be habom. Tair kwomri tatame, Saidon kwomri tatame rem God reri nenem wos rem be lam. An God reri kitimena er kwomri tatame remne peterate wem, rem remri yaper nenbo wos mesegente wem. Remri kiyi nenem yaper wos rem sebera yate wem, rem mate suba peiken subuk site wem. ¹⁴ Yuri God re tatame remne tuma nente yabel Tair kwomri tatame, Saidon kwomri tatame rem mus bukrek be mette tetane. Kem Korasin kwomri tatame, Betsaida kwomri tatame kem mus bukrek mette tetane. ¹⁵ Kem Kaperneamri tatame, tatame rem kemri sig bukrek Hevenke wete wem. Rem be wete tetane. Yehow. Kem sa tame tetane emik warte tetane.

¹⁶ Jisas reri anepoi tame remne re op wem. Yike tame rem kemri tuma mette, rem ari tuma kirkir mette. Yike tame rem kemne magel taite, rem anne kirkir magel taite. Anne magel taite tatame rem God rene kirkir magel taite. Jisas re op wem.

Jisas reri werasen yi tame nugwape (72) rem yaku nenen sene yam.

¹⁷ Yuri Jisas reri werasen yi tame nugwape (72) rem sene yam, rem okbop ten op wem. Haneyen, nem neri sig wem, tatame remne gurere menem gambo rem nemri tuma metem, rem sene wuran yim. ¹⁸ Jisas re op wem. An lam, Satan re nelke yerem. Re agetage pilalerik an yerem. ¹⁹ Metye. An kemne kitimena newom, kem sopokene wargelkene tewok teite, rem kemne be tate. An kemne kitimena newom, kem Satan eterri kitimena teitkwunte. Be wos yaper kemne be wuri nente. ²⁰ Kem gambo remne wekrokbo, kem

okbop kap tete. God re kemri sig eterri kwomke tetane siglowke kiyi basrasem, etopwou kem okbop tete. Jisas re op wem.

Jisas re okbop ten God rene pir wem.

(Matyu 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Er yabel God Reri Wow re Jisas eterkene temenem, Jisas re okbop ten boteyaten op wem. Apiy, ne nelkene selkeneri Keryen Yen. Neri nenbopak, neri tuma tobopak ne purerekene tame remne berasem, remne be peteram. Eisow yenkap tatame etemne, purerekene bo tatame etemnewou ne neri tuma tobo remne heyar wem. Op tetane, ne neri wuribaike etop nenem. Et yenbo. Opkap an okbop ten an nene wese abo.

²² Apiy re nugwape wos areri letke rasem. Tame wuri re be mettene, an God Eterri Yen. Apiy eterwou re reri yen rene mettene. Tatame rem Har rene be mettene. Yen eterwou re rene mettene. Areri wen yan tame, Apiy rene, remne peteram tatame etem mere, rem Apiy rene mettene.

²³ Jisas re petkwo lan reri anepoi tame etemnewou op wem. Tatame rem kemri labo wos late, rem okbop tete. ²⁴ An kemne kiyi wem. Ari nenbopak kem labo, kiyi God Reri Tuma wesowbem tame etem, nugwape kwom panen sibem Keryen Yenkene rem late habom, rem be lam. Ari weye tuma kem metbo, rem er tuma mette habom, rem be metem.

Samaria kwomri tame re reri peiktame rene pap metem.

²⁵ Moses Reri Wule peikbem tame re yan Jisas rene seilan rene op wemetem. Tuma Peikbo Tame, an mapurke nentek, an heyar som

temente? ²⁶ Jisas re rene sein op wem. God reri basrasem tuma berke webo? Ne map lam? ²⁷ Re tuma sein op wem. God Reri Tuma op webo. Ne Keryen Yen God rene metekwaste. Neri wesom, kitimena, wuribai purere ne God eternewou newote. God Reri Tuma re sene webo. Ne neri kworer wesom heyar nenbokap, ne agerbo tatame remne etopwou heyar nente. ²⁸ Jisas re rene op wem. Ekeya. Ne tuma sekene sein weye. Ne etop nentek, ne som temente.

²⁹ Wule peikbem tame re op habom. Jisas re kap habote, an purere bo, eker re Jisas rene tuma wuri sene wemetem. God Reri Tuma op webo. Tatame rem agerbo tame remne yenbo nente. Op webo, agerbo tame rem yike? ³⁰ Jisas re rene sein op wem. An nene sike wuri wesowte. Ne met.

Tame wuri re Jerusalem kwom mesegenem, re Jeriko kwomke warem. Warbem, tame yaper rem rene kelowke lam, rem reri wosbas aboyei potkeipen rene paku yaper pen rem ek yim. Tame re kelowke tuknamenem, re sate keraket tem. ³¹ God eterri akeri tame re kelowke yibem, re er tame rene lan re rene amekwunen kelow kelarek yim. ³² Sene Livai tame, re God eterri ake lakerebem tame, re eter kelowke yibem, re kelowke tuknamenem tame rene lan re rene amekwunen kelow kelarek yim.

³³ Agerbo kwomri tame, Samariari tame, re eter kelowke yabem, re rene etop lan re rene pap metem. ³⁴ Re rene meknik yin teten kwarkene wain okkene poten reri tewok siren tewo gwane tam. Re rene nenewayen donki magel luke siruwen rene yi yabem tatame etem tuknabo akek

yin rasen rene etek heyar nenem. ³⁵ Heyar nenem tuknam, kwokwos re ake mutame rene kel pes rene newon op wem. Ne er tame rene heyar nente. Ne neri kel poten rene heyarte, yuri an sene yate, an nene kel sein newote.

³⁶ Jisas re etop wem, re wule peikbem tame rene op wemetem. Tame rem agerbo tame rene paku pen reri wos ab potkeipem. Tame mur rem rene lam. Ne map habobo? Tame mur etemri wuri yike rene heyar nenem? ³⁷ Re tuma sein op wem. Tame re rene pap meten rene kwobo lam, er tame re rene heyar nenem. Jisas re rene op wem. Ne opu yin etopwou nente.

Jisas re Martakene Mariakene repne lasyim.

³⁸ Jisas eterri anepoi tamekene rem sene yibem, rem kwom wurik yin wurem. Ta wuri teri sig Marta te Jisas rene panen etetri akek yim. ³⁹ Marta teri maset, Maria, te yan Haneyen eterri tewo tobok sin reri tuma metbem. ⁴⁰ Op tem, Marta etetwou te nugwape yaku nenbem, te mase tene ragiy eim. Opkap, te yin Jisas rene op wem. Haneyen, ari mase te anne mesegenye, arenwou an yaku nenbo. Te anne be haboye. Ne tene wete, te anne yaku kwobo late. ⁴¹ Haneyen re tene sein op wem. Marta, ne nugwape wos habon pap yaper metye. ⁴² Ne wos wuriwou habote. Maria te habon potte wos yenbo nem tene kap sewaitte. Teri nenyekap tatame rem tene sene be potte tetane. Jisas re op wem.

11

*God rekene tuma namrete wule.
(Matyu 6:9-15; 7:7-11)*

¹ Yabel wuri Jisas re emi wurik yin God rekene tuma namrebem. Reri anepoi tame wuri re rene op wem. Haneyen, kiyi Jon re reri anepoi tame remne tuma peikbem. Re God rekene tuma namrete tuma remne peikbem. Ne nemne etopkap tuma wesowte. ² Jisas re remne op wem. Kem God rekene tuma namrete, kem op wete.

Apiy, neri sig yenbowai tete.

Neri kwom panen site yabel yate.

³ Kwokwos kwokwos ne nemne awos newote.

⁴ Tatame rem nemne yaper nenbo, nem remkene kelmenabo.

Opkap nemri yaper nenbokap ne poten septite.

Ne nemne kwobo late, nemne seilabo wos kap tete.

⁵ Jisas re remne agerbo tuma wuri sene op wem. Tame wuri re neir borke tametiy reri akek yin rene op wete. Tametiy, ne anne geil mur newote. ⁶ Ari tametiy wuri re kelow genek re anne lasyawa. An rene newote awos bo. ⁷ Op wetek, kap akek temente tame re sein op wete. Ne opu sene yi. An ake eru kiyi kitkereye. An yentakene nem kiyi tuknaye. An nene awos be newote.

⁸ Awos wemetem tame re rene som wemetbemke, tame re wuran rene awos ek newom. ⁹ An kemne weba. Kem som wemetbet, kemri wemetbokap God re nente. Kem wos som sopbet, kemri sopbo wos kem late. Kem eru som pebet, God re eru tagwote. ¹⁰ Tame re tewok tewok wemetbet, reri wemetbokap God re nente. Tame re wos tewok

tewok sopbet, reri sopbo wos re late. Tame re tewok tewok eru pebet, God re rene eru tagwote.

¹¹ Kemri nenbokap et gwopkap. Kem ha, kemri yen rem kemne omyen wemette, kap kem remne sopo yaper newote? Yehow. Kem remne omyen newote. ¹² Yen re ha rene ap yen wuri wemette, ha re rene wargel newote? Yehow. Re rene ap yen newote. ¹³ Kem tame yaper, kem keremri yen remne wos yenbo newobo. Kemri Hevenke tetane Apiy re yaper bo. Re yenbo. Eker yike God rene Reri Wow potte wemetbo, re remne Reri Wow newote tetane. Jisas re op wem.

Rem Jisas rene op wem. Ne yaku Belsebul reri kitimenak nenbo.

(Matyu 12:22-30; Mak 3:20-27)

¹⁴ Gambo re tame wuri rene gurerehemem, tame re tuma tibe temenem. Jisas re gambo rene wekroken yim, tuma tibe temenem tame re tuma sene namrem. Nugwape tatame rem etop lam, rem danekene sekem. ¹⁵ Rane tame rem op wem. Satan re gambo etemri keryen yen. Reri agerbo sig Belsebul. Re Jisas rene kitimena newobok, re gambo remne wekrokbo. ¹⁶ Rane tame rem rene seilate habom, rem rene op wem. Ne agerbo bukri wos kirkir nenen nemne God reri kitimena peterate. Nem etop lan wete. God re nerenkene tetane, ne etop nenye. ¹⁷ Jisas re remri wuribai lan remne op wem. Nowsel wuriri tame rem pekan etemwou etemwou nayen rem sou be tete. Ake wuriri tatame rem etemwou etemwou nayen kena kena yin tete, rem heyar be tete. ¹⁸ Satan reri tame beig rem pekan etemwou etemwou

naite, rem heyar be temente. Kem anne op webo. Gambo remri keryen yen Belsebul re anne kitimena newobok, an gambo remne wekrokbo. Et tuma sekene bo. ¹⁹ Kemri anepoi tame rane rem kirkir gambo wekrokbo. Yike remne er kitimena newobo? Belsebul o yike? Kem etop webo. Eker keremri tame rem gambo wekrokbo, nem op lan nem mettene, kemri webo tuma et yaper. An gambo wekrokbo, an Satan eterri kitimenak be wekrokbo. ²⁰ God re eterri kitimena anne newobo, an gambo remne wekrokbo. Kem op labo, kem habote. Gwopte God re tatame remne panen sitene.

²¹ Kitimenakene tame re nau, amre, pi sen reri ake heyar lakerebet, reri wos heyar temente. ²² Yuri kitimena bukrewai tetane tame re yan er tame rekene nayan reri kitimena teitkwunte. Re er tame reri pi, nau, amre potte, er tame reri wosbas re poten agerbo tatame remne wesane newote.

²³ Tatame rem ari nowu be tete, rem ari peik-tame. Tatame rem anne kwobo be lan tatame remne sene be potte, rem ab yikwete yakwete, rem ari yaku yaper nenbo.

*Gambo re sene yam.
(Matyu 12:43-45)*

²⁴ Jisas re remne sikur sakur tuma remne sene op wem. Gambo re tame wuri rene mesegenen boulke yim. Re site emi yenbo soplawayen re op wem. Kiyi gurere-menem tame eterkene sene yin gurere-te. ²⁵ Re sene yin lam, er ake rem ab hakwun welen simenem. ²⁶ Op tem, re sene yin agerbo gambo letrane kelare pes kerem gambo

lam. Remri yaper nenbem wos gambo wuri reri yaper nenbem wos teitkwunmenem. Gambo rem er tame rene gurere. Kiyi gambo wuriketwou re tame rene gurere, tame re heyar kera temenem. Sene gambo nugwapewai rene gurere, tame re yaperwai tem.

Yike tatame rem boteyatete?

²⁷ Jisas re nugwape tatame remne etopkap tuma wesowemke, etemri wuri te yaye rene op wem. Nene wuren muk newobem nawo etet te boteyatete. ²⁸ Jisas re op wem. Yehow. Tatame rem God Reri Tuma meten tobote, rem boteyatete.

Rane tame rem Jisas rene op wem. Ne bukri wos nenen nem late.

(Matyu 12:38-42; Mak 8:11-13)

²⁹ Nugwape tatame rem yan Jisas rene kur rasem, re remne op wem. Gwopte tetane tatame rem yapersubuwai. Rem bukri wos late webo. Etem weye wos an be nente. God reri kiyi tuma wesowbem tame, Jona, eter kiyi nenbemkap, etopwou an nente, rem late. Kiyi Jona re neir mur yabel mur omyen bukri kiybuk temenem. ³⁰ Kiyisape Ninive kwomri tatame rem Jona reri yaku lan God rene omuteke habomkap, an More Tame Tem Tame gwopte tetane tatame rem ari yaku lan God rene omuteke habote. ³¹ Kiyi temenem yewar yokwori keryenta te genek yam, purerekene tame Solomon reri akek yan reri tuma yenbo mette yam. Gwopte an keremkene tetane, an Solomon rene teitkwuntene. Kem ari tuma metbo, kem yaper wos be mesegenbo. Opkap, yuri God re tatame remne tuma nente yabel,

er keryenta te wayen teten kemne ker wete tetane. ³² Kiyi Ninive kwomri tatame rem Jona reri tuma omuteke metem, rem remri yaper nenbo wos mesegenem. Gwopte an keremkene tetane, an Jona rene teitkwuntene. Kem ari tuma metbo, kem yaper wos be mesegenbo. Opkap, yuri God re tatame remne tuma nente yabel, Ninive kwomri tatame rem wayen teten kemne ker wete tetane.

Wesomri tuw.
(*Matyu 5:15; 6:22-23*)

³³ Tame rem lam yarbo, rem tiy kulke be tukbo, o rem ouke be gumkerebo. Yehow. Rem tiyke tuken ake leletalbo. Yike tatame rem yan wurte, rem kebese late. ³⁴ Kemri le et kemri wesomri tuwkap. Kemri le yenbo temente, kemri wesom et tuwkap tete. Kemri le yaper temente, kemri wesom et kerneirkap temente. ³⁵ Opkap, kem heyar late. Kemri wurbaike tetane tuw re kap tektete. ³⁶ Kemri wesom re tuwkap keremente, kera be tektemente, kemri wesom re tuwkap keremente. Tuw re kemri wesomke heyar leletalbokap, kem etopkap tete.

Farisi tamekene wule peikbem tamekene rem wule yaper nenbem.

(*Matyu 23:1-36; Mak 12:38-40; Luk 20:45-47*)

³⁷ Jisas re tuma wen mesegenen Farisi tame wuri re Jisas rene ten yan awos eterkene ate wem. Ate wem, re yin akek wuren sin awos abem. ³⁸ Farisi tame re op lam, Jisas re awos am, re let ok kiyi be keyam. Op lam, re danekene seken op habo op habom. ³⁹ Haneyen re rene op wem. Kem Farisi tame, kem ok abo ware eiliwou ok keyabokap,

op yokwo wur kem bisi abo woskene heknabona woskene pulautene. ⁴⁰ Kem wor tetane tame. God re tame remne gwop yokwo wura wesom nenem, re op yokwo wur wuribai kirkir nenem. ⁴¹ Kem woskene bo tatame remne kemri wos newotek, kemri wesomkene wuribaikene heyar tete.

⁴² Kem Farisi tame, kem heyar la. Yuri kem yaper tete tetane. Kemri potbo awos kem letpeis pekan giriy wuri kem poten God rene newobo. Wos eisowwai kem etopwou kirkir nenbo. Kem God rene pekan newobo. God reri wule bukri kem be nenbo. Kem tatame remne yenbo be nenbo. Kem God rene pap be yewobo. Kemri potbo wos kem som pekabet, God rene wuri newote, et yenbo. Er wule kem kap mesegente. Ari weye bukri wos kem kirkir nente. Kem Godkene tatamekene remne pap yewo.

⁴³ Kem Farisi tame, kem heyar late. Yuri kem yaper tete tetane. Kem God eterri akek wurbo, kem habobo, kem keryen yen etemri wolbayek tatame etemri bitmik site. Kem habobo, tatame rem kemne pir wen kemne tame yenbo wete.

⁴⁴ Kem wan met. Yuri kem yaper tete tetane. Kem berastene tame sele meikap. Tatame rem be latene, rem sele eilik sewurbo. Opkap, God re remne labo, rem tame yaper.

⁴⁵ Moses Reri Wule peikbem tame etemri wuri re rene op wem. Tuma Peikbo Tame, ne Farisi tame remne etop webo, ne nemne kirkir tuma yaper webo. ⁴⁶ Jisas re op wem. Kem wule peikbo tame, kem heyar wan met. Kerem mere, yuri kem yaper tete tetane. Kem tatame remne op webo. Nemri nenbokap, kem etopwou nente.

Tatame rem kemri nenbopak nenbo, rem yaku bukri kerebo. Kem etop labo, kem let wuri be rasen remne kwobo be labo.

⁴⁷ Kem wan heyar met. Yuri kem heyar be tete tetane. Kemri yeiwarege rem God Reri Tuma wesowbem tame remne pen sabem. Kem remne pertayem emi heyar nenbo. ⁴⁸ Rem remne pen sabem, kem remne pertayem emi heyar nenbo. Op nenbo, tatame rem op labo, rem yeiwarege remri yaper nenbem wos kirkir op webo. Remri nenbemkap et yenbo.

⁴⁹ God reri wuribai yenbo re op wem. An tuma wesowbo tamedene tuma wen sewurbo tamedene remne werasen etemne lasyite. Rane tame rem remne yaper nenen pen sate tetane. God re etop wem. ⁵⁰ Kiyisapewai God re nelkene selkene nenem, tatame rem God Reri Tuma wesowbem tame remne pen saiwom. Gwopte tetane tatame rem etop som nenbo, yuri rem mus bukri mette tetane. ⁵¹ Kiyisape Kein re reri maser Abel rene pen sam. Sene keremri yeiwarege rem God Reri Tuma wesowbem tame nugwape remne pen san yabem, yuri rem Sekaraia rene pen sam. Re God Reri Kwoborke wuren temenem, rem rene etek pen sam. Eker gwopte tetane tatame remne God re yaper sein nente tetane.

⁵² Moses Reri Wule peikbo tame, yuri kem yaper tete tetane. Ari tuma sekene kem berasbo. Tuma sekene kem be pottene. Agerbo tatame rem mette webo, kem remne sewayen weragerbo.

⁵³ Jisas re er ake mesegenen wuram, Farisi tame, Moses Reri Wule peikbem tame rem pap yoken rem rene agerbo agerbo tuma seilate wem. ⁵⁴ Rem

rene tuma yikokote, rem op habom. Re tuma yaper sein wetek, nem rene tuma nente.

12

*Farisi tame remri yikokobo wule kem heyar late.
(Matyu 10:26-27)*

¹ Jisas re tuma webem, tatame nugwape nugwapewai rem yan wuriwouke wuren natkelbese, rem awosein awosein tewok tetem. Jisas re reri anepoi tame remne kiyi op wem. Farisi remri geil pelbo yiskap wos kem heyar la. An kemne remri yikokobo tuma kemne wesowbo. ² Remri berasen nente wos, yuri nugwape tatame rem late tetane. Remri berasen webo tuma yuri nugwape tatame rem mette tetane. ³ Gwopte nugwape tuma rem neirke namrebo, nugwape tatame rem be metbo, er tuma yuri nugwape tatame rem yabelke mette tetane. Nugwape tuma kem ake purik wuren elen me namrebo, yuri er tuma rem ake magelke teten ek wesowte, tatame rem mette tetane.

*Tatame rem God eternewou akte.
(Matyu 10:28-31)*

⁴ Jisas re sene op wem. Ari nowu, an kemne webo. Tame rem kemne pen sate wete, kem remne kap akte. Kem satek, rem kemne agerbo yaper wos kebese be nente. ⁵ An kemne webo. Kem God eternewou akte. Re kemri wesom pen sate, sene re kemne ker kwomke werasen yite. An kemne sekeneker webo. Kem God eternewou akte. ⁶ Kem mettene. Tame rem ap eisow tupabo, rem kel wuriketwou rasbo, rem ap letrane potbo. Ap rem eisow wos, God re aboyei ap remne

habobo, re wuri be serbo. ⁷ God re kemne kirkir habobo, re kemne aboyei lan mettene. Re kemri nugwape tare take wulare wulare ab karkeipem. Opkap, kem mane akte. Kem ap eisow remne teitkwuntene.

Nem wete, nem Jisas eterri tame beig, nem se-bera kap yate.

(Matyu 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ Jisas re sene op wem. An kemne webo. Tame re agerbo tatame remne op wete. An Jisas eterri tame beig. Op tete, an More Tame Tem Tame, an God reri kwomri tame remne er tame eterne op wesowte. Re areri tame beig. ⁹ Tame re agerbo tatame remne op wete. An Jisas eterri tame beig bo. Op wete, an More Tame Tem Tame, an God reri kwomri tame remne er tame rene op wete. Re ari tame beig bo.

¹⁰ Tame rem More Tame Tem Tame rene tuma yaper wete, God re reri yaper nenbo wos poten septite tetane. Tame re God eterri Wow eterne tuma yaper wetek, God re reri yaper wos be poten septite.

¹¹ Yuri rem kemne tuma nen akek panen yin keryen yen eterri bitmik tuma nente, kem kap aken op habote. Nem mapurke sein wete? Nem be tumaker wete? ¹² Er yabelke God Reri Wow re kemne kemri wesowte tuma wete, kem er tumawou sein wete.

Kelwurkene tameri sikur sakur tuma.

¹³ Jisas re etop wem, nugwape tatame etemri wuri re rene op wem. Tuma Peikbo Tame, apiy re sam, ari lake re apiy reri wos potkeipem. Ne rene wete, re anne wos pekan op yokwo newote.

¹⁴ Jisas re rene op wem. An tuma metbo tame bo. Mapurke an rene wete, re wos pekan nene op yokwo newote? ¹⁵ Re remne sene op wem. Kem heyar la. Kem wos kap ayekutete. Tame rem wos ayekutete, yuri rem heyar be temente tetane.

¹⁶ Jisas re remne sikur sakur tuma sene op wem. Wosbaskene tame reri nowri awos nugwape tem.

¹⁷ Re eterri wuribaike kworer habom. An mapurke nente? Awos nugwape tetane, an kwayeke bukre bo. ¹⁸ An haboye. An ari kwayeke eisow aboyei regyewon kwayeke bukre sene nente, an ari awoskene wosbaskene ake bukre rake. ¹⁹ An aren kworer op wete. An tame yenbo. Ari wos nugwape. Nugwape nabe an now yaku sene be nente. An egesin awos an boteyatebet. ²⁰ God re rene op wem. Ne wor tetane tame. Gwopte neir ne saté tetane. Nugwape wos ne potyewom, yike potte? ²¹ Eker, Jisas re op wem. Tame rem wosbas nugwape pitiwuren sitene, rem aren weye tamekap. Rem nowselri woswou potte habobo, God reri wos rem be potbo. God reri le rem woskene bo.

*Kem kap pap yaper meten op habo op habote.
(Matyu 6:25-34)*

²² Sene Jisas re reri anepoi tame remne op wem. An kemne webo. Kem awoskene kerap wole woskene mane op habo op habote. ²³ Awos et bukre wos bo. Kemri nenbopak et bukre wos. Kerap wole wos et bukre wos bo. Yehow. Kemri wesom et bukre wos. ²⁴ Kem ap remne habote. Rem awos be nanekwon rem awos sene be wuriwouke be wurbo. Yehow. God eter re remne awos peterabo. Ap rem eisow wos. Kem tame, kem

bukre wos. Eker God re kemne kirkir heyar lakere²⁵ re. Keremri tame wuri re kworer kenakem habobo. Op habote tame re som temente o bo? Yehow. Re som be temente. ²⁶ Kem eisow wos kebese be nente, mapurke kem agerbo agerbo bukre wos op habo op habobo. ²⁷ Kem kerapo walku habote. Kem latene. Rem kerap wole wos be habobo. God re remne heyar lakerebo, rem kerap yenbo tetane. God re kemne kirkir heyar lakere²⁸ re. An kemne webu. Kiyi Keryen Yen Solomon, re temenem, re wosbaskene tame. Re kerap yenbo wolebem. Aboyei kerapo walku remri kerap yenbosubu sekenewai, rem Solomon reri kerap teitkwunem. ²⁸ Kerapo walku nem labo, gwop²⁹te rem tetane, wore o yuwu rem sok tete. Rem sou be temenbo. Et wos et eisow wos, God re remne kerap yenbo woleruwbo. Kem tatame, kem buk³⁰re wos. God re kerapo walku remne kerap woleruwbokap, re kemne kerap wole wos kirkir newote. Kap kem op habobo. Re nemne be newote. Kem etop kap habote. Kem rene wemette, re kemne newote. ²⁹ Kem mane op habo op habote. Nem be wos ate? Kem op kap habote. ³⁰ God rene omuteke be habobo tatame rem opak habobo. Keremri Ha re kemne latene. Be wos kem merinte, re mettene. ³¹ Opkap kem God rene habote, re kwom panen site. Rene op habote, re kemne awoskene kerap wole woskene newote tetane.

Wos yenbo wurbo wule.

(Matyu 6:19-21)

³² Kem areri sipsip yenkap. Kem mane akte. God re kemne kwom panen site okbop tebo.

³³ Kem keremri aboyei wos poten sen yin agerbo tame rem tupakeipen kem kel poten wosbaskene bo tame remne newote. Kem op nente, kemri tokwo yenbo God eterri kwomke tetane. God reri kwomke tetane wos et yaper be tebo, kesewule rem wos be regbo. Bisi a tame rem bisi be abo. Wos heyar som temenbo. ³⁴ Kemri yenbo wos tetane emi kemri pap kirkir etekwou temente.

Yaku nen tame yenbo rem Haneyen rene kowtene.

³⁵ Jisas re sene op wem. Kem yaku nen tamekap wos heyarte. Kem somokep sin tame oub wun tuw yaren kowte. ³⁶ Yaku nen tame remri haneyen re ta pane kisbo sukwiye yiwo, yaku nen tame rem rene sene yate kowmenbokap kem etop kowte. Re yan ake eru pe mette, rem eru agetage tagwote. Kem etop heyar kowmente. ³⁷ Haneyen re sene yan late, yaku nen tame rem be tuknamente, rem rene kowen wos heyarbet, yaku nen tame rem okbop tete. An kemne tuma sekeneker webo. Haneyen re remne yaku nenen remne awos newon ate. ³⁸ Re kap neir borke yate, o re kap kwokwo webetke re yate? Re yate, yike rene kowmente, er tame rem boteyatete.

³⁹ Kem gwor habote. Ake mutame re mette, bisi a tame re akek wuren bisi ate, re be tuknamente. Bisi a tame re yate, ake mutame re rene keikerete, bisi a tame re ake be regen wuren wos be potte. ⁴⁰ Opkap kem heyar lakerete. More Tame Tem Tame rene kem kap op habote. Gwopte re be yate. Etop habote yabel, er yabel re yate tetane.

*Yaku yenbo nenbo tamekene yaku yaper nenbo
tamekene repri sikur sakur tuma.*

(Matyu 24:45-51)

⁴¹ Pita re op wem. Haneyen, ne er sikur sakur tuma neremnewou weye, o ne nugwape tatame remne kirkir weye? ⁴² Haneyen re sein op wem. Purerekene yaku lakere tame yenbo re gwopkap nente. Er tame reri keryen yen re rene op wete. Ne ari yaku nen tame remne lakerete. Ne awoskene tokwokene remne newote. ⁴³ Yaku lakere tame re op nente, keryen yen re sene yan lan op wete. Ne ari wem yaku yenbo nenem. Op wete, tame re metekwaste. ⁴⁴ An sekene webu. Sene keryen yen re yaku lakere tame rene op wete. Aren sene yate yabel ne etop heyar habon yaku yenbo nenem, eker an nene yaku yenbo sene newote. Ari nugwape wos ne lakerete. ⁴⁵ Yaku lakere tame yaper re gwopkap nente. Re reri wuribaiké op habote. Keryen yen re eipye sene be yate tetane. Op habote, re reri yaku nensip takene tamekene remne paku pebet. Sene re awoskene ok yaperkene abet, re sisi pen belebet. ⁴⁶ Keryen yen re yate yabel, yaku er lakere tame re etop be habobet, er yabel keryen yen re sene yate tetane. Yate, re rene yaper nente. Re rene werasen yin re tuma biragiyébo tame etemkene temente tetane.

⁴⁷ Yaku nen tame re keryen yen eterrí tuma meten yin reri wem tuma re be nenem. Keryen yen re er yen rene paku nugwape pete tetane. ⁴⁸ Yaku nen yen re keryen yen reri tuma heyar be meten re yin yaku yaper nente, keryen yen re rene paku keraket pete. Tame re wos nugwape potte, re wos nugwape sein newote. Tame re

wos nugwapewai potte, re wos nugwapewai sein newote. Jisas re op wem.

*Jisas re yam, re tatame remne pekam.
(Matyu 10:34-36)*

⁴⁹ Jisas re sene op wem. An yam, an nowsel kerke liste yam. An habobo, et ker re agetage ein bukre tete. ⁵⁰ Okke waren tirmunte wule an wuri potte. An be pottene, opkap ari papyaperwai metye. ⁵¹ Kem map habobo? An yam, nowselri tatame rem heyar site? Yehow. An kemne webu. Rem heyar be site, rem pekan kena kena yin site. ⁵² Yuri tatame letrane rem ake wuriwouke tete, rem wuribai pes tete, rem pekan pes tetetene. Tame mur rem tame pes etepri peiktame tete. Tame pes rep tame mur etemri peiktame tete. ⁵³ Yener re har rekene gwule tete, har re yener rekene gwule tete. Yen tet nawot tekene gwule tete, nawot te yen tet tekene gwule tete. Nan tet yei tekene gwule tete, yei tet nan tekene gwule tete.

*Tame rem gwopte tetane wosri tobo be mettene.
(Matyu 16:2-3)*

⁵⁴ Jisas re agerbo tuma remne op wem. Kem labo, mou ker peye, kem op webu. Mou tite nenbo. Op webu, mou tibo. ⁵⁵ Kem op labo, kerwuk yabel neir tepke yabo, kem op webu. Gwopte yabel yenbo paste nenbo. Op webu, re etop pasbo. ⁵⁶ Kem yikokobo tame, kem nowselri wos o nelri wos labo, kem sanen op webu. Gwopte mou tite, o gwopte yabel paste. Er kem sanebo. Gwopte tetane wos, God reri werasem Yen reri nenbokap kem labo, kem rene etop kebese be sanebo.

*Tame re nene tuma nente, ne rekene kelmenate.
(Matyu 5:25-26)*

⁵⁷ Jisas re op wem. Mapurke kem heyar be habon wule yenbo se pebo? ⁵⁸ Tame re tame wuri rene tuma nente, rep kelowke etop yibet, rep tuma sene heyar namrete. Re rene tuma metbo tame eterke kiyi kap panen yite. Tuma met tame re rene nause yen reri letke kap raste, nause yen re rene ake yaperke kap wen wurte. ⁵⁹ An nene sekeneker webu. Ne ake yaperke tementu. Remri wete kel ne newote, ne ake yaper ek mesegenen akwulke sene yite. Jisas re op wem.

13

Tatame rem yaper nenbo was be mesegente, rem sate tetane.

¹ Er yabel rane tame rem yan Jisas rene op wem. Galili tame rem sipsipkene apkene pen God rene kwar pebem, Pailat reri werasem tame rem Galili tame remne pen sam. ² Jisas re remne sein op wem. Kem map habobo? Er Galili tame rem wule yaper bukru nenemke, agerbo Galili tame rem yaper nenbo was eisow nenemke, op temke. Pailat re remne ekerke pen sam? ³ Yehow. Kemri yaper nenbo was kemkene kirkir tetane. An kemne sekeneker webu. Kem kemri yaper nenbo was be mesegenen magel be tayen wuribai yenbo potte, kem aboyei sate tetane. ⁴ Letpeis tewo letrane kelare mur kerem tame (18) rem kiyi Siloam kwomri ake lagu re teran tame remne ab botkun sam. Kem map habobo? Rem yaper nenbo was bukru nenemke, agerbo Jerusalemke tetane tatame rem yaper nenbo was eisow nenemke,

rem ek sam? ⁵ Yehow. Remri yaper nenbo was kirkir tetane. Yaper nenbo was kem be mesege-nen purere yenbo kem be potte, kem kirkir aboyei sakeipte tetane. Jisas re op wem.

Me supa be yam sikur sakur tuma.

⁶ Jisas re remne sikur sakur tuma op wem. Tame re yipige me wuri reri nowke rasem. Yuri re yin lam, yipige me re supa be yamenem. ⁷ Re now lakere tame rene op wem. Nabe mur an yipige me reri supa kutete yan laweyem. Eker me re bupo me tetetene, ne rene teipitite. ⁸ Now lakere tame re rene sein op wem. Haneyen, me tetane. Nem nabe wurinab lakerete. An sel peren por se poten tobo yewote. ⁹ Kap agerbo nabe re supa yate, et yenbo. Supa be yate, nem ek teite.

Jisas re ta tene Egesi Yabelke heyar nenem.

¹⁰ Agerbo Egesi Yabel Jisas re God eterri akek wuren tatame remne tuma wesowbem. ¹¹ Gambo gurere-menem ta wuri te etek temenem, te sikanuma bukrene nem, nabe letpeis tewo letrane kelare mur kerem (18), te etop temenem. Te kin tepusbem, te kebese heyar be tetebem. ¹² Jisas re tene lan re tene op wem. Ta, an nene sikanuma heyarye. ¹³ Re tene let kerem, agetage teri magel re sigilen te heyar tetem, te God reri sig bukrene wem. ¹⁴ Op nenem, God reri ake lakere tame re lam, Jisas re ta tene Egesi Yabelke heyar nenem. Eker re Jisas rene gwule ten re tatame remne op wem. Yabel letrane kelare wuri kere nem yaku nenbo. Kem sikanuma nen tame, kem habobo, er tame re kemne heyarte, kem yaku nen yabelke yate. Egesi Yabelke kem mane yate. ¹⁵ Jisas re

rene sein op wem. Kem yikokobo tame. Egesi Yabel ker yaku nenbo. Kem bulmakau remri ake etek yin kep sauken bulmakaukene donkikene remne panen yin rem ok abo. Kem etop nenbo. ¹⁶ Er ta te Abraham eterri yen. Satan re tene yaper nenem, teri kin tepusem. Nabe letpeis tewo letrane kelare mur kerem (18). Satan re tene kepke peikbokap temenem. Egesi Yabel an tene heyar nente, et yenbo. ¹⁷ Reri peiktame rem etop meten rem sebera yam. Nugwape tatame rem Jisas reri nenem wos yenbo lan rem okbop tem.

Mastet me supa sikur sakur tuma.
(Matyu 13:31-33; Mak 4:30-32)

¹⁸ Jisas re sene op wem. God reri panen site kwom re mapkap? An kemne sikur sakur tuma wuri wesowte. ¹⁹ God reri panen si kwom re mastet supakap. Mastet et me sig. Reri supa et agerbo me supa sikabekap bo. Et eisowsubuwai. Tame re mastet supa lei poten reri nowke rasen rekwan yuri re bukre tem, ap rem yan er me tewok sin neis etek kutebem.

Geil pelbo wos, yis, reri sikur sakur tuma.

²⁰ Jisas re remne sene op wemetem. God reri kwom panen sibo wule re be woskap? ²¹ Et geil pelbo yiskap. Ta te geil bulen te witmil poten sene te yis poten witmilkene lubem, er witmil re pelen wayen bukre tem.

Kem eru eisowke wurte.
(Matyu 7:13-14,21-23)

²² Sene Jisas re Jerusalemke yibem, re kwomke kwomke yin tatame remne tuma wesowbem. ²³ Tame wuri re rene op wemetem. Haneyen,

kap God re wulare wulare tamewou potte, o re nugwape tatame remne potte? Jisas re rene sein op wem. ²⁴ Kem yaku bukrene neneneru eisowke wurte. An kemne webo. Nugwape tatame rem wurlaweite tetane.

²⁵ Yuri ake mutame re ake eru kitkeretek, kem yan kwom geike teteneru pe meten op wete. Haneyen, ne nemne ake eru tagwo. Op wete, re kemne tuma sein op wete. Kem mari tame? An kemne be latene. ²⁶ Kem rene sein op wete. Kiyi nem nerenkene awos abem. Ne neremri kwomke purere peikbem. ²⁷ Re kemne wete. Kem mari? An kemne be latene. Kem wule yaper nenbo tame kem aboyei anne sekiyte. ²⁸ Kem late, Abraham, Aisak, Jekop, nugwape tuma wesowbem tamekene rem God reri panen si kwomke temente. Kerem, God re kemne wekrokte, kem kwom geike tete. Kem kiraterbet tetane, kem ker eibet emik temente tetane. ²⁹ Kem mette. Nowselri tatame rem yale yokwo, yow yokwo, weiwar yokwo yewar yokwo yate, rem God reri panen si kwomke sin awos abet tetane. ³⁰ Gwopte rane tatame rem sigkene bo. Yuri er tatame rem sig bukrene potte tetane. Gwopte rane tatame rem sig bukrene tetane. Yuri er tame rem sigkene bo tame tete. Rem bupo me temente tetane.

*Jisas re Jerusalem kwom lam, re me kiram.
(Matyu 23:37-39)*

³¹ Jisas re op wemke, er yabel rane Farisi tame rem yan rene op wem. Ne gwor kwom mesegenen agerbo kwomke yite. Herot re nene pen sate weye. ³² Jisas re remne sein op wem. Herot re mow yibo walekap. Kem yin rene op wete. Metye.

Gwopte Jisas re gambo wekrokbo, re sikanuma nenbo tatame remne heyarbo. Wore an er yaku som nenbet. Yuwu ari yaku legete. ³³ Gwopte, wore, yuwu an ari kelowke yin sewurbet. God Reri Tuma wesowbem tame rene rem Jerusalem kwomwouke pen sate. Rem rene agerbo kwomke kap pen sate, et yaper.

³⁴ Jerusalem. Jerusalem kwomri tatame. Kem God reri kiyi temenem tuma wesowbem tame remne pen sabem. God reri werasem tame kem remne pen sabem, kem remne pa seitbem. Nugwape yabel an kemne pap yewote wem. Kwokwo nawo te yen poten etetri tipe kulke pete wuren tebokap, an kemne etop heyar nente wem, kem muwem. ³⁵ Kem met. Yuri tatame rem Jerusalem kwomri ake ab berayewote, tatame rem etek sene be temente. Et kwom bop temente. An kemne webo. Gwopte kem anne sene be late. Yuri kem op wete. Er tame God re rene werasen yam. God re rene yenbo nenem, re eker yam. Kem etop wetek, kem anne sene late. Jisas re op wem.

14

Jisas re wesom pelmenem tame rene heyarem.

¹ Egesi Yabel wuri Jisas re Farisi keryen yen reri akek awos ate wurem, tatame rem rene heyar lek-lek temenem. Re kap egesi yabelke tame heyarte o bo? Rem eker rene lek-lek temenem. ² Tame wuri, reri let tewo pelyewomenem, re yan temenem. ³ Jisas re rene lan re Farisi tamekene Moses Reri Wule peikbem tamekene remne op wemetem. Moses Reri Wule map webo? Egesi Yabel nem

tame heyar nente o bo? ⁴ Rem tuma ribo tem, Jisas re er tame rene let keren rene heyaren rene werasen yim. ⁵ Jisas re remne op wem. Kemri tame wuri reri yen o bulmakau re Egesi Yabelke ok meike warte, tame re kap Egesi Yabelke kebese sene nenewayete, o re be nenewayete? Ekeya. Tame re rene nenewayete. ⁶ Rem tuma sein be wem.

Jisas re wem. Tame re eterri sig kworer teitkwunte.

⁷ Jisas re lam, rane tame rem awos ate yam, rem wolbaye yenbowouke site wem. Op lam, re sikur sakur tuma op wem. ⁸ Tame wuri re nene tete, ne ta pane kisbo awos yin ate, ne temnas yi wolbaye yenbok mane site. Mutame re kap sig bukrek tetane tame rene er wolbayek site wete. Er sig bukrek tetane tame reri sig re neri sig teitkwuntene. ⁹ Ne kiyi yin wolbaye yenbok simente, awos mutame re yan nene op wete. Er wolbaye yenbo ne er sigkene tame rene newon re etek site. Op wete, ne sebera yan ne kin yokwok yin site. ¹⁰ Tame re nene awos ate ten yate, ne yan kin yokwok site. Nene tem tame re yan nene op wete. Tamenowu, ne gwok yan wolbaye yenbok site. Op wete, ne sig bukrek potte. Nugwape tatame, nerenkene awos abo tatame, rem etop late. ¹¹ Tame re eterri sig kworer bukrek wete, God re er tame reri sig eisow wete tetane. Tame re eterri sig kworer teitkwunte, God re er tame reri sig bukrek wete tetane.

Tame rem nene wos sein kebese be newote, ne remne heyar nente.

¹² Jisas rene awos ate tem tame re rene op wem. Ne awos nente, ne neri tametiy, lakemase, ha yei, mem wopu, wosbaskene tetane kwom tame remne awos ate kap ten yate. Ne remne ten yate, yuri rem nene awosein sein kap nente tetane, et yaper. ¹³ Ne awos bukrene nente, ne woskene bo tame etemne wen yate. Ne let yaper tewo yaper tame, le si tame etemne wen yate. ¹⁴ Yuri er tame rem nene awos sein kebese be nente tetane. Opkap ne okbop tete. Yuri tame yenbo rem selek sene wayen site, God re nene awos sein newote tetane. Jisas re op wem.

*Awos bukrene sikur sakur tuma.
(Matyu 22:1-10)*

¹⁵ Eterkene awos abem tame etemri wuri re er tuma metem, re Jisas rene op wem. Tame rem God reri panen si kwomke sin awos ate, rem boteyatete. ¹⁶ Jisas re op wem. Tame wuri re awos bukrene nenem, re nugwape tatame remne awos ate tem. ¹⁷ Awos ate yabel temke, re reri yaku nen tame rene werasen yin kiyi tem tame remne op wem. Kem opu ya. Awos rem kiyi heyarye. ¹⁸ Rem wulare wulare be yate wem. Tame wuri re op wem. An now wuri tupaye, an yin late. Setate, an be yate. ¹⁹ Agerbo tame re op wem. An yaku nente bulmakau letpeis tupam. An bulmakau sailan yaku nente. Setate, an be yate. ²⁰ Agerbo tame re op wem. Gwopte an ta paneye. Setate, an be yate.

²¹ Yaku nen tame re sene yin reri haneyen rene remri wem tumakap wesowem. Haneyen re op meten re pap yoken yaku nen tame rene op wem. Ne kwomke agetage yi. Kelow bukrene kelow eisowkenek ne yin la. Woskene bo tame, let nai

tewo nai tame, le si tame, tewo yaper te tame remne ne ari akek panen yate. ²² Tame re yin remne lam, yuri re sene yan op wem. An neri weye tumakap weye. Nugwape tame rem yawo, rane wolbaye bupo me som tetane. ²³ Haneyen re yaku nen tame rene op wem. Ne opu sene yi. Ne kwom mesegenen yin kelow bukrekene kelow eisowkenek yin lan tatame remne yak rin yate, rem ari akek yate. Rem yan ari ake re pulaute. ²⁴ An kemne webu. Nugwape tame an remne kiyi tem, rem ari ake awos kera be wuri potte tetane. Jisas re sikur sakur tuma op wem.

*Tame re kiyi heyar habote, re anne semowte.
(Matyu 10:37-38)*

²⁵ Yuri Jisas re yibem, nugwape tatame rem rekene yibem, re petkwo lan remne op wem. ²⁶ Tame re arenkene yite webu, re eterri nawoha, yenta, lakemase, gesmase, eterri kworer wesom be habote, re anne be semowte. ²⁷ Ari mette muskap, tame re kirkir meten arenkene yite. Tame re mus mette muwete, re ari anepoi tame kebese be tete.

²⁸ Tame re ake bukri nente, kiyi re sin ake reri tokwo kiyi habote. Reri kel re ake kebese nenen legete o kebese be nenen legete, re etop kiyi habote. ²⁹ Re kiyi be sin habon re seg ek tem yewom. Sene re habolaweyem. Re tokwokene bo, re kebese be nenkeipte. Nugwape tatame rem etop lan tame rene sak keyen rem rene sebera ya tuma wem. ³⁰ Rem op wete. Tame re ake seg temyewom, re ake be nenkeipem.

³¹ Keryen yen re eterri nugwape tameri ok (10,000) ei nai tame remne panen agerbo keryen yenkene eterri nugwape ta ok tame ok (20,000) ei nai tamekene yin naite, re kiyi sin heyar habote. Re agerbo keryen yenkene kebese naite o kebese be naite? ³² Re habolaweite, re kebese be naite, reri peiktame rem kaike temente, re remne tuma wepitin op wete. Nem sene kelmenate. Nem ei be naite. ³³ Jisas re sene op wem. Rem kiyi sin habobokap, kem etop kiyi sin habote. Tame re reri nugwape wos magel be taite, re ari anepoi yen be tete.

*Tuma be kwutobo wiyake sikur sakur tuma
(Matyu 5:13; Mak 9:50)*

³⁴ Jisas re tuma sene op wem. Wiyake re yenbo wos. Sene re tuma be kwutote, nem mapurke nente, wiyake re tuma sene kwutote. ³⁵ Tuma be kwutobo wiyake, nem wos tobo be yewobo. Nem bulmakau etemri se be rasen wos tobo be yewobo. Yehow. Nem bupo me kelpe emik septibo. Kem wan temente, kem tuma tobo met. Jisas re op wem.

15

*Sipsip re mow yim sikur sakur tuma.
(Matyu 18:12-14)*

¹ Agerbo yabel kel potbem tamekene yaper wos nenbem tamekene rem Jisas reri tuma mette wuriwouke wurem. ² Farisi tamekene Moses Reri Wule peikbem tamekene rem Jisas reri tuma gwule ten op wem. Er tame re yaper wos nenbo tame etemkene tuma namrebo, etemkene sin awos abo. Et yaper.

³ Jisas re remne sikur sakur tumak op wem. ⁴ Kemri wuri re sipsip nugwape (100) temenem. Sipsip wuri re nugwape sipsip remne mesegenen mow yim, mutame re berke nenem? Sipsip nugwape (99) rem awos emi wurik abemke, re remne mesegenen sipsip wuri rene sopen yin re sipsip rene sene lam. ⁵ Re lan okbop tem, re poten telak sen ek yam. ⁶ Re reri akek yin re reri nowur, reri kwom tame remne wen yan wuren re remne op wem. Kem arenkene okbop tete. Ari sipsip wuri mow yim, an sopen sene potye. ⁷ Jisas re sene op wem. Nugwape tatame (99) rem wuribai yenbo tetane, God reri kwomri tame rem remne boteyatete. Tame yaper re reri yaper wos mesegenen wuribai yenbo potte, God reri kwomri tame rem rene late, rem okbop nugwape ten boteyatete tetane.

Kel wuri sopen sikur sakur tuma.

⁸ Jisas re tuma wuri sene op wem. Ta wuri te kel letpeis semente. Wuri yersiyate, te berke nente? Te tuw yaren ake heyar hakwun sopen yin te sene potte. ⁹ Te potte, te teri nowukene kwom tatamekene remne wen wuriwouke wurte. Te remne op wete. Kem arenkene okbop tete. Ari kel wuri yersiyawo, an sene lan potye. ¹⁰ Jisas re sene op wem. An kemne webo. Yaper wos nenbo tame wuri re reri yaper nenbo wos mesegenen wuribai yenbo potte, God reri kwomri tame rem okbop ten boteyatete.

Ha wuri re yen pes tetane sikur sakur tuma.

¹¹ Jisas re agerbo tuma sene op wem. Tame wuri reri tauryen pes temenem. ¹² Maser re har rene

op wem. Apiy, ne anne kiyik wem wos an potte. Op wemke, har re yen pes repne wos ab wusan newopiti pete yam. ¹³ Op nenemke, maser reri wos agerbo tame rem tupan re kel potem. Keraket ten maser re wos teren reri har reri ake mesege-nen kai kwomke yin temenem. Etek temenem, re wule yaper nenen reri kel bupo me pete warem.

¹⁴ Re kel ab pete warem, yuri er kwomri tatame rem a kwoi sim, re kirkir a kwoi sim. ¹⁵ Re er kwomri tame rene yaku wemetem, tame re rene werasen yin reri por lakeren awos newon abem. ¹⁶ Por rem me supa abem, re kirkir ate pap tetebem. Rene yike tame be wuri awos be newobem. ¹⁷ Op temke, re reri wuribai sene habopitin re op wem. Ari Apiy reri nugwape yaku nen tame rem nugwape awos tetane. Tep rem mesegenbo. Aren an gwotek tetane, an sekwoi kenakem sabo. ¹⁸ An sene wayen apiy rene lasyin op wete. Apiy, an God eterkene nerenkene kepne yaper wos nenem. ¹⁹ Gwopte an tame yenbo bo, ne anne neri yen kap wete. Ne anne neri yaku nen tame wete. ²⁰ Op wemke, re teten har rene lasyim. Re kaike yabem, har re rene lam. Re rene pap meten re amen yin yener rene nar poten rene ragiy boyem. ²¹ Yen re har rene op wem. Apiy, an God rene nerenne kepne yaper wos nenem. Eker an tame yenbo bo, eker ne anne neri yen kap wete. ²² Har re reri yaku nen tame remne op wem. Kem ari tame oub yenbowai poten agetage sen yan ari yen rene woleruwte. Let bor gurere wuri kem poten reri letke gurureruwte. Rene tewo bus wuruwte. ²³ Op nentek, kem wes me gergerbo bulmakau yen wuri poten sen yan pen

nem an boteyatete. ²⁴ An habom. Ari yen re kiyi sam. Gwopte re sene yawo. Re kiyik yim, gwopte nem rene sene laye. Op wem, rem awos bukri an okbop ten boteyatem.

²⁵ Masetobo yen re nowke temenem, re sene yabem, re ake meknik temenem, re sekwo taye metesiyam. ²⁶ Re yan yaku nen tame rene tepoten op wemetem. Rem berke nenbo? ²⁷ Yaku nen tame re rene sein op wem. Neri mase re sene yawo, re heyar tetane. Eker ha re bulmakau yen wes me gergerbo wuri peye. ²⁸ Op metem, laker re pap yokem, re ake puri be wurem. Ha re yan wuran rene op wem. Ne wurte. ²⁹ Re har rene tuma sein op wem. Metye. Nugwape nabe an neri yaku bop nenbem. Yabel wuri an neri wule be biragiyem. Ne anne meme yen be wuri newon an ari tametiykene awos be abem. ³⁰ Neri kumoi yen re neri nugwape wos muye bisi yibem ta remne ab newon legem. Re sene yawo, ne bulmakau yen wes me gergerbo peye. Et yaper.

³¹ Har re rene tuma sein op wem. Yen, ne arenkene tetane. Nes etop tetane, ari nugwape wosbas et nereriwou. ³² Neri mase, an rene op wem. Re kap me sam. Gwopte re sene yawo. Kiyik re yim, gwopte nem rene sene laye. Opkap, nem okbop ten boteyatete. Jisas re sikur sakur tuma etop wem.

16

Temnas yi tame re yaku nen tame remne kel sein newobo sikur sakur tuma.

¹ Jisas re reri anepoi tame remne sikur sakur tumak op wem. Kel werkene tame wuri re reri

yaku lakere tame wuri lebam. Rane tame rem kelkene tame rene lasyan rene op wem. Neri yaku lakere tame re neri kel bupo me septibo. Re yaku yenbo be nenbo. ² Re yaku lakere tame rene wen yan re rene op wem. Tatame rem nene tuma nenyne. Ne anne wesowte. Ari kel ne berke nenem? Sene ne ari yaku lakere tame be tete.

³ Yaku lakere tame re eterri wuribaike op habom. Haneyen re anne wekrokte nenbo. An mapurke nente? Sene an be yaku nente? An kiti-menakene bo, an now yaku kebese be nenen kel potte. An agerbo tatame remne awos nasegerete, opak an sebera yate. ⁴ An wos wuri haboye. Haneyen re anne wekroktek, ari haboye wos an nente, tatame rem okbop ten rem anne poten an etemri akek yite. ⁵ Op habom, haneyen rene tokwo sein be newobem tatame nugwape remne yaku lakere tame re remne ten yam. Re remkene wulare wulare tuma namrem. Re kiya yam tame rene op wemetem. Ne ari haneyen rene tokwo mapsen newote? ⁶ Re op wem. An kwar yewobo gin nugwape (100) rene newote. Yaku lakere tame re rene op wem. Gwor siglow et neren sein newote siglow. Ne er siglow pot. Ne sein newote tokwo eisow (50) etek basrasen ek newote. Ne haneyen rene nugwape kap newote. ⁷ Re agerbo tame rene op wemetem. Ne haneyen rene tokwo mapsen sein newote? Re op wem. An rene awos nugwape (100) sein newote. Yaku lakere tame re rene op wem. Ne tokwo sein newote siglow poten tokwo eisow (80) basraste. Ne haneyen rene nugwape sein kap newote. ⁸ Yuri haneyen re agerbo tatame remne yaku lakere tame rene

op wem. Yaku lakere tame re opkap nenem, re purerekene tame. Jisas re sene op wem. Now selri wos habobo tame rem etemri tamesip remkene yaku nenbo, rem purerekene wule nenbo. God reri yaku habobo tatame rem etop be nenbo. Opkap, haneyen re op wem. Yaku lakere tame re purerekene yen.

⁹ An kemne webo. Gwor nowselri kel yaper kem poten tatame remne yenbo nentek, tatame rem neri tametiy tete. Yuri kel sete yabel legete, rem kemne somsom heyar temente akek panen yite.

¹⁰ Tame re yaku eisow heyar nente, sene re yaku bukire kirkir heyar nente. Tame re yaper wos nenen yaku eisow heyar be nente, sene re yaper nenen yaku bukire kirkir heyar be nente.

¹¹ Kem gwor nowselri kel heyar be lakerete, yike kemne wos sekene newon kem lakerete. ¹² Kem agerbo tameri wos heyar be lakerebo, yike kemne kemri wos newote? ¹³ Yaku nen tame re yaku lakerebo tame pes repri yaku kebese be nente. Wuri rene re pap yokte, wuri rene re metekwaste. Haneyen wuri reri yaku re heyar nente, haneyen wuri reri yaku re yaper nente. Opkap kem God reri yakukene kel pot yakukene kem peske kebese be nente.

Jisas re Moses Reri Wulekene God re kwom panen site tumakene wesowem.

(Matyu 11:12-13)

¹⁴ Farisi tame rem Jisas reri tuma metem, rem Jisas rene wekuye makuyem. Rem kel okbop tebem tame, eker rem etop nenem. ¹⁵ Jisas re remne op wem. Yenbo wos kem tatame etemri

bitmik nenbo. Op nenbo, God re keremri wurib-aikene purerekene labo. Be wos tame rem kemne op webo. Et yenbo. Er wos God re lan op webo. Et yaper.

¹⁶ Moses Reri Wulekene God Reri Tuma we-sowbem tame remri tumakene rem wesowen yam. Sene Jon re yan nugwape kwomke op wem. God re kwom panen site. Op wem, nugwape kwomri tatame rem God re kwom panen site tuma metem, rem eter kwomke yite kenakem habom.

¹⁷ Nelkene selkene rep legete tetane. God reri Tuma wuri re yaper be tete tetane.

*Jisas re wem. Tame re ta tene kap pelebete.
(Matyu 5:31-32; 19:9; Mak 10:11-12)*

¹⁸ Tame re ta tene pelebitem agerbo ta panete, re muye bisi mare bisi yibo wulekap nenbo. Tame re ta tene pelebitem agerbo tame re tene panete, re muye bisi mare bisi yibo wulekap nenbo.

Kel wurkene tamekene Lasaruskene sikur sakur tuma.

¹⁹ Jisas re sikur sakur tuma sene op wem. Kiyi kel wurkene tame re temenem, re tame oub yenbosubuwai wubem. Kwokwos kwokwos re awos yenbo poten abem. ²⁰ Agerbo tame wuri re kelkene bo, reri sig Lasarus. Reri wesom obop ten yamenem. Tame rem rene kel wurkene tame eterri ake eruk sen yin siruwen re etek sibem. ²¹ Re op habobem. Kel wurkene tame reri awos nibu tiy kulke yertek, an poten ate. Op habobem, re etek sibem, wale rem yan reri obop taulek pokobem.

²² Yuri re sam, God reri kwom tame rem rene poten sen yin neremri warege Abraham eterkene

kwom yenbok temenem. Yuri kel wurkene tame re kirkir san rem rene pertayem. ²³ Re ker kwomke yin temenem, re mus bukre metbem. Re niruw lam, Abraham re genek temenem, Lasarus re eterkene etek temenem. ²⁴ Kelkene tame re rene ten op wem. Apiy Abraham, ne anne pap met. Ne Lasarus rene werasen yan reri letbor okke keipoten ari taulek rasen ari taule negel mette. An mus bukre metbo. ²⁵ Abraham re op wem. Yen. Ne sene habote. Kiyi ne selke temenem, ne nugwape wos yenbo potbem. Lasarus re yaper potbem. Gwopte Lasarus re pap kwuye meten tetane, ne mus yaper metbo. ²⁶ An nene agerbo tuma wete. Pale bukrewai neremri borborke tetane. Gwop yokwokri tame rem op yokwo kebesse be wute, o op yokwori tame rem gwop yekwo kebesse be yerte.

²⁷ Kel wurkene tame re op wem. Apiy, an nene webu. Ne Lasarus rene werasen re ari apiy eterri akek yite. ²⁸ Ari mase letrane rem etek tetane. Lasarus re remne tuma wesowte. Rem gwok kap yan mus bukre kap mette. ²⁹ Abraham re op wem. Moseskene kiyiri tuma wesowbem tamekene rem tuma kiyi basrasem. Mase rem er tuma mette. ³⁰ Kel wurkene tame re sein op wem. Apiy Abraham, yehow. Rem kebesse be mette. Sabo tame re selek sene wayen sin remne yin wetek, rem meten remri yaper nenbo wos mesegenen magel tayen rem wuribai yenbo potte.

³¹ Abraham re op wem. Rem Moseskene tuma wesowbem tamekene remri tuma be mette tetane, eker rem selek sene wayen site tame wuri reri tuma kirkir be mette tetane.

17

*Wule yaper re God reri tuma yenbo biragiyebo.
(Matyu 18:6-7,21-22; Mak 9:42)*

¹ Jisas re reri anepoi tame remne op wem. Tatame remne wule yaper sailate wos tetane. Yike agerbo tatame remne yaper nen wos sailate, rem yaper tete tetane. ² Yike ari omuteke habobo yen remne yaper sailate, rem yaperwai tete tetane. Tame re anne yenkap omuteke habobo, agerbo tame re rene sailan rene yaper wos nenen yen re yaper wos nente. Etop tete, sailabo tame re yaper sene kap nente, eker rem rene pa bukrek wakke tenen rene kersepkap okke sokwunen sate. Kem kworer heyar lakere.

³ Kem kworer heyar lakerete. Kemri lake o mase re yaper wos nente, kem rekene kelmenate tuma namrete. Reri yaper nen wos re mesegenen magel taite, ne rene heyar nente. ⁴ Yabel wuri re nene yaper wos tewo letrane kelare pes kere nente, sene er yabel wuri re tewo letrane kelare pes kere re kemne lasyan op wete. An yaper wos mesegente. Op wetek, kem rene tuma kap wete, kem reri nenem yaper wos mane habote. Jisas re op wem.

Jisas re omuteke habobo wule wem.

⁵ Jisas reri werasem tame rem Haneyen rene op wem. Nem nene sou be habobo. Ne wetek, nem nene nugwape habote. ⁶ Haneyen re remne op wem. Mastet supa et supa eisowsubuwai. Kemri God rene omuteke habobo wule re mastet supakap eisowsubuwai, kem God rene kerawou

habote, kem gwor me kebese op wete. Ne somokene yesen yin peikke yin tetete. Kem kerawou habon op wetek, kemri wete tumakap re etop nente.

Jisas re yaku nen tame etemri wule wem.

⁷ Kemri tame wuri re reri yaku nen tame rene werasen re now yaku nente o re sipsip lakerete. Etop nente, yuri re akek sene yate, haneyen re op be wete. Ne agetage yin neri awos ate. ⁸ Re op be wete. Re rene op wete. Ne ari awos ninaninate. Sene ne mate peiken ari awos sen yate. An kiyi ate, yuri ne yin neri awos ek ate. Op wete. ⁹ Yaku nenbo tame re haneyen reri tuma tobote, haneyen re rene wese be ate. Bokem. ¹⁰ Kerem mere. God re kemne wem yaku nugwape kem nenkeipte, kem op wete. Nem yaku nen tamewou. Nemri nenbo yaku et God re nemne wem yaku. Jisas re etop wem.

Jisas re numa pemenem tame letpeis (10) remne heyar nenem.

¹¹ Jisas re Jerusalemke yibo kelowke yibem, re Samaria yokwo Galili yokwo borborke yim. ¹² Re kwom wurik wurmenem, numa pe tame letpeis rem yan rene kelowke lam. Rem kaike teten ¹³ yaye op wem. Jisas, Haneyen, ne nemne pap mette. ¹⁴ Re remne lan op wem. Kem opu yi. Kem kemri wes God reri Kwoborke yaku nenbo tame remne yin peterate. Rem kelow yibem, remri wes heyar sene tem. ¹⁵ Etemri yen wuri re reri wes lan reri wes yenbo tem, re puboten sene yan re God reri sig bukure webem. ¹⁶ Re yan Jisas reri tewo tobok gulke pan rene wese am. Er tame

re Juda tame bo. Re Samariari tame. ¹⁷ Jisas re rene lan op wem. Tame letpeis remri wes heyar teye. Letrane kelare eis kere tame rem mak yiwo? ¹⁸ Rem sene be yan God rene wese be aye. Samaria tame eterwou re sene yan God rene wese aye. ¹⁹ Jisas re rene op wem. Ne opu wayen yi. Ne anne omuteke haboye, eker ne heyar teye.

*More Tame Tem Tame re tegek tete tetane.
(Matyu 24:23-28,37-41)*

²⁰ Farisi tame rem Jisas rene op wemetem. Makapke God re kwom panen site? Jisas re remne tuma sein op wem. God re kwom panen site, tatame rem lek be late. ²¹ Rem op be wete. Ekla. Re gwok tetane. O rem op be wete. Re kelarek tetane. Metye. God re keremri borborke kwom panen sim.

²² Sene Jisas re reri anepoi tame remne op wem. Yuri kem habote, kem More Tame Tem Tame reri yabel wuri late habote. Kem be late. ²³ Tatame rem kemne op wete. Ukla. Re etek tetane. O rem op wete. Ekla. Re gwok tetane. Op wetek, remri tuma kem kap meten mane sopen yite. ²⁴ Pelale abo, nugwape emi tuwkap kerebopak, an More Tame Tem Tame, an yatek, an etopak yate tetane. Nugwape tatame rem anne etop late tetane. ²⁵ Kiyi an mus bukri mette. Gwopte tetane tatame rem anne magel taite.

²⁶ Kiyi Noa re temenem yabel tatame remri nenbemkap, an More Tame Tem Tame, an sene yate yabel tatame rem etopak nente tetane. ²⁷ Noa re temenem yabel tatame rem nowselri woswou habobem. Rem awos abem, ta panebem,

etopwou habobem. Rem God rene be habobem. Etop nenbem, sene Noa re sip bukrene nenem etek temenem, rem etop som nenbem. Ok wayen kusyewom, nugwape tatame rem aboyei ok an saiwom. ²⁸ Yuri Lot re temenem, rem etopwou nenbem. Rem awos abem, tokwo natokwo tupabem, rem now yaku nenbem, rem ake nenbem. ²⁹ Op temke, Lot re Sodom kwom mesegenen yibem, kerkene pa nelke yeren tatame rem eter kerke ein ab saiwom. ³⁰ An More Tame Tem Tame, an yan kwom geike tete yabel, tatame rem etopkap som nenbet tetane.

³¹ An yate yabel tame wuri re eterri ake magelke simente, reri wosbas ake purik temente, re kap wuren potte. Re yaper tete tetane. Tame re nowke temente, re akek sene kap yite. Re yaper tete tetane. ³² Kem Lot reri ta tene habote. Rem amen yibem, te teri wos potte sene pubotem, God re tene pen sam. ³³ Tame rem etemri kworer wesomwou habote, rem yaper tete tetane. Tame rem etemri kworer wesomwou be habote, rem heyar som temente tetane.

³⁴ An kemne webo. An More Tame Tem Tame an yatek, er neir tame pes rep tiy wurik tuknamente, wuri rene an panen yite, wuri an rene etek mesegente. ³⁵ Ta pes rep awos etop nenbet, an yatek, wuri tene an panen yite, wuri tene an etek mesegente. ³⁶ (Tame pes rep etop nowke temente, an yatek, wuri rene an panen yite, wuri rene an etek mesegente). ³⁷ Jisas reri anepoi tame rem rene op wemetem. Haneyen, et wos et mak tete? Jisas re remne sikur sakur tuma op wem. Tame kupa rasbo emi kware rem yan wuriwouke sibo.

18

Tuma met tame re wane ta wuri tene kwobo lam sikwur sawkur.

¹ Jisas re habom, reri anepoi tame rem God rekene kwokwos kwokwos namrete, rem kap pwoite. Eker re remne sikur sakur tumak op wem.

² Tuma met tame re kwom wurik temenem, re God rene be aken re nugwape tatame remne be habobem. ³ Wane ta wuri te kwom sag kirkir temenem. Kwokwos kwokwos te tuma met tame rene lasyibem, rene op webem. Tame rem anne tuma nenbo. Ne anne kwobo lan tuma nente.

⁴ Tuma met tame re tene kwobo late muwem. Yuri re eterri wuribaiké op wem. An God rene be akbo. An tatame remne be habobo. ⁵ Wane ta te anne som wemetbet, wemetbet. Etopkap an muweye. Eker an tene tuma kwobo lan nente. An tene kwobo be late, te kwokwos kwokwos te yabet tetane, an tiselte tetane. Eker an muweye.

⁶ Haneyen re sene op wem. Er tuma met tame yaper reri tuma kem mette. ⁷ Eter nenemkap, God eterri kenem tatame rem rekene kwokwos kwokwos neirkene yabelkene som namrebet, God re remne kwobo be late? Re kap kowen agetage be kwobo late? Yehow. ⁸ An kemne webo. Re agetage remne kwobo late tetane. An More Tame Tem Tame, yuri an map late? Tatame rem kap anne omuteke habon God rekene tuma namrete, o rem omuteke be habon God rekene tuma be namrete?

Tame pes rep God rekene tuma namrem sikur sakur tuma.

⁹ Rane tame rem kworer yenbo habobem, rem agerbo tatame remne muwebem. Er tame remne Jisas re sikur sakur tuma op wem. ¹⁰ Tame pes rep

God Reri Kwoborke wurem, rep God rekene tuma namrete. Wuri re Farisi tame, wuri re kel potbem tame. ¹¹ Farisi tame re yin teten eterri wuribaike God rekene tuma namren op wem. God, setate. An agerbo tame etemkap bo. Rem bisi abo, rem tuma yikokobo, rem bisi yibo. An etemkap bo. An gwor kel potbo tame eterkap bo. ¹² Sande wurik yabel pes an nene habobo, an awos pelebitebo. Nugwape wos an potbo, an letpeis pekarasen wuri an nene newobo. ¹³ Kel potbem tame re kaike teten selwouke lan reri merguw pen op wem. God, an yaper wos nenbo tame. Ne anne pap mette.

¹⁴ Jisas re anepoi tame remne op wem. An kemne webo. Kel potbem tame re reri akek sene yim, God re rene tame yenbo wem. Farisi tame reri yaper nenbo wos eterkene som tetane. Tame re reri sig kworer bukure wete, God re reri sig teitkwunte tetane. Tame re reri sig kworer teitkwunte, God re reri sig bukure wete tetane.

*Jisas re wem, yen rem anne lasyate.
(Matyu 19:13-15; Mak 10:13-16)*

¹⁵ Tatame rem yen remne Jisas rene panen yam, rem geibile yen kirkir sen yam. Rem habom, Jisas re remne let keren God rene wemette, re remne heyar nente. Rem eker sen yam. Jisas eterri anepoi tame rem etop lan remne sewayem. ¹⁶ Jisas re yen remne wepoten meknik yan tem. Re anepoi tame remne op wem. Kem remne kap sewaite. Yike tatame rem yen etemkap tete, God rene omuteke habote, rem God eterri panen si kwomke yite. Eter yen rem hame ya. ¹⁷ An kemne sekeneker webo. Yen rem God reri panen sibo

kwomke yibokap, kem etop be habote, kem God reri panen si kwomke wurte tetane.

Kel wurkene keryen tame re Jisas eterkene tuma namrem.

(Matyu 19:16-30; Mak 10:17-31)

¹⁸ Juda etemri keryen tame re yin Jisas rene op wemetem. Tuma Peikbo Tame, ne tame yenbo. Be wule an nentek, an heyar somsom temente? ¹⁹ Jisas re rene sein op wem. Berke ne anne yenbo weye? Gwor nowselri tatame rem yike yenbo be wuri tetane. God eterwou re yenbo. ²⁰ Ne wule mettene. Wule re op webo. Ne agerbo tameri ta tene bisi mane yite. Ne alwo pi mane pete. Ne bisi mane ate. Ne tuma mane yikokote. Ne nawoha etepri tuma mette. ²¹ Op wemke, keryen tame re rene op wem. Kiyi an eisow yen ten yan gwopte an haneyen tem, an er wule heyar setene. ²² Jisas re er tuma metem, re rene sein op wem. Wos wuri ne be nentene. Neri nugwape wos agerbo tame hame tupate. Er potte tokwo ne wosbaskene bo tatame remne newon ne yan arenkene temente. Op nente, yuri ne God reri kwomke yin temente, ne wos yenbo potte tetane. ²³ Tame re etop metem, re pap yaperwai tem. Bupo bokem. Reri nugwape wosbas tame rem tupate wemker re muwem. Eker Jisas reri wemkap re be nenem.

²⁴ Jisas re etop lam, tame re pap yaper tem, re rene op wem. Woskene tame rem remri nugwape wosbas habobet, rem God reri panen si kwomke yite habobo, God re remne op webo. Kem yaku bukri keretek, kem ek yite. ²⁵ Kamel por re mate lag taukke wurte wete, re wurlaweite. Etopkap,

wosbaskene tame re God reri panen si kwomke yite habobo, re yaku bukrewai keretek, re ek yite.

²⁶ Tatame rem reri tuma metem, rem op wem. Etopkap temente, yike tatame rem heyar somsom temente? ²⁷ Jisas re sein op wem. Be wos tame rem kebese be nente, God eter re kebese nente tetane.

²⁸ Pita re op wem. Metye. Nerem, nem nemri kwomkene woskene mesegenem, nem nerenkene anepoi tame yibo. ²⁹ Jisas re op wem. Ekeya. An kemne sekeneker webo. Tame rem God reri yaku nente, rem remri ake, yenta, lakemase, nawoha remne mesegenen yaku nente. ³⁰ Er tame gwopte God re remne heyar sein nente tetane. Yuri rem heyar som temente tetane. Jisas re op wem.

Jisas re tewo murwe op wem. An sate, an sene wayen site.

(Matyu 20:17-19; Mak 10:32-34)

³¹ Jisas re letpeis tewo pes kere tame remne panen yin op wem. Kem met. Nem Jerusalemke yite. God reri kiyi temenem tuma wesowbem tame rem nugwape tuma basrasem. More Tame Tem Tame rene basrasem tuma re gwotepte sekene teye.

³² Rem anne keikerete, sene agerbo tame rem Juda tame bo, rem anne potte. Rem anne tame wekeye makeyete, tuma yaper wete, sablokwo kwuspace.

³³ Sene rem anne paku pete, anne pen sate. Yabel pes tetek, murwek an sene wayen site. ³⁴ Reri anepoi tame rem tuma tobo be metem. Tuma tobo re me berasem, Jisas reri wem tuma rem wor tem.

Jisas re le si tame rene heyarem.

(Matyu 20:29-34; Mak 10:46-52)

³⁵ Jisas re Jeriko kwom meknik yabem, le si tame re kelow kelarek simenem. Re tatame remne kel wos nasegerebem. ³⁶ Re metem, nugwape tatame rem tuma kukwonen yabem, re rane remne op wemetem. Kem berke nenbo? ³⁷ Rem rene sein op wem. Nasaret kwomri Jisas re yabo. ³⁸ Re yaye op wem. Jisas, ne Devit eterri tame beig. Ne anne pap mette. ³⁹ Kiyi temnam tame rem rene sewayen op wem. Ne elen me te. Op wemke, re sene yaye tem. Ne Devit eterri tame beig. Ne anne pap mette. ⁴⁰ Jisas re yan teten remne op wem. Kem rene arenne panen yate. Rem rene panen yamke, Jisas re rene op wemetem. ⁴¹ Ne selye, an nene berke nente? Re sein op wem. Haneyen, an selye, an le sene heyar late. ⁴² Jisas re rene op wem. Neri le heyar tete. Ne anne omuteke habobo, an nene heyar nente. Eker ne heyar teye. ⁴³ Reri wem tuma egegekene reri le yenbo tem, re welepe sene lam. Re Jisas rene semowen yibem, re God reri sig bukri webem. Tatame rem op lam, rem God reri sig bukri kirkir webem.

19

Jisas re Sakius reri akeyim.

¹ Jisas re Jeriko kwomke yin wurem, kwom mesegenen yibo kelowke re yite habom. ² Tame wuri, reri sig Sakius, re Jerikoke temenem. Re kel potbem tame remri keryen yen. Re kel wurkene tame. ³ Sakius re Jisas rene late wem. Nugwape tatame rem etek temenem, Sakius re selkware tame, re Jisas rene kebese be lam. ⁴ Re kiyi temnan amen yin re yipige mek yawun sin op habom.

Jisas re gwotre kelowke yate tetane. ⁵ Jisas re yan niruwen rene op wem. Sakius, ne agetage yer. Gwopte an neri akek yin tete. ⁶ Op wem, re agetage yeren Jisas rene panen eterri akek yim, re okbop bukure tem. ⁷ Nugwape tatame rem op lam, rem Jisas rene gwule ten op wem. Re wule yaper nenbo tame reri akek yibo, et yaper.

⁸ Sakius re teten Haneyen rene op wem. Haneyen, ne met. Gwopte an ari wos pekan giri pes raste. Giri wuri an woskene bo tame remne newote. An tame remne yikokon remri wos bisik am, gwopete an remne wos tewo eis an sein newote. ⁹ Jisas re rene op wem. Gwopte gwor akek tetane tatame God re remne potye. Gwor tame eter mere, re Abraham eterri nan. ¹⁰ An More Tame Tem Tame, an yam, an yaper wos nenbo tatame remne sopen potte yam, remri yaper nenbo wos an poten septite yam.

*Yaku nen tame letpeis rem tokwo potem sikur sakur tuma.
(Matyu 25:14-30)*

¹¹ Tatame rem metem, Jisas re Jerusalem meknik yan tem, tatame rem op webem. God re kwom panen site yabel matnaye. Remri wem tuma Jisas re metmenem, re tatame remne sikur sakur tuma eker wem. ¹² Keryen yen wuri re kai kwomke yin remri keryen yen tete wem, re etek yin sene yate wem. ¹³ Yite nenbem, re reri yaku nen tame letpeis remne ten yam. Re remne tame wuri ok kel (K20) remne wulare wulare newon remne op wem. Kem gwor kel poten tokwo potbo yaku nenbet. An sene yate, an ari kel

sene potte. ¹⁴ Reri kwom tame rem rene muwem, eker re yimke, rem rane tame remne werasen rene semowen kai kwomri tame remne op wem. Er tame nem rene muweye, re neremri kwom panen si tame kap tete.

¹⁵ Re kwom panen si tame tem, yuri re sene yam, kiyi kel newom yaku nen tame remne re ten yam, rem degerbokene mapsen potem, re remne etop wemetem. ¹⁶ Tame wuri re kiyi temnas yan re op wem. Haneyen, an neri newom tokwo, tame wuri ok kel (K20), poten tokwo pot yaku nenem, an sene degerbokene, 200 kel potem. ¹⁷ Re rene sein op wem. Ne yaku nen tame yenbo. Ne yaku yenbo nenem. Ne wos eisow heyar lakerem, opkap an nene yaku yenbo newote. Ne kwom sag letpeis lakerete.

¹⁸ Yuri tiptuwu yam tame re op wem. Haneyen, an neri tame wuri ok kel (K20) poten tokwo pot yaku nenem, sene an degerbokene kel, 100, an sene potem. ¹⁹ Etop wemke, re rene op wem. Ne kwom sag letrane lakerete.

²⁰ Agerbo yaku nen tame re yan op wem. Haneyen, neri tame wuri ok kel (K20) an som setene. Er kel an mate megke peiken berasem. ²¹ An neri wule lam. Ne molkene tame. Agerbo tame remri wos ne ermetke yin potbo. Agerbo tamek awos nanekwobo, awos ne ermetke yin potbo. Opkap an nene akbo. ²² Haneyen re rene op wem. Ne yaku nen tame yaper. Ne lam, an molkene tame, agerbo tame remri wos an ermetke potbo. Awos agerbo tamek nanekwobo, an ermetke yin potbo. Ne etop lam, berke ne ari kel

bupo me berasem? ²³ Ari kel ne kel rasbo akek rasruwte wem, kel re sene nugwape tete wem. Etop nente wem, an sene yan kel degerbokene sene potte wem. ²⁴ Op wemke, re meknik tetemenem tatame remne op wem. Kem eterri kel poten kel nugwape setene tame rene newote. ²⁵ Rem rene op wem. Haneyen, re 200 kel poten tetane.

²⁶ Re op wem. An kemne webo. Woskene tame o purerekene tame an rene kupakene sene newote tetane. Tame re be wos o be purere wuri be temente, reri temente eisow woskene o eisow purerekene an sene potte. ²⁷ Ari peiktame, an kwom panen site muwem tame remne kem panen yan remne ari bitmik pen sate. Jisas re er sikur sakur tuma etop wem. ²⁸ Re etop wen re Jerusalem kwomke yibem kelowke sene yim.

**Jisas re Jerusalem kwomke yin
tatame remne God Eterri
Kwoborke tuma wesowbem.**
(*Sapta 19:29—21:38*)

Jisas re Jerusalem kwomke keryen tamekap wurem.

(Matyu 21:1-11; Mak 11:1-11; Jon 12:12-19)

²⁹ Jisas re Oliv Kwowke tetane kwom peske yam. Kwom pes et Betfagekene Betanikene. Re reri anepoi tame pes repne werasen temnas yim. ³⁰ Re repne op wem. Kep er kwomke yin wurte, kep late, donki yen wuri etek tentene. Er donki tame rem eterri magel lu kiyi be sim, kep er donki kep sauken panen yate. ³¹ Op nente, tame re kepne op wemette. Kep berke donki yen kep saukbo?

Op wemette, kep sein op wete. Haneyen re nesne werasye, nes donki eterne panen yite.

³² Rep yim, Jisas reri repne wem tuma sekene tem. ³³ Rep donki yen kep saukbemke, donki yen mutame re repne op wemetem. Kep berke nente, kep donki yen kep eker saukbo? ³⁴ Rep sein op wem. Haneyen re er donki yaku tetane, nes eker saukpotbo.

³⁵ Rep donki yen Jisas rene panen yim. Repri wumenem tame oub lagu rep poten donki reri magel luke petamke, Jisas re ek yawun sim. ³⁶ Re yibem, tatame rem remri wumenem tame oub lugen kelowke petan yimke, Jisas re eter luwke yim. Rem habom. Jisas re Keryen Yen. Eker rem etop nenem. ³⁷ Re Jerusalem meknik yan tem, re Oliv Kwowke warbem kelow etek warbem. Reri nugwape anepoi tatame rem okbop tem. Jisas reri kiyi nenbem wos rem lam, rem God rene tuma yenbo yaye op wem. ³⁸ God re reri werasen yam kwom panen si Keryen Yen rene heyar nente. God re tatame remne heyar nente. Nem God reri sig bukrewai webu. ³⁹ Rane Farisi tame rem nugwape tatame etemkene temenem, rem Jisas rene op wem. Tuma Peikbo Tame, ne neri anepoi tatame remne sewaita. Rem elen me tete. Rem etopkap tuma kap wete. ⁴⁰ Jisas re sein op wem. An kemne webu. Etem rem tuma ribo tete, pa etem rem yaye tete.

Jisas re Jerusalem kwom kiram.

⁴¹ Re Jerusalem meknik yan temenem, re kwom lam, re kwom kiram. ⁴² Re op wem. Heyar site wule kem late, et yenbo. Gwopte me berastene,

kem kebese be late. ⁴³ Kem met. Yuri agerbo yabel tete, neri peiktame rem yan ei naite. Rem luw tayen yawun waren kwomri tatame remne lelete. Kem kebese be werate. ⁴⁴ Rem yan ei naite, neri kwomke tetane tatame remne rem ab pekeipte tetane. Rem nereri ake aboyei berayewote tetane. Ake nenbem pa rem ab berayewon pete warte tetane. God re kemne potte yam, kem op be habom, eker kemri peiktame rem kemne etop nente tetane.

Jisas re God Reri Kwoborke wuren wos natokwo tupabem tame remne wekrokem.

(Matyu 21:12-17; Mak 11:15-19; Jon 2:13-22)

⁴⁵ Jisas re God Reri Kwoborke yin wuren lam, tatame rem kel pot yaku etek nenbem. Re remne wekrokem. ⁴⁶ Re remne op wem. Kiyi temenem tame rem God Reri Tuma op basrasem. Ari ake et arenkene tuma namrebo ake. Rem op basrasem, kem op be nenbo. Eterri akek kem kel potbo yaku nenbo, tatame remri kel ek potbo. Etop nenbo, eterri ake et bisi a tame etemri berasen sibo akekap. ⁴⁷ Op wem, nugwape yabel re tatame remne God eterri Kwobor tuma wesowbem. God eterri Kwobor yaku nen tame etemri keryen yen, Moses Reri Wule peikbem tame, Juda tatame remri keryen yen rem Jisas rene pen sate habom. ⁴⁸ Nugwape tatame rem reri tuma mette habom, eker keryen tame rem rene pen sate kelow be wuri lam.

20

Rem Jisas rene op wemetem. Yike nene yaku

newom?

(Matyu 21:23-27; Mak 11:27-33)

¹ Agerbo yabel Jisas re God eterri Kwoborke wuren tatame remne God Reri Tuma Yenbo remne wesowbem, God eterri Kwoborke yaku nen tame etemri keryen yen, Moses Reri Wule peikbem tame, Juda tatame remri keryen tame rem rene lasyam. ² Rem rene op wem. Ne nemne wesowte. Nereri nenbo yaku, yike nene newom, ne er yaku nenbo? Yike nene kitimena newom? ³ Re remne sein op wem. An kemne tuma wuri wemette. Kem anne wesowte. ⁴ Jon re yam, re tatame remne okke panen waren tirmunem. Yike rene er yaku werasem? God re rene werasem o tame rem rene werasem? Kem anne wesowte. ⁵ Rem etemwou etemwou namren op wem. Nem map wete? Nem kap op wete. God re rene werasem. Nem op wetek, re nemne sein op wete. Mapurke kem Jon reri tuma be habom? ⁶ Nem kap op wete. Tame rem rene werasem. Nem op wetek, gwotek tetane tatame nugwape rem pa poten nemne seite tetane. Tatame rem op webo. Jon re God eterri tuma wesowbem tame. Opkap, rem pa poten nemne seite tetane. ⁷ Etemwou etemwou namremke, rem Jisas rene tuma sein op wem. Nem be mettene, yike rene werasen yam. ⁸ Jisas re remne sein op wem. Kem anne be wesowye, aren mere, an kemne be wesowte, yike anne werasen yam.

Tame yaper rem wain now lakerebem sikur sakur tuma.

(Matyu 21:33-46; Mak 12:1-12)

⁹ Jisas re sikur sakur tuma tatame remne op wem. Tame wuri re wain now nenem. Re er now re rane yaku nen tame etemri letke rasen rem kel yaku nente. Op nenemke, re gene kwom wurik yin nugwape yabel re etek temenem. ¹⁰ Wain supa okwomenem, now mutame re reri yaku nen tame wuri werasen now yaku lakerebem tame remne lasyim. Re now mutame reri wain supa potte yim. Now lakerebem tame rem rene paku pen rene werasen bupo sene yim, re wain supa be sen yim. ¹¹ Sene now mutame re agerbo yaku nen tame werasen yim, rem rene paku pen werasen re bupo me sene yim, re wain supa be sen yim. ¹² Tewo murwe re yaku nen tame rene werasen yim. Rem rene pen rene rem botkun kwom geike septi wurem. ¹³ Now mutame re op wem. An mapurke nente? Ari yen sekene, yen yenbo, an rene werasen yite. Rem kap reri tuma mette tetane. ¹⁴ Now yaku lakerebem tame rem yen rene lam, rem etemwou etemwou op wem. Now mutame reri yen sekene re yabo. Yuri yener re ha reri wos potte tetane. Nem rene pen satek, gwor now nem potte. ¹⁵ Rem yen rene keikeren now kwopok yokwo liyten wuren rene etek pen sam.

Jisas re sikur sakur tuma wekeipem, re tatame remne op wemetem. Now mutame re now yaku lakerebem tame remne mapurke nente? ¹⁶ Re yin now yaku nen tame remne pen sate wem, re agerbo tame remne er yaku newote tetane. Tame rem op metem, rem op wem. Re etop mane nente.

¹⁷ Jisas re remne lan op wem. Ari weye tuma et sekene. Kiyi temenem tame rem God Reri Tuma etop basrasem. Rem op basrasem.

Tame rem seg wuri habom,
et seg yaper, rem poten septim.

Er seg et nawo seg tem, et seg yenbosubuwai.

(Buk Song 118:22)

¹⁸ Aboyei tame rem ari weye segke rene waren ragerte, er tame remri wesom yaper tete tetane. Er seg tame wuri ragerte, tame re sate tetane.

¹⁹ Moses Reri Wule peikbem tame etem, God reri yaku nen tame etemri keryen yen rem Jisas reri wem sikur sakur tuma metem, rem op habom. Jisas re nemne weye. Op habomke, rem rene eipye keikerete wem. Rem nugwape tatame remne lam, rem remne akem, rem rene be keik-erem.

*Tatame rem kel Sisar rene newote, o bo.
(Matyu 22:15-22; Mak 12:13-17)*

²⁰ Rem rene peleben rem rene leklek tem. Rem habom. Nem Jisas rene tuma wuri wemette, re tuma yaper sein wete o bo? Re tuma yaper sein wete, nem rene keikeren Romri keryen yen rene panen yin rene tuma nente. Op habom, eker rem yikoko tame remne tupan remne werasen Jisas rene tuma wemette yim.

²¹ Rem Jisas rene op wemetem. Tuma Peikbo Tame, nem metene. Neri webo tuma et yenbo, et tuma sekene. Tatame remri webo tuma ne be habobo. God Reri Tuma yenbo, reri tuma sekene ne wesowbo.

²² Ne map habobo? Nem Keryen Yen Sisar rene kel newote o bo? ²³ Remri yikokom tuma Jisas re sanem, re remne op wem. ²⁴ Kem anne kel wuri peterate. Rem rene peteramke, re remne op wemetem. Gwor kel et basrastene sigkene wowkene, et yikeri? Rem op wem. Et Sisar eterri.

²⁵ Jisas re op wem. Sisar eterri wos kem eterne newote. God reri wos kem God eterne newote.
²⁶ Op wemke, re tuma yenbo tatame remri bitmik wem, rem danekene seken tuma ribo tem, rem rene be keikerem.

Sadyusi tame rem Jisas rene op wemetem. Sabo tame rem sene wayen site?

(Matyu 22:23-33; Mak 12:18-27)

²⁷ Sadyusi tame rem op webem. Sabo tame rem sene be wayen site. Opkap remri rane tame rem yan Jisas rene op wemetem. ²⁸ Tuma Peikbo Tame, warege Moses re tuma basrasen nemne op wem. Masetebo yen re ta panete, yuri re sate, re yenkene bo, reri mase re sene reri wane tene panen tekene yen sete. Er yen et laker eterri yen. Moses re etop basrasem. ²⁹ Kiyi letrane kelare pes kere lakemase rem temenem, masetebo yen re ta panem, rep yenkene bo, re bupo me sam. ³⁰ Mase re wane tene panem, rep yenkene bo, re bupo me sam. ³¹ Bor tame re etopwou nenem. Masem rem etopwou etopwou nenem. Rem wane etetnewou panebem, rem yenkene bo, rem bupo me sakeipem. ³² Yuri ta te etet mere sam. ³³ Kem webu. Yuri sabo tame rem sene wayen site tetane. Kiyi aboyei lakemase letrane kelare pes kerem tame rem ta tene panem. Yuri yike sekene teri tame tete.

³⁴ Jisas re remne sein op wem. Gwopte tetane tatame rem narpanebo. ³⁵ God re remne yenbo wete tatame yuri rem sene wayen God reri kwom yenbok yin temente, rem be narpanete tetane. ³⁶ Rem God eterri kwomri tamekap temente. Rem be sate, rem som temente. God re remne wetek,

rem sene wayen site, God re remne eterri yen wete. ³⁷ Sabo tatame rem sene wayen site tetane, Moses re nemne kiyi etop peteram. Kiyi Moses re kerke eibem me eisow meknik yin tetemenem, God re rene op wem. An yeiwarege Abraham, Aisak, Jekop etemri Keryen Yen God. ³⁸ Opkap God re nemne peteram, kiyi sam tatame re etemri God bo. Yehow. Re kelpe tetane tatame etemri God. Reri tatame rem kelpe som tetane.

³⁹ Moses Reri Wule peikbem tame rem tuma sein op wem. Tuma Peikbo Tame, ne sein tuma yenbo weye. ⁴⁰ Rene sene wemette rem me akem.

*Jisas re Farisi tame remne tuma wuri wemetem.
(Matyu 22:41-46; Mak 12:35-37)*

⁴¹ Jisas re tatame remne op wemetem. Moses Reri Wule peikbo tame rem op webo. Krais re Devit reri tame beig. Mapurke rem op webo?

⁴² Devit re Buk Song basrasen op wem.

Keryen Yen God re ari Keryen Yen rene op wem. Ne haneyen, ne areri let mame yokwok site.

⁴³ Yuri an wete, ne neri peiktame remne teitkwunen ne remne kwom panen site tetane.

(Buk Song 110:1)

⁴⁴ Kem late. Devit re Krais rene Keryen Yen wem. Mapurke er tame re Devit reri beig tem? Jisas re op wem.

Moses Reri Wule peikbem tame rem wule yaper nenbem.

(Matyu 23:1-36; Mak 12:38-40; Luk 11:37-54)

⁴⁵ Tatame rem etek som temenem, rem Jisas reri tuma metbem. Jisas re reri anepoi tame remne op wem. ⁴⁶ Wule peikbo tame remri nenbokap kem

etop lan kap nente. Rem selbo, tatame rem remne late, eker rem tame oub laguna wun sewurbo. Rem kwom geike sewurbek, rem selbo, tatame rem remne pir wen remne tame yenbo wete. Rem God eterri akek wurbo, rem selbo, rem keryen yen etemri wolbayeke site. Rem awos bukire abo, rem selbo, rem keryen yen etemri wolbayeke sin awos ate. ⁴⁷ Rem wane ta remne yikokon remri wos bisik potbo. Sene rem God reri akek wurbo, rem rekene tuma nugwape namrebo. Op nenbo, rem op habobo. Tatame rem nemne yenbo wete. Opkap rem nenbo, yuri God re remne yaperwai sein nente tetan, rem mus bukire mette.

21

*Wosbaskene bo ta te God rene kel newom.
(Mak 12:41-44)*

¹ Jisas re God Reri Kwoborke temenem, re lam, kelkene tatame rem kel sen yan kel yewobo ouke yewobem. ² Re lam, kelkene bo wane ta te kel eisow pes ouke yeworuwye. ³ Re etop lam, re op wem. An kemne sekeneker webu. Kelkene tatame rem kel nugwape yewoye. Kelkene bo wane ta te kel eisowwou pes yewoye. Teri yewoye kel et nugwape tatame remri kel teitkwunye. ⁴ Nugwape kel tetane tatame rem kel ranewou God rene newoye, nugwape kel rem som keikeretene. Et ta te kel nugwape bo, teri kel te aboyei newoye. Teri awos tupabo kel te newokeipye. Jisas re op wem.

*Jisas re op wem. God Reri Kwobor re yaper tete tetane.
(Matyu 24:1-2; Mak 13:1-2)*

⁵ Jisas reri anepoi tame rane rem God Reri Kwoborke tuma namren op wem. Gwor ake nem le kwuye labo. Rem pa yenbok nenem. Tatame rem God rene newom wos nem kirkir labo, et yenbo wos. Jisas re op wem. Gwor ake rem nenem, rem pa poten tiren yawem. ⁶ Gwor wos gwopte kem labo, et yenbo. Yuri er pa rem agerbo pa luwke sene be tete tetane. Rem aboyei beran repkan pete warte tetane. Jisas re op wem.

*Jisas re op wem. Yabel yaper yate tetane.
(Matyu 24:3-14; Mak 13:3-13)*

⁷ Re op wemke, rem rene op wemetem. Tuma Peikbo Tame, ne weye, rem God Reri Kwobor berate. Be yabelke rem etop nente? Be wos nem kiya lan sanete, rem eipye berate? ⁸ Jisas re op wem. Kem heyar la. Rem kemne kap yikokote. Nugwape tame rem yate tetane, rem ari sig wete tetane. Rem yikokon op wete. Aren, an Krai, God eter lebam tame. Rane rem sene op wete tetane. Yabel matnaye. Op wete. Remri tuma kem kap meten remne kap semowte. ⁹ Yuri kem mette, kwom wuriri tatame rem agerbo kwomri tamekene ei bukre naite tetane, sene kem mette, kwom wuriri tatame rem etemwou etemwou naite tetane. Kem etop mette, kem mane akte. Et nowsel yaper tete yabel bo. Nowsel yaper tete yabel re yuri tete tetane.

¹⁰ Re remne sene op wem. Kwom wuriri tame rem agerbo kwomri tamekene ei naite tetane, keryen yen wuri reri sukuw rem agerbo keryen yen reri sukuwkene naite tetane. ¹¹ Nina bukre yate tetane, agerbo agerbo kwomri tatame rem

a kwoi site tetane. Nugwape tatame rem agerbo agerbo sikanuma nente tetane. Nelke agerbo bukure wos yaper kem late tetane.

¹² Ari weye wos et yuri tete tetane. Kiyi rem kemne keikeren kemne yaper nente tetane. Rem kemne etemri tuma wen akek panen yite tetane, kemne ake yaperke wen wurte tetane. Kem ari yaku nenbet, eker rem kemne kwom panen si keryen yen rene panen yin kemne tuma nente tetane. ¹³ Tuma nente, kem ari tuma yenbo remne wesowte. ¹⁴ Yuri rem kemne tuma nente. Gwopte kem yuri sene wete tuma kap habote. ¹⁵ Yuri an kemri sein wete tuma yenbo kemne wesowte, kemne purere yenbo newote. Ari kemne wete tuma kemri peiktame rem be nasweyen teitkwunte tetane. ¹⁶ Nawoha, lakemase, hayei, mem wopu, tametiy rem kemne peiktame remne wesowte tetane. Peiktame rem keremri rane tame remne pen sate tetane. ¹⁷ Kem anne omuteke habote, opkap nugwape tame rem kemne gwule tete. ¹⁸ Kem mane habote. God re kemne lakere tetane. ¹⁹ Kem yaku heyar sete, kem kap mesegente. Kem etop nentek, kem heyar som temente tetane. Jisas re op wem.

Jisas re wem. Rem Jerusalem kwomri ake ab berayewote tetane.

(Matyu 24:15-21; Mak 13:14-19)

²⁰ Yuri kem late, ei nai tame rem Jerusalem kwomke yan wekuraste tetane. Kem op late, kem sanete, rem kwom ake ab berayewote yabel matnaye. ²¹ Er yabel kem Judiak tetane tatame, kem kwowke sene amen yin tete. Jerusalemke

tetane tatame rem kwom mesegenen yite. Tatame rem nowke temente, rem kwom sene kap wurte. ²² Er yabel, God re tatame remne pete tetane. God eterri kiyi siglowke basrasmenem tuma re sekene tete tetane. ²³ Er yabel an yenkene ta, yen muk newon abo ta remne pap metbo. Rem kebese agetage be amete, eker an remne pap metbo. God re selke tetane tatame remne gwule tete, rem nugwape mus bukremette tetane. ²⁴ Agerbo nowselri tame rem rane remne pik pen sate tetane. Rane rem remne keikeren panen yin agerbo nowselke yin tete tetane. Agerbo nowselri tatame rem Jerusalem kwom panen site tetane. Yuri God re op wete. Et yow. Rem kwom sene be panen site. Op wete, rem kwom sene mesegenen yite.

*More Tame Tem Tame re yuri yate tetane.
(Matyu 24:29-31; Mak 13:24-27)*

²⁵ Er yabel agerbo agerbo was tete tetane, liyp, yabel, sowkene tete tetane. Tatame rem kenakem akte tetane. Rem kersepkap ok burow bukrekene ken meten lan rem ek akte tetane. ²⁶ Nugwape tatame rem agerbo was selke yate habote, rem kenakem akte. Kitimenakene nelri was rem nignigen kena kena yite tetane, eker rem kenakem akte. ²⁷ Opkap tete, rem late, an More Tame Tem Tame, an nel gwanke sene yate tetane. An kitimena bukrekene yate, an hadebaswaikene yate. ²⁸ Yuri ari weye was tetek, kem mette. God re kemne potte yabel matnaye. Kem teten nelke niruwte. Jisas re op wem.

*Gub metka tuma.
(Matyu 24:32-35; Mak 13:28-31)*

²⁹ Jisas re remne sikur sakur tumak op wem. Kem guwb metka habote. ³⁰ Guwb metka rem walku yerbo, kem op webo. Nabe berabo. ³¹ Eker ari kemne kiyi weye tuma et etopkap. Ari weye tumakap etop tete, kem etop sene habote. God re kwom panen site nenbo. ³² An kemne sekeneker webo. Gwopte tetane tatame rem be samentek, ari weye wos rem ek late tetane. ³³ Nelkene selkene rep legete tetane. Ari tumawou re som temente tetane.

Re anepoi tame remne ei me pem.

³⁴ Kem heyar la. Kem ok yaper sou mane an sisi kap pete. Kem nowselri wos mane habote. Kem er woswou nenbet, ari yate yabel et agetage yate tetane. ³⁵ Man et portob omap remne potbokap, ari yate yabel aboyei nowselri tatame rem aboyei late tetane. ³⁶ Kwokwos kwokwos kem heyar late, God rekene tuma namrete, re kemne kitimena newote. Ari weye wos tete, kem kebese sete. An More Tame Tem Tame, yuri an yate, kem areri bitmik heyar tetete.

³⁷ Nugwape yabel Jisas re tatame remne God Reri Kwoborke tuma peikbem. Yabel waren neir tektebem, re Oliv Kwowke yawun etek tuknabem. ³⁸ Ei berekwunem, re sene yerem, nugwape tatame rem God Eterri Kwoborke reri tuma mette wurkwutem.

Jisas re mus meten sam, re sene wayen sim.

(Sapta 22—24)

22

Judas re keryen tame remkene tuma natebom, re Jisas rene etemri letke raste.

(Matyu 26:1-5,14-16; Mak 14:1-2,10-11; Jon 11:45-53)

¹ Awos ate yabel tete nenbem. Awos ate yabelri sig et Yiskene Bo Geil Abo Yabel. Agerbo sig et God Re Israel Remne Isip Remri Letke Sene Poten Habom Yabel. Er yabel Juda tame rem yiskene bo geil abem. ² Er yabel God Reri Kwoborke yaku nen tame remri keryen yen, Moses Reri Wule peikbem tame rem tatame remne akem, rem Jisas rene pen sate kelow sopem.

³ Jisas reri anepoi tame letpeis tewo pes kerem etemri tame wuri re Judas. Reri agerbo sig Iskar-iot. Satan re rene gurerem. ⁴ Re yin God Eterri Kwoborke yaku nen tame remri keryen yen, God Eterri Kwobor lakere tame remri keryen tame remkene namrem. Re Jisas rene, remne newote kelow sopen tuma teiktem. ⁵ Rem okbop tem, rem rene kel newote wem. ⁶ Judas re kirkir wem, re yin Jisas rene keikerete kelow sopte yim. Re habom. Nugwape tatame rem Jisas eterkene be temente, aren etop nente, re et kowmenem.

Anepoi yen pes rep awos nerem.

(Matyu 26:17-25; Mak 14:12-21; Jon 13:21-30)

⁷ Yiskene Bo Geil Abem yabel tem. Et yabel tame rem sipsip yen pen God Re Israel Tatame Remne Isip Tatame Remri Letke Sene Potem yabel habon awos abem. ⁸ Rem op habobem. Kiyi God re nemri yeiwarege remne be pem, re remne heyar nenem. Op habobem, eker rem et awos abem.

Er yabel Jisas re Pitakene Jonkene repne werasen yin op wem. Kep er awos yin nerete, nem yin ate. ⁹ Rep rene op wem. Nes mak nerete? ¹⁰ Re repne op wem. Metye. Kem kwom sagke yin wuren kep tame wuri late, re okkene ou semente. Kep eterne semowte. Eter wurte ake kep kirkir etek wurte. ¹¹ Kep ake mutame rene op wete. Tuma Peikbo Tame re nene wemetbo. Awos ate emi ma? An ari anepoi tamekene nem God Re Israel Tatame Remne Isip Tatame Remri Letke Sene Potem habon awos ate. ¹² Op wetek, re kepne ake puri bukure, ya yokwok tetane ake puri, kepne peterate. Tiykene wolbayekene etek temente. Kep awos etek nerete. ¹³ Op wemke, rep yin Jisas re wemkap, rep etop lam, rep awos etek nerem.

Jisas re reri anepoi tame remne geilkene wain okkene newon am.

(Matyu 26:26-30; Mak 14:22-26; 1 Ko 11:23-25)

¹⁴ Awos ate yabel tem, Jisas re awos ate yin sim. Reri anepoi tame rem eterkene kirkir yin sim. ¹⁵ Re remne op wem. An God Re Israel Remne Isip Etermri Letke Sene Potem Yabelri awos keremkene a pap teye. Nem kiyi ate, yuri an mus bukure ek mette tetane. ¹⁶ An kemne webu. An God Re Israel Remne Isip Etermri Letke Sene Potem Yabelri wos sene be ate. Yuri God re kwom panen sitek, awos reri wuleri tobo re tegek tete, an sene ek ate.

¹⁷ Op wemke, Jisas re ok ware wuri poten God rene wese an remne op wem. Kem aboyei, kem gwor ok poten ate. ¹⁸ An kemne webu. Wain ok, an nowselke temente, an sene be ate. Yuri an

Apiy reri panen si kwom etek temente, an sene ek ate tetane. ¹⁹ Op wemke, re geil poten God rene wese an belokteyewon remne newopiti pete yan op wem. Gwor areri om, an kemne newobo. Kem atek, kem anne habote. Jisas re op wem. ²⁰ Akeipen sene re ok ware wuri poten op wem. Gwor wain ok et areri nep. Rem anne pen sate, ari nep yerte. Et kemne peteran mukuwtekte, God re keremkene agerbo tuma natebote, re keremri yaper nenbo wos poten septite. ²¹ Metye. Anne yena tete tame re arenkene sin awos etep abo. ²² An More Tame Tem Tame, an God eterri wemkap sate tetane. Anne yena tete tame re mus bukri mette tetane. ²³ Op wemke, rem etemwou etemwou op wem. Yike opkap nente?

Anepoi tame rem tuma nauran op wem. Yike neremri keryen yen tete?

²⁴ Anepoi tame rem tuma nauran op wem. Yike nemri keryen yen tete? ²⁵ Jisas re remne op wem. Agerbo kwomri keryen yen rem tatame remne kwom panen sibo, tatame rem remne op webo. Rem nemne heyar nenbo tamekap. ²⁶ Keremri tame wuri re op wete. Gwopte an haneyen tete. An rene op wete. Ne eisow yenkap tete, yuri ne haneyen tete. Ne agerbo tatame remne yaku nentek, ne keryen yen ek tete. ²⁷ Yike re keryen yen? Kap awos sin abo tame eter, o awos sen yan newobo tame eter? Nowselri tatame rem op webo. Awos sin abo tame, eter re keryen yen. Aren, an kemne webo. Agerbo tatame remne awos yaku nenbo, eter re keryen tame.

An keremkene tetane, an awos sen yan newobo tamekap, an yaku nenen kemne kwobo labo.

²⁸ Tatame rem anne seilan anne yaper wos nenem, kem arenkene som temenem, kem anne be mesegenem. ²⁹ Ari Apiy re anne wem, eker an kwom panen sibo. Opkap an kemne webo, kem tatame remne kwom panen site. ³⁰ An kwom panen site yabel kem arenkene sin awoskene okkene ate. Kem keryen yen etemri wolbayek sin Israel tatame remri tame beig letpeis tewo pes kere etemri tuma mette, remne se pete.

Jisas re Pita rene op wem. Ne anne magel taite tetane.

(Matyu 26:31-35; Mak 14:27-31; Jon 13:36-38)

³¹ Jisas re op wem. Saimon, ne met. Satan re God rene wemetem, re kemne seilate. Kem anne omuteke som habote o bo? Tame rem wit supa poten segegin supa kena rasbo, sagw septibokap, Satan re kemne etopkap nente tetane. ³² Saimon, an God rekene tuma namreya, re nene kwobo late, ne anne omuteke som habote. Ne wule yaper nentek, sene ne wuribai yenbo potte, ne neri lakemase remne kwobo late. ³³ Pita re rene op wem. Haneyen, an nerenkene ake yaperke kirkir yite. An nerenkene kirkir sate. ³⁴ Jisas re sein op wem. Pita, an nene webo. Gwopte neir kwokwo be wementek, tewo mur ne ari sig berasen op wete tetane. An Jisas rene be latene.

Jisas re reri anepoi tame remne wem, rem kel yewobo bus, ayer, akiy poten sen yite.

³⁵ Jisas re anepoi tame remne op wem. Kiyi an kemne werasen yim, kem kel yewobem bus,

letke sebem ayer, tewo bus kem be sen yim. Er yabel kem wos merinem? Rem sein op wem. Yehow. ³⁶ Re remne op wem. Gwopte tame re kel yewobo bus tetane, o ayer tetane, re poten sete. Tame re akiy bo, re reri tame oub poten tamekene natokwo tupate, re kel poten akiy yin tupate. ³⁷ An kemne webo. God reri siglowke rem op basrasem. Tatame rem op wete. Re tame yaper etemri wuri. An kemne webo. God reri siglow re be tuma webo, er tuma re sekene tete nenbo. Kiyi basrasem tuma re sekene tete nenbo. ³⁸ Anepoi tame rem rene op wem. Haneyen, ekla. Akiy pes gwor. Re remne op wem. Yow. Ari tuma te ab eteke.

Jisas re Oliv Kwowke yawun God rekene tuma namrem.

(Matyu 26:36-46; Mak 14:32-42)

³⁹ Jisas re kwom mesegenen yim, re kwokwos kwokwos nenbemkap, re etop sene nenem, re Oliv Kwowke yawum. Reri anepoi tame rem eterkene kirkir yim. ⁴⁰ Yin rem er emik potem, re remne op wem. Kem God rekene tuma namren rene op wemette. Satan re kemne kap keikerete. ⁴¹ Op wen re remne mesegenen opre yim. Re gulke pan God rekene tuma namrem. ⁴² Apiy, an selbo, anne yaper nente wos et anne be yate, an mus bukri be mette. Et nereri wos. Ari selbokap ne kap nente. Neri selbokap, ne etopwou nente. ⁴³ God reri kwomri tame wuri re God eterri kwom mesegenen rene kitimena newom. ⁴⁴ Jisas re pap yaperwai metbem, re God rene som wemetbem, reri kermuskene nepkene yan selke bitibem.

⁴⁵ Re sene wayen yin lam, reri anepoi tame rem pap yaper temenem, rem tuknamenem. ⁴⁶ Re

remne teren op wemetem. Kem berke tuknatene? Kem wayen sin God rekene tuma namrete. Satan re kemne sailate nenbo. Kem kap warte.

Judas re Jisas rene eterri peiktame remri letke rasem.

(Matyu 26:47-56; Mak 14:43-50; Jon 18:3-11)

⁴⁷ Jisas re som webemke, nugwape tame rem ek yam. Jisas reri letpeis tewo pes kere anepoi tame remri wuri, Judas, re temnas yan Jisas rene meknik yan teten rene ragiy boite. ⁴⁸ Ragiy boite nenem, Jisas re rene op wem. Judas, an More Tame Tem Tame, ne anne ragiy boyen ne anne peiktame etemri letke raste.

⁴⁹ Anepoi tame rem Jisas rekene temenem, rem lam, rem rene keikerete nenem, rem rene op wemetem. Haneyen, ne map habobo? Nem remne pete? ⁵⁰ Jisas reri anepoi tame wuri re arep potem. Re God Eterri Kwoborke yaku nenbem tame etemri keryen yen reri yaku nen tame reri mame yokwo wan arepke boken yersiyam. ⁵¹ Jisas re op wem. Yow. Ne mesegente. Op temke, re er tame reri wan bokem yokwo let kerem, reri wan heyar sene tem.

⁵² Jisas rene keikerete yam tame rem God Eterri Kwoborke yaku nen tame etemri keryen yen, Kwobor lakere tame remri taresi tame, Juda etemri keryen. Jisas re remne op wem. Kem anne keikerete yawo, kem bisi a tame rene pottekap yawo. Kem arep, wer pakukene setene. An bisi a tame bo. ⁵³ Aboyei yabel an keremkene nem God Eterri Kwoborke temenem, kem anne etek be keikerem. Gwopte yabel et keremri yabel. Kem wule yaper nente.

Pita re wem. An Jisas rene be latene.

(Matyu 26:57-58,69-75; Mak 14:53-54,66-72; Jon 18:12-18,25-27)

⁵⁴ Re op wemke, rem rene keikeren rene God Eterri Kwoborri keryen yen reri akek panen wurem. Pita re tiptuwu semowen yim. ⁵⁵ Tame rem ker ake makele borborke lisen simenem, Pita re kirkir etek yin simenem. ⁵⁶ Yaku nen ta wuri te rene lam, te rene sene heyar lan op wem. Er tame re Jisas eterkene sewurbem tame. ⁵⁷ Pita re op wem. Aren bo. An rene be latene. ⁵⁸ Yuri sene agerbo tame re rene lan op wem. Neren mere, ne etemri tame wuri. Pita re op wem. Yehow. An bo. ⁵⁹ Kerakap tem, agerbo tame re me gwungwunen op wem. Er tame re Galili tame. Re Jisas eterri anepoi tame etemri wuri. ⁶⁰ Pita re op wem. Yehow. Neri webo tuma an be mettene. Op webemke, agetage kwokwo ek wem. ⁶¹ Jisas re Pita rene petkwo lamke, Pita re Jisas reri kiyi wem tuma sene ek habopitim. Kiyi re rene op wem. Gwopte neir kwokwo be wementek, tewo mur ne ari sig berasen op wete tetane. An Jisas rene be latene. ⁶² Pita re sebera yan re kwom geike wuren kenakem kiram.

Rem Jisas rene sak keyen paku pem.

(Matyu 26:67-68; Mak 14:65)

⁶³ Jisas rene lakerebem tame rem rene sak keyen rene paku pebem. ⁶⁴ Rem reri le matek subkeren rene op wemetem. Ne nemne wesowte. Yike nene pebo? ⁶⁵ Op wem, rem rene agerbo agerbo tuma yaper sene webem.

Rem Jisas rene Juda etemri Saberawiykene Tame etemri bitmik tuma nenem.

(Matyu 26:59-66; Mak 14:55-64; Jon 18:19-24)

⁶⁶ Ei beram, Juda keryen tame, God Reri Kwoborri keryen yen, Moses Reri Wule peikbem tame rem wuriwowke wurem, rem Jisas rene panen yan Juda Saberawiykene Tame remri bitmik teten rem rene tuma nente nenem. ⁶⁷ Rem op wem. Ne nemne wesowte. God re nene lebam? Re sein op wem. An kemne wesowte, kem be habote tetane. ⁶⁸ An kemne tuma wemetek, kem anne sein be wete tetane. ⁶⁹ Gwopte yabelkene yuri tete yabelkene An More Tame Tem Tame an kitimenakene God eterri let mame yokwok site tetane. ⁷⁰ Op wemke, aboyei tame rem op wemetem. Ne God Eterri Yen o bo? Re sein op wem. Kem kebese weye. An God Eterri Yen. ⁷¹ Rem op wem. Nem agerbo tame remne be wemette, rem yan gwor tame reri wule wesowte. Reri weye tuma sekene, nem etop metye.

23

Rem Jisas rene Pailat reri bitmik tuma nenem.

(Matyu 27:1-2,11-14; Mak 15:1-5; Jon 18:28-38)

¹ Keryen tame rem aboyei tetyewon Jisas rene Pailat rene panen yim. ² Rem rene tuma nenen op wem. Nem lam, gwor tame re nemri tatame remne purere yaper newom. Re Romri Keryen Yen, Sisar, rene kel newote weragerem. Sene re op webem. An Juda tatame etemri keryen yen. An Krais, God eter lebam tame. An God reri tatame remne potte. ³ Pailat re Jisas rene op wemetem. Ne Juda etemri kwom panen si

keryen yen o bo? Re sein op wem. Ekeya. Neren ne etop weye. ⁴ Pailat re God Eterri Kwoborri yaku nen tame remri keryen yenkene nugwape tatamekene remne op wem. Gwor tame re yaper be nenem. ⁵ Rem tuma me gwungwunen op wem. Re Judia yokwori tatame remne tuma wesowen sewurbem. Re Galili yokwok tobotan yin sene gwotek yan tatame remne tuma peiken remri wuribai lisokobem.

Rem Jisas rene Herot eterri bitmik tuma nenem.

⁶ Pailat re remri tuma metem, re remne op wemetem. Er tame re Galili tame? ⁷ Rem op wem. Ekeya. Pailat re op metem, Jisas re Keryen Yen Herot reri yokwori tame, etopkap re Jisas rene werasem, Herot re rene tuma nente. Er yabel Herot eter re Jerusalemke temenem. ⁸ Herot re Jisas rene lam, re okbopsubuwai tem. Kiyi re Jisas reri nenbemkap metem, re rene late wem, Jisas re nente bukure wos late wem. ⁹ Herot re rene nugwape tuma wemetem, Jisas re rene sein be wem. ¹⁰ God Eterri Kwoborke yaku nen tame remri keryen yen etem, Moses Reri Wule peikbem tame etem, rem teten rene nugwape tuma nenem. ¹¹ Herot, eterri ei nai tamekene rem rene wekwuye makwuyen rem rene tuma yaper wem. Rem tame oub yenbosubuwai poten rene wuruwen rene werasen Pailat rene sene lasyim. ¹² Kiyi Herot re Pailat rekene peiktame temenem, er yabel rep kelmenam, rep tametiy tem.

Pailat re Jisas rene me kwuren peikkerete wem.

(Matyu 27:15-26; Mak 15:6-15; Jon 18:39 — 19:16)

¹³ God Eterri Kwoborke yaku nen tame remri keryen yen etemne, Juda etemri keryen yen etemne, tatame etemne Pailat re remne wen yan wuriwowke wurem. ¹⁴ Re remne op wem. Kem er tame rene panen anne lasyawo. Kem op weye. Re tatame remne purere yaper newom. An rene keremri bitmik tuma wuri wemetweiwo. Kerem rene weye tuma an be wuri laye. ¹⁵ Herot eter mere, re reri gwule be wuri laye, re rene werasen nemne sene lasyawo. Kem met. Er tame re be wos be wuri nenem, nem rene kap pen sate. Et yaper. ¹⁶ Opkap an rene pakuwou pen mesege-nen yite. ¹⁷ (Nabek nabek God re Israel Tatame Remne Isip Tatame Remri Letke Poten Habom Yabel, Pailat re ake yaperke temenem tame wuri werasen akwulke sene yibem. Et etemri wule, rem etop nenbem.)

¹⁸ Pailat re rene weraste wem, nugwape tatame rem yaye ten op wem. Jisas rene pen sate. Barabas eterne werasen sene akwulke yite. Rem op wem. ¹⁹ Kiyi Barabas re nugwape tamekene rem kwom panen si tame etemkene kwom sagke ei nayem, re tame wuri pen sam. Eker rem rene ake yaperke wen wurem. ²⁰ Pailat re remne sene op wem. An Jisas rene sene werasen yite. ²¹ Rem op wem. Yehow. Rene mek kwuren peikkerete. Rene mek kwuren peikkerete. ²² Op wemke, Pailat re tewo murwe remne sene op wemetem. Gwor tame re be yaper wos nenem? An reri gwule be wuri laye, nem rene kap pen sate. Opkap an rene pakuwou pen sene werasen yite. ²³ Tatame rem yaye som op tebem. Rene me kwuren peikkerete. Remri taye Pailat reri tuma teitkwunbem. ²⁴ Pailat

re Jisas rene mek kwuren peikkerete kirkir tem. ²⁵ Pailat re tatame remri wem tame, Barabas, rene werasen sene akwulke yim. Er tame re kiyi kwom panen si tame etemkene ei nayem, re tame wuri pen sam, rem rene ake yaperke eker wen wurem. Pailat re rene werasen sene yim, re Jisas rene poten tatame remne newon op wem. Kem keremri wuribaikere rene nente.

Rem Jisas rene mek kwuren peikkerem.

(Matyu 27:32-44; Mak 15:21-32; Jon 19:17-27)

²⁶ Ei nai tame rem Jisas rene panen yibem, rem lam, Sairini tame wuri, reri sig Saimon, re yan kwom sagke wurte yabem. Rem rene keikeren me eterri gwarek towruwen sen re Jisas rene semowem.

²⁷ Nugwape tatame rem rene semowem, ta rem rene kiran yabem, rem rene simarkwun yabem.

²⁸ Jisas re remne petkwo lan remne op wem. Jerusalemri ta, kem anne mane kirate. Kem kerem kworer kirate, keremri yen etemne kirate. Yuri tatame rem remne yaper nente tetane.

²⁹ Metye. Yuri agerbo yabel tete, tatame rem op wete. Yen game a ta, yenkene bo ta, yen muk be newobo ta rem okbop tete. ³⁰ Et yabel tatame rem mus bukure mette, rem kwow bukure rene op wete. Ne nemne ragerkerete. Rem eisow kwow remne op wete. Kem nemne ragerkerete. Op wete tetane. ³¹ Gwopte rem er okkene me rene opakap wule nente, rem mapkap wule me sauk me nente?

³² Nause yen rem agerbo tame pes etepne mere panen yim. Rep bisi abem tame. Rem repne Jisas eterkene pen sate wem. ³³ Rem kwow eisowke yan yawum. Kwow sig Tame Tare Bai. Kwowke

yawun rem rene mek kwuren peikkerem. Rem bisi abem tame pes etepne mere etek kirkir mek kwuren peikkerem. Rem tame wuri rene Jisas reri let mame yokwok teteruwem, tame wuri rene rem let giriy yokwok teteruwem. ³⁴ Jisas re op wem. Apiy, ne remri yaper nenbo wos poten septite. Remri nenbo wos rem be sanetene. Op wem, Romri nause yen rem etemwou etemwou satu barow tem, rem reri tame oub wusam. ³⁵ Tatame rem teten leklek temenemke, Juda etemri keryen yen rem Jisas rene wekwuye makwuyen op wem. Kiyi re agerbo tatame remne kwobo labem. Re wem, re God eter lebam tame. Et sekene wete, re eter kworer kwobo late. ³⁶ Nause yen etem mere, rem rene wekwuye makwuyem. Rem yan meknik teten rene kwole ya ok newote op wem. ³⁷ Ne Juda etemri kwom panen si keryen yen, ne neren kworer kwobo late. ³⁸ Basrasem tuma wuri rem reri tare ya yokwo etek peikkerem. Rem op basrasem.

GWOR TAME RE JUDA TATAME ETEMRI KERYEN
YEN.

³⁹ Bisi abem tame wuri re Jisas rene tuma yaper op wem. Ne wem, ne Kraiss, God eter lebam tame. Etopkap ne neren kworer kwobo late, nesne kirkir kwobo late. ⁴⁰ Agerbo bisi a tame re rene tuma sein op wem. Ne God rene be akbo. Rem nemne murmur pen sate weye. ⁴¹ Kiyi nes yaper wos nenem, sene nes mus metbo, et yenbo. Gwor tame re be gwule be wuri nenem, re mus bupo metbo. ⁴² Re Jisas rene op wem. Jisas, yuri ne kwom panen site sene yatek, ne anne habote. ⁴³ Jisas re rene op wem. An nene sekeneker weba.

Gwopte ne arenkene kwom yenbok tete tetane.

Jisas re sam.

(Matyu 27:45-56; Mak 15:33-41; Jon 19:28-30)

⁴⁴ Yabel nina let kere temenem, yabel sene be pasem, nowsel neir tektekwunen sene yabel warbemke, yabel sene ek pasem. ⁴⁵ Yabel sene pasem, mate bukure, God Eterri Kwobor eismenem mate, re ya yokwok pekan yeren kelare kelare tem. ⁴⁶ Jisas re yaye op tem. Apiy, ari wow an neri letke rasye. Op wen re ek sam. ⁴⁷ Nause yen etemri keryen yen re er wos lam, re God reri sig bukure wen re op wem. Er tame re tame yenbo sekenewai. ⁴⁸ Nugwape tatame rem etek rene late yam, rem lam, re sam. Rem etop lam, rem pap yaper ten rem sene yikwetem. ⁴⁹ Jisas reri tametiylene Galilike yan rene semowem takene rem yan kaike kera teten rem er wos lam.

Rem Jisas reri kupa poten pa purik rasem.

(Matyu 27:57-61; Mak 15:42-47; Jon 19:38-42)

⁵⁰ Tame wuri, reri sig Josep, re temenem. Juda etemri kwom wuri, Arimatea, re er kwomri tame. Re tame yenbowai. Re Juda keryen tame etemri wuri. ⁵¹ Kiyi Juda keryen tame rem Jisas rene pen sate wem, re kirkir be wem. God re kwom panen site, re etop kowmenem. ⁵² Re Pailat rene lasyin Jisas reri kupa potte rene wemetem. ⁵³ Pailat re kirkir wem, Josep re yin kupa neneyeren poten sen yin wulkap matek leirasen selek rasem. Er sele rem pa purik nenem, kiyi rem tame kupa be wuri etek be rasmenem. ⁵⁴ Rene rasem yabel et awos heyarbem yabel. Egesi Yabel tete nenbem.

⁵⁵ Galilike yam ta, kiyi Jisas rekene yam ta, rem Josep eterkene yin sele lam. Jisas reri kupa rasem emi rem lam. ⁵⁶ Rem remri akek sene yin bos yenbo yabo kwarkene agerbo bos yabo woskene Jisas reri kupak kerete rem heyarem. Egesi Yabel rem God eterri wule habom, rem bupo me sim, rem yaku be nenem.

24

Jisas re selek sene wayen sim.

(Matyu 28:1-10; Mak 16:1-8; Jon 20:1-10)

¹ Kwokwos ei berabemke, ta rem remri kiyi heyarem boskene kwar poten sen selek yim. ² Yin lam, pa puri ragerem pa sene gelkwun yin op yokwok temenem. ³ Rem yin wuren rem Haneyen Jisas reri kupa laweyem. ⁴ Rem op habo op habom, rem wor tem. Agetage rem lam, tame pes, repri tame oub me malebem, rep meknik yan tetemenem. ⁵ Ta rem etop lan aken rem selke warem. Tame pes rep remne op wem. Mapurke kem kelpa tame rene sa tame etemri emik sopte yawo? ⁶ Re gwor be tetane. Re sene wayen siye. Re kemne wem tuma kem sene habo. Kiyi re kemkene Galilike temenem, re kemne op wem. ⁷ An More Tame Tem Tame, rem anne yaper nenbo tame remri letke raste, rem anne me kwuren peikkerete, an sate. Yabel murwe an sene wayen site.

⁸ Rem Jisas reri kiyi wem tuma sene habopitim.

⁹ Rem sele mesegenen sene yan letpeis tewo wuri kerem tame remne agerbo tame remne remri lam wos remne wesowem. ¹⁰ Ta rem Makdala

kwomri ta, Maria, etet, Joana etet, Jems eterri nawo, Maria, etet. Etem, agerbo takene rem etop tetemenem, rem Jisas Eterri Werasen Yi Tame remne tuma wesowem. ¹¹ Jisas eterri Werasen Yi Tame rem op habom. Ta rem tuma bupo me yikokobo. Rem remri tuma omuteke be metem. ¹² Pita re teten amen selek yim. Re guowmen niruw wurem, re lam, matewou temenem. Re akek sene yim, reri lam wos, reri metem tuma re op habo op habom.

*Tame pes rep Jisas rene Emeus kelowke lam.
(Mak 16:12-13)*

¹³ Er yabelke tame pes rep etemri tame tep rep Jerusalem meknik tetane kwom eisowke yibem. Kwom sig et Emeus. ¹⁴ Yibem, Jisas eterne nenem tuma rep etopwou namren yibem. ¹⁵ Jisas re yan repne bogen etepkene yibem. ¹⁶ Rep rene lam, rep rene heyar be lam.

¹⁷ Re repne op wem. Kep yibo, kep be tuma kerepwou namrebo? Op wemke, rep elen me teten pap yaper ten bitmi girbus potem. ¹⁸ Tame wuri, reri sig Kliopes, re tuma sein op wem. Agerbo agerbo kwom tame nugwape rem yan Jerusalemke tetane, yeki tem wos rem lam. Nerenwou yeki tem wos ne be latene o be mettene. ¹⁹ Jisas re op wemetem. Be wos?

Rep sein op wem. Nasaretri Jisas rene nenem wos. Re yaku bukri nenbem, nemne tuma yenbo wesowbem. God eter, tatame etem rem rene tame yenbo wem. ²⁰ God Reri Kwoborri keryen yen, nemri keryen tame rem rene Paillet eterne panen yin tuma nenem, rem rene pen sate natobom,

rem rene me kwuren ek peikkerem. ²¹ Er tame, kiyi nem op habom. Kap eter tame re kap Israel tatame remri peiktame remne teitkwunte. Op habom. Rem rene yekik pem, gwopte yabel mur weye. ²² Gwopte nem nemri rane ta remri tuma metye, nem danekene sekeye. Ei beraye, rem selek yiwo. ²³ Rem Jisas reri kupa laweiwo. Rem sene yan nemne op weye. Nem God reri kwom tame pes laye. Rep nemne op weye. Jisas re wow sene potye. ²⁴ Nemri tame tep rem selek yiwo, rem ta remri weye wos laye. Eterne rem be laye. Op wem.

²⁵ Jisas re repne op wem. Kep purerekene bo. Kiyiri tuma wesowbem tame remri tuma kep sene be habobo. ²⁶ Kap kep be mettene, Kraiss, God Eterri Lebam Tame, re mus kiyi mette, yuri re hadebaswai tete. Opkap er tuma re sekene tem. ²⁷ Jisas re repne God reri eterne basrasem tuma repne wesowem. Moses reri basrasem tuma re kiyi wen yim, sene tuma wesowbem tame remri basrasem tuma sene wesowem.

²⁸ Rem yin tame pes repri temenem kwom meknik yabem, Jisas re kerakap sene yite habom. ²⁹ Rep rene keikeren op wem. Ne neskenegwotek tete. Yabel warbo, neir tekten yabo. Re wuren etepkene tem. ³⁰ Rem awos ate nenbem, Jisas re etepkene sin re geil poten God rene pir wen belokteyewon repne newom. ³¹ Op nenem, repri le welepen rep rene heyar lam, re agetage yim, rep rene be lam. ³² Rep etopwou etopwou op wem. Nem kelowke yawo, re nesne God reri basrasem tuma tobo nesne wesowye, nesri pap teteye. Rep op wem.

³³ Rep agetage Jerusalemke sene yim. Yin lam, letpeis tewo wuri kere anepoi tame, agerbo tamekene rem wuriwouke wuren temenem. ³⁴ Rem op wem. Sekenewai. Haneyen re selek sene wayewo. Saimon re rene laye. ³⁵ Op wemke, rep remne tuma wesowem. Rep Jisas rene kelowke lan akek panen yim, re geil poten belokteyewom, rep rene heyar ek lam. Rep remne etop wesowem.

Anepoi tame rem Jisas rene lam.

(Matyu 28:16-20; Mak 16:14-18; Jon 20:19-23; Aposel 1:6-8)

³⁶ Rep tuma wesowbem, rem lam, Jisas re etemri borborke mepen re remne pir wem. ³⁷ Rem danekene seken rem aken op habom. Kap nem gambo wuri laye. ³⁸ Re remne op wem. Berke kem op habo op haboye? Berke kem wuribai pes teye? ³⁹ Kem la. Ari let tewo kem la. Gwor aren. Kem anne let kerelate. Ekla. An wesomkene. Gambo etem rem wesomkene bo, rem tamekap bo. ⁴⁰ Re reri let tewo remne peteram. ⁴¹ Peteram, rem okbopsubu tem, rem rene omuteke be habobem, rem op habo op habobem. Kap Jisas eter? Opkap re remne wemetem. Kem kap awos tetane o awos bo? ⁴² Rem rene remri lisem omyen tep newom. ⁴³ Re poten etemri bitmik am.

⁴⁴ Re remne op wem. Kiyi an keremkene temenem, an kemne er tuma op wem. Nugwape tuma rem kiyi anne basrasem, re sekene tete tetane. Moses eterri siglowri tuma, tuma wesowbem tame etemri siglowri tuma, Devit eterri siglowri tuma sekene tete tetane. ⁴⁵ Op wemke, rem meten God reri basrasem tuma heyar metem.

⁴⁶ Re remne op wem. Siglowri tuma op webo. Krai, God eter lebam tame, re mus bukri mette, yabel murwe re sene wayen site tetane. ⁴⁷ Tatame rem Krai eterri kitimenak tuma wesowte tetane. Rem Jerusalemke kiyi wetek, yuri rem agerbo agerbo kwomke yin op wete. Kem keremri sebera ya wos mesegente, God re keremkene kelmenate. ⁴⁸ Kem er wos lam, kem yin wesowte. ⁴⁹ Metye. Apiy re kiyi wem, re Eterri Wow kemne newote. An rene, kemne weraste nenbo. Kem gwor kwom sagke sin kowen God reri kitimena potte. Jisas re op wem.

God re Jisas rene wemke, re eterri kwom Hevenke yawum.

(Mak 16:19-20; Aposel 1:9-12)

⁵⁰ Jisas re op wemke, re remne Betani kwomke panen yim, re reri let nenewayen God rene wemem, re remne heyar nente. ⁵¹ God re remne heyar nente wemke, God re rene potem, re God reri kwom Hevenke yawum. ⁵² Yawum, rem reri sig bukri wem, rem okbopsubu ten Jerusalemke sene yim. ⁵³ Kwokwos kwokwos rem God Eterri Kwoborke yin God rene pir wen rene tuma yenbo webem.

**God Reri Teiktem Tuma Ager
The New Testament in the Yamano Dialect of the
Yessan-Mayo Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Yssan-Mayo Yamano
long Niugini**

copyright © 1980, 2004 Lutheran Bible Translators

Language: Yessan-Mayo (Yamano) (Yessan-Mayo)

Dialect: Yamano

Translation by: Lutheran Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-01-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

61a6ffd9-3aa5-58b7-982d-b5ada9490557